

Motion till riksdagen
2018/19:3092

av **Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2018/19:100 2019
års ekonomiska vårproposition

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen godkänner förslaget till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Innehållsförteckning

Förslag till riksdagsbeslut.....	1
1 För ett välmående Sverige	8
1.1 Sammanställning nya reformer och finansiering.....	8
2 Satsningar	9
2.1 Satsning mot psykisk ohälsa	9
2.1.1 En långsiktig nationell strategi för arbetet med psykisk ohälsa.....	10
2.1.2 Särskilda åtgärder för tidiga insatser inom hälso- och sjukvården	10
2.1.3 Suicidpreventiva insatser	11
2.1.4 Sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa.....	11
2.1.5 Förebyggande insatser för att förbättra arbetsmiljön inom offentlig sektor ..	13
2.1.6 Insatser för socialsekreterare.....	14
2.2 Anstaltsplatser utomlands	14
2.3 Generella satsningar kommunsektorn.....	15
2.4 Kapacitetshöjning Inlandsbanan	16
2.5 Landsbygdspott (underhåll vägnätet)	16
2.6 Projektering av Östlig förbindelse	17
2.7 Nej till höjd kemikalieskatt.....	17
2.8 Fortsatt nej till flygskatt.....	17
2.9 Nej till sänkning av anslaget till Formas	18
2.10 Nej till minskade internationella klimatinvesteringar.....	18
2.11 Nej till sänkt stöd för laddinfrastruktur	18
2.12 Nej till ändrad bränslebeskattning av värmeproduktion	19
2.13 Avtrappad skattenedsättning för diesel i gruvindustriell verksamhet.....	19
3 Besparingar.....	20
3.1 Nej till slopad värnskatt	20
3.2 Nej till vissa momsnedsettningar.....	20
3.3 Nej till sänkta arbetsgivaravgifter.....	20
3.4 Slopade byggsubventioner.....	20
3.5 En välavvägd miljöpolitik.....	21
3.6 Arbetsmarknadspolitiska program.....	21
3.7 Nej till fler nystartsjobb	21
3.8 Stimulansbidrag kulturskolan	21
3.9 Fri entré på vissa museer	22
3.10 Jämställdhetsmyndigheten	22
3.11 Delegationen mot segregation	22
4 Hälso- och sjukvård.....	23
4.1 Tillgänglighet – ett akut problem	23
4.2 Patienträttsgaranti – för ett Sverige utan vårdköer	24
4.3 Stärk patientens rättsliga ställning	24
4.4 Patientansvarig läkare – på riktigt	24
4.5 Nationella flödesprogram för barn- och ungdomspsykiatri.....	25
4.6 Stärk förlossningsvården och barnsjukvården	25
4.7 Kostnadsfri slutenvård för patienter äldre än 85 år	26
4.8 Tandvård – sänkt högkostnadsskydd.....	26

4.9 Tandvårdsbidrag – ökat stöd till ålderspensionärer	26
4.10 Höjt glasögonbidrag för barn och ungdomar	26
4.11 Utöka antalet screeningprogram	27
4.12 Sjukvårdens kompetensförsörjning	27
4.12.1 Sjukvårds- och omsorgspersonalens arbetsmiljö	27
4.12.2 Större inflytande över schemat	28
4.12.3 Vårdservicepersonal	28
4.12.4 Personalens säkerhet – inrätta säkerhetsklassade vårdplatser	28
4.13 Utveckla ett nytt nationellt it-stöd och patientinformation	29
4.14 Inrätta ett nationellt vårdgarantikansli och vårdplatskoordinatorer	29
4.15 Statlig styrning och nationell samordning av sjukvården	29
4.16 Medborgarskapets betydelse för vård i Sverige	29
4.16.1 Obligatorisk hälsokontroll av nyanlända	30
4.17 Nationella riktlinjer för ersättning anhörigstöd och funktionshjälpmedel	30
4.17.1 Återställa assistansersättning och LSS – modernisera lagen	31
4.17.2 Likvärdighet i beviljandet av ledsagarservice	31
4.17.3 Höjd schablonersättning	31
4.18 Vård och omsorg av äldre	31
4.18.1 Ny äldreomsorgslag	31
4.18.2 Främja snabbspår för att minska belastningen på akuten	32
4.18.3 Äldrevårdscentraler	32
4.18.4 Måltider	32
4.18.5 Social samvaro på ålderns höst	33
4.18.6 Dygnet-runt-bemannning	33
4.18.7 Arbetsvillkor inom äldreomsorgen	34
5 Trygghet, lag och ordning	35
5.1 En effektiv och resursstark poliskår	35
5.1.1 Fler polisanställda	36
5.1.2 Kontinuerlig översyn, utbildning och anställning av poliser	36
5.1.3 Ett mer attraktivt yrke	37
5.1.4 Utrustningslyft	38
5.1.5 It-verksamheten	38
5.2 Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar	39
5.2.1 Åklagarmyndigheten	39
5.2.2 Sveriges Domstolar	39
5.3 Kriminalvården	39
5.3.1 Fler anstalts- och häktesplatser	39
5.4 Brott och straff	40
5.4.1 Straffskärpnings	40
5.4.2 Brottsoffer	40
5.4.3 Statlig skadeståndsgaranti	41
5.5 Utsatta områden	41
5.5.1 Upprätta lag och ordning i socialt utsatta områden	41
5.5.2 Återinförandet av beredskapspolisen	42
5.6 Bredare användning av trygghetsskapande kamerabevakning	42
5.7 Terrorism	42

5.8 Jämställdhet	43
6 Migration och flyktinghjälp.....	45
6.1 En humanistisk och hållbar flyktingpolitik.....	46
6.1.1 Hjälp tidigt och nära.....	46
6.1.2 Fler och snabba avslag på nya asylansökningar.....	46
6.1.3 Kvotflyktingar och ordnad vidarebosättning	46
6.2 En rättssäker och sammanhållen asylprocess	47
6.2.1 Tydliga regler och fungerande kontrollsystem	47
6.2.2 Tidsbegränsade uppehållstillstånd	47
6.2.3 Högre krav på styrkt identitet.....	47
6.2.4 Översyn av ersättningar till asylsökande	48
6.2.5 Bättre bosättning av asylsökande – EBO rivs upp.....	48
6.2.6 Inget kommutvång	48
6.2.7 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	49
6.2.8 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare.....	49
6.2.9 Asylboenden i Migrationsverkets regi	49
6.2.10 Förbättrade boenden.....	49
6.2.11 Skydd för minoriteter	50
6.3 Återvandring	50
6.4 Krafttag mot illegala migranter	50
6.4.1 Förbättrade gränskontroller.....	50
6.4.2 Fler förvarsplatser	51
6.4.3 Ingen möjlighet att söka asyl igen.....	51
6.4.4 Kartläggning av skuggsamhället.....	51
6.4.5 Starkare internationella påtryckningar för utvisningar	52
6.5 Anhöriginvandring.....	52
6.5.1 Skärpta krav	52
6.5.2 Fler DNA-tester för att styrka släktskap	53
6.5.3 Tillfälliga uppehållstillstånd huvudregeln	53
6.5.4 Förbättrad möjlighet till återkallande av uppehållstillstånd.....	53
6.6 Arbetskraftsinvandring	54
6.6.1 Kompetens och utbildning i fokus	54
6.6.2 Mer kontroll	54
6.7 Fri rörlighet inom EES.....	54
7 Internationellt bistånd.....	56
7.1 Bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus	56
7.2 Anpassad biståndsram	56
8 Försvar och säkerhet.....	58
8.1 Försvarsmaktens materiel och övningar	59
8.2 Utbildning av värnpliktiga och officerare.....	59
8.3 Totalförsvaret och MSB	60
8.4 Flygvapnet	60
9 Skola och utbildning.....	61
9.1 Reformera skolan och möjliggör höjning av skolresultaten	61
9.2 Insatser för personal inom förskola och skola	61
9.3 Barns lärande på förskolan	62

9.4	Förberedelseskola och hantering av hedersproblematik	62
9.5	Ordning och reda i klassrummen – med läraren som auktoritet	63
9.5.1	Stärk lärarrollen.....	63
9.6	Fritidshem	63
9.7	Gymnasium.....	63
9.7.1	Tvåårigt gymnasium och återinförande av ämnesbetyg	63
9.8	Högre utbildning	64
9.8.1	Ökad samhällsrelevans för yrkeshögskola och högre utbildning.....	64
9.8.2	Ekonomiska incitament till studier	64
9.8.3	Mer undervisningstid	64
9.8.4	Översyn av lärarutbildningar	65
9.9	Forskning	65
9.9.1	Kvalitet och prioriteringar.....	65
9.9.2	Statligt forskningsinstitut	65
10	Ekonomisk trygghet.....	66
10.1	Arbetslöshetsförsäkringen	66
10.1.1	Höj taket för ersättning vid arbetslöshet	66
10.1.2	Inrätta en obligatorisk, skattefinansierad och allmän arbetslöshetsförsäkring	66
10.2	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.....	66
10.2.1	Stärkt sjukförsäkring	66
10.2.2	Rehabilitering före utförsäkring – kompetensfokus vid dag 180.....	67
10.2.3	Sjukersättning – höjd garantinivå och förenklat regelverk	67
10.2.4	Höjt bostadstillägg för personer med sjukersättning.....	68
10.2.5	Bibehållen ersättning vid återgång till arbete	68
10.2.6	Merkostnadsersättning och handikappersättning	69
10.3	Föräldraförsäkringen.....	69
10.3.1	Slopa kvotering	69
10.3.2	Dubbeldagar – från 30 till 60	69
10.3.3	Stärka föräldraförsäkringen.....	69
10.3.4	Rätt till tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården	70
10.3.5	Tio graviditetsdagar	70
10.4	Utökad sorgepeng	70
10.5	Stärkt underhållsstöd	70
10.6	Barnpension och efterlevandestöd.....	71
10.7	Bidrag till förstföderskor	71
10.8	Koppla välfärd till medborgarskap	71
10.9	Familjevecka.....	71
10.10	Stärkt ekonomi för pensionärer	72
10.10.1	Behåll nuvarande pensionsålder.....	72
10.10.2	Höjt bostadsbidrag och garantipension för fattiga äldre	72
10.10.3	Avskaffad och därtill sänkt pensionärsskatt.....	73
10.10.4	Förhöjt jobbskatteavdrag för äldre.....	73
11	Jobb och tillväxt	74
11.1	Avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form	74
11.2	Läringsanställningar	75

11.3	Lagen om anställningsskydd – utöka undantagen i turordningsreglerna.....	76
11.4	Personer med funktionsvariation som medför nedsatt arbetsförmåga.....	76
11.5	Yrkeshögskolan och matchningen på arbetsmarknaden.....	76
11.6	Stimulera privata investeringar i småföretag.....	76
11.7	Sänkta arbetsgivaravgifter för upp till tre anställda.....	77
11.8	Slopat sjuklöneansvar för småföretagare.....	77
11.9	Avskaffad särskild löneskatt för äldre.....	78
11.10	Sänkta inkomstskatter.....	78
11.11	ROT-avdrag för hemlarm.....	80
11.12	Arbetsmiljö.....	80
11.12.1	Avskaffa delade turer.....	80
12	Bostad och infrastruktur.....	81
12.1	Bostäder.....	81
12.1.1	Framförhållning i bostadspolitiken.....	81
12.1.2	Boendemiljö.....	81
12.1.3	Integration på bostadsområdet.....	81
12.1.4	Ökad trygghet i förorterna.....	82
12.1.5	Regional bostadsplanering och investeringsbidrag för äldreboende.....	82
12.1.6	Ökad konkurrens och finansiering av bostäder.....	82
12.1.7	Fler studentbostäder.....	83
12.2	Infrastruktur.....	83
12.2.1	En järnväg som inte spårar ur.....	84
12.2.2	Marknadspott.....	84
12.2.3	Förbättrat kontaktledningssystem.....	84
12.2.4	Med flyget lyfter Sverige.....	84
12.2.5	Investeringsstöd till flygplatser.....	85
12.2.6	Ökad säkerhet inom flyget.....	85
12.2.7	Den rätta vägen.....	85
12.2.8	Stärk den svenska åkerinäringen.....	85
12.2.9	Ny specialenhet för kontroll av yrkesmässig trafik.....	86
12.2.10	Stadsmiljöavtal.....	86
12.2.11	Nej till kilometerskatt/ekoskatt.....	86
12.2.12	Satsning på sjöfarten.....	86
12.2.13	Tonnage/"blå skatt".....	87
12.2.14	Investeringsbidrag för säkra hamnar.....	87
12.2.15	Farledsfördjupningar i Göteborgs och Luleå hamn.....	87
12.2.16	Eco-bonus.....	87
13	Energi och miljö.....	88
13.1	En nationell och global miljöpolitik.....	88
13.2	Besparingar på miljöområdet.....	88
13.3	En balanserad klimatpolitik.....	89
13.4	Energi för Sverige.....	89
13.5	Forskning och utveckling.....	90
13.6	Insatser för marin miljö och arbete mot plast i haven.....	90
13.7	Sanering av förorenad mark.....	90
13.8	Ansvarsfull politik för Sveriges skog.....	90

13.9	Biologisk mångfald.....	91
13.10	Sveriges landsbygder	91
13.11	Krisberedskap för areella näringar.....	92
13.12	Avskaffa bonus–malus.....	92
14	Kultur och sammanhållning	93
14.1	Ett Sverige som håller samman	93
14.2	Integration.....	93
14.3	Social tillit – grund för sammanhållning	94
14.4	Hela Sverige – kulturell sammanhållning.....	95
14.5	Närmiljö och medborgarförklaring.....	96
14.6	Norden – vår plats på jorden.....	96
14.7	Kultur, medier, trossamfund och fritid	96
14.8	Flytt av folkbildningsanslagen.....	97
14.9	Kyrkoantikvarisk ersättning – ett löfte från stat till kyrka.....	97
14.10	Kulturlots och Sverigecenter – länk mellan arv och fritid.....	97
14.11	ROT och FOND – för bevarande och främjande av svenskt kulturarv	99
14.12	Kanon för kunskap.....	99
14.13	Dataspel – en ny kulturscen som bidrar till ett starkare kulturliv	100
14.14	Öppna museer i både stad och land	101
14.15	En tillgänglig idrottsrörelse – för hälsa och livskvalitet.....	101
14.16	Trossamfund och etniska föreningar	102
14.17	Friluftsliv för folkhälsa och omsorg om arv och miljö.....	102
14.18	Tillgängliga språk- och folkminnen.....	103
14.19	Kulturell hänsyn i dagens och morgondagens samhällsbyggnad	103
15	Vissa skattefrågor	105
15.1	Slopad allmän löneavgift för företag med upp till tre anställda	105
15.2	ROT-avdrag för hemlarm	105
15.3	Pension och besparing	105
15.3.1	Återställd beskattning av investeringssparkonto och kapitalförsäkring ...	105
15.3.2	Allemanspension.....	106
15.4	Avskaffad sjukvårdsskatt.....	106
15.5	Nedtrappat ränteavdrag med 1 procentenhet per år under en femårsperiod	107
15.6	Återställande av vissa momssatser	107
15.7	Sänkt SINK-skatt	108
15.8	Sänkta inkomstskatter	108

1 För ett välmående Sverige

I Sverigedemokraternas alternativ till oppositionsvårbudget 2019 går vi fram med tydliga prioriteringar inom välfärdens huvudområden, såsom en god infrastruktur för ett levande Sverige inom såväl landsbygd som storstad, en omfattande satsning för att motverka psykisk ohälsa och utbrändhet och därtill tydliga prioriteringar av kriminalvården. Vi motsätter oss förödande skattehöjningar inom flyg- och kemikalieskatten och återställer vissa av regeringen föreslagna besparingar.

1.1 Sammanställning nya reformer och finansiering

Miljoner kronor

	2019	2020	2021	2022
Besparingar				
Nej till slopad värnskatt		6 300	6 300	6 300
Nej till vissa momsnedläggningar	170	330	300	300
Nedsättningar arbetsgivaravgifter (egen modell)	460	890	880	650
Slopade byggsubventioner			3 000	1 500
”Klimatklivet”, skydd av värdefull natur, nattåg, solceller	1 450	1 450	1 450	1 450
Arbetsmarknadspolitiska program	340			
Nej till fler nystartsjobb	50	260	460	670
Stimulansbidrag kulturskolan	50	50	50	50
Fri entré på vissa museer	60	60	60	60
Jämställdhetsmyndigheten och Delegationen mot segregation	50	50	50	50
Totalt budgetförstärkande reformer	2 630	9 390	12 550	11 030
Satsningar				
Satsningar mot psykisk ohälsa	90	800	800	800
Särskild satsning Kriminalvården	200	500	500	500
Generella (och riktade) satsningar kommunsektorn	310	1 000	2 000	3 000
Kapacitetshöjning Inlandsbanan		750	250	
Landsbygdspott (underhåll vägnätet)	200	500	750	1 000
Stoppad överindexering av bensinskatt		860	860	860
Österleden			850	850
Nej till höjd kemikalieskatt	220	540	470	470
Fortsatt slopad flygskatt	790	1 570	1 570	1 500
Nej till neddragning Formas (Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande)	100	100	100	100
Nej till neddragning internationella klimatinvesteringar	80	80	80	80
Teknikneutral laddinfrastruktur	50	50	50	50
Nej till ändrad bränslebeskattning av viss värmeproduktion	180	440	440	440
Avtrappad skattenedsättning för diesel i gruvindustriell verksamhet	180	230	110	0
Totalt budgetförsvagande reformer	2 850	7 870	9 280	1 010
Offentligfinansiellt sparande	-220	1 530	3 270	930

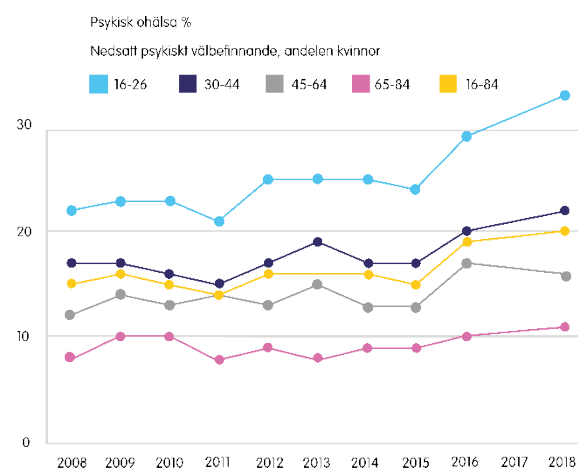
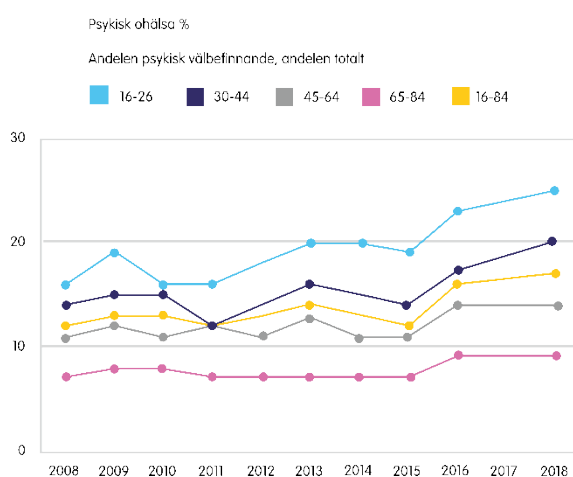
2 Satsningar

2.1 Satsning mot psykisk ohälsa

Statistik över ohälsotalen i Sverige indikerar ett trendbrott avseende psykisk ohälsa. Sedan 2015 märks en klar ökning av gruppen som känner ett nedsatt psykiskt välbefinnande. Ökningen är som starkast i gruppen 16–29 år och i denna grupp har andelen kvinnor som upplever nedsatt psykiskt välbefinnande nått alarmerande 33 procent 2018. Samtidigt finns stora mörkertal vad gäller psykisk ohälsa. För att få bukt med detta alltmer allvarliga folkhälsoproblem föreslår Sverigedemokraterna ett omfattande åtgärds paket för att förhindra att det psykiska välmåendet försämras. Vi väljer även att återställa regeringens neddragning av resurser till psykiatri. Åtgärds paketet består av följande nedbrutna satsningar:

- 170 miljoner kronor för att utarbeta och verkställa förslag om nationell strategi inom området psykisk ohälsa.
- 150 miljoner kronor för det samlade nationella arbetet med suicidprevention.
- 25 miljoner kronor för ett nationellt forskningsprogram varav 5 miljoner öronmärks till forskning relaterad till suicid och 5 miljoner till forskning relaterad till sjukskrivning kopplad till psykisk ohälsa.
- 100 miljoner kronor årligen för att stärka kunskap om tidiga risktecken vid psykisk ohälsa.
- Höj stödet till ideella föreningar som arbetar med förebyggande av psykisk ohälsa med 55 miljoner kronor.
- Förebyggande insatser inom kommuner (100 miljoner), regioner (100 miljoner) och socialtjänsten (100 miljoner) för en bättre arbetsmiljö.
- Nej till regeringens besparing med 90 miljoner kronor på psykiatri.

Figur 1

Källa: Folkhälsomyndigheten.

Figur 1 visar utvecklingen av nedsatt psykiskt välbefinnande under perioden 2008–2018. Ökningar ses inom alla åldersgrupper, men är tydligast bland kvinnor i åldersgruppen 16–29 år.

2.1.1 En långsiktig nationell strategi för arbetet med psykisk ohälsa

Sverige behöver en samlad och långsiktig plan för att hantera den ökande psykiska ohälsan. Att drabbas av exempelvis utmattningssyndrom kan innebära en tragedi för individen och dennes familj, men även samhället drabbas hårt genom förlorad kompetens och erfarenhet samt minskade skatteintäkter. Dessvärre är risken för återfall dessutom hög, särskilt om individen tvingas tillbaka till arbetet innan hälsan är helt återställd. Enskilda och kortsiktiga satsningar kommer därför aldrig att kunna lösa detta enorma samhällsproblem. I stället föreslår vi en tioårig strategi, i enlighet med vad som läggs fram i slutbetänkandet SOU 2018:90. I slutbetänkandet föreslås likaså ett nationellt mål för strategin och en målstruktur som ska verka sektorsövergripande. Den växande psykiska ohälsan kräver en översyn av det statliga styret och skapar nya strukturer för förståelse och samarbete mellan departement, myndigheter och involverade aktörer. Men att i detta läge, där många varningsklockor ringer för fullt, minska anslagen till psykiatrin är oansvarigt.

Ett första steg mot att nå fram till dem som drabbas är att tillsätta ett nationellt råd för arbetet med psykisk hälsa bestående av ansvariga ministrar och representanter från samtliga riksdagspartier, och utöver det representation från profession och annan expertis inom området. Slutresultatet för den nationella strategin bör slutligen formuleras i en proposition som antas av riksdagen.

Forskning är en avgörande faktor för den fortsatta utvecklingen av evidensbaserade metoder inom både hälso- och sjukvård och socialtjänst. Detta är grundläggande för ökad förståelse gällande psykisk ohälsa i relation till livsomständigheter och hur dessa påverkar hälsan. Långsiktighet är lika relevant när det gäller forskning. För att uppnå god kontinuitet och en hållbar kunskapsutveckling, inom området psykisk hälsa, finns behov av ett särskilt forskningsprogram. Ett nationellt forskningsprogram ska likaså fungera som stödjande funktion till den nationella strategin och verka under samma tidsperiod. Delar av forskningsprogrammet ska öronmärkas till forskning kopplad till suicid samt sjukskrivning orsakad av psykisk ohälsa som är ett växande problem i dag.

2.1.2 Särskilda åtgärder för tidiga insatser inom hälso- och sjukvården

Hälso- och sjukvårdens primära ansvar ska vara att förebygga ohälsa och erbjuda en kvalitativ vård för dem som drabbas av sjukdom. Sjukförsäkringen ska i sin tur verka för möjlighet till tillfrisknande och en framtida återgång till arbete.

Förutom att sjukskrivningsprocessen måste fungera behöver fokus också lyftas till att handla om varje enskild individs hälsa. I dag hanteras psykisk ohälsa ofta reaktivt snarare än proaktivt. Därför behöver hälso- och sjukvården omstruktureras för att tidigt fånga upp individer som drabbas av psykisk ohälsa och kunna erbjuda adekvata insatser i ett tidigt skede.

En av tre i väntrummet på en vårdcentral i Sverige lider av någon form av psykisk ohälsa. Trots detta faktum saknas resurser att erbjuda patienter lämplig behandling. För att kunna erbjuda lättare insatser krävs förstärkning av kompetens såsom psykologer, specialistsjuksköterskor i psykiatri, arbetsterapeuter och fysioterapeuter. Bemanningen

av vårdcentraler bör utgå från flödesanalyser och därmed vara behovsstyrd. Man bör därför utreda var särskild kompetens, som exempelvis psykologer, gör störst nytta och pröva nya strukturer för omhändertagande i vårdprocessen. Man bör även utreda möjligheten till ett lagstadgat krav på kompetens för att möta patienter med psykisk ohälsa på landets vårdcentraler.

Förebyggande och hälsofrämjande insatser är av stor betydelse när det gäller psykisk hälsa och kan effektivt motverka förekomsten av sjukskrivningar. En viktig aspekt är stärkt kunskap om tidiga risktecken, exempelvis sömnsvårigheter och minnesrubbingar. Med ökad medvetenhet hos både allmänhet och vårdpersonal inom den primärvårdande sektorn kan psykisk ohälsa upptäckas på ett tidigt stadium och därmed bli mindre resurskrävande på både individ- och samhällsnivå.

För att stärka allmänhetens kunskap kan olika typer av kommunikativa insatser användas. Vi vill därför att Folkhälsomyndigheten får i uppdrag att arbeta fram förslag på riktade utbildningsinsatser för att stärka kunskapen om tidiga risktecken vid psykisk ohälsa.

2.1.3 Suicidpreventiva insatser

Sverige behöver ta krafttag för att motverka självmord. Sverigedemokraterna anser att insatserna måste stå i proportion till det faktiska samhälls- och folkhälsoproblem som självmord är. I dag tar ca 1 500 personer sitt liv i Sverige varje år. Det innebär att i genomsnitt fyra personer varje dag avslutar sitt liv. Cirka 15 000 personer om året försöker att ta sitt liv och omkring 150 000 har allvarliga självmordstankar. År 2008 antog riksdagen en nollvision för suicid. Trots det faktum att nollvisionen antogs har ingen regering hitintills valt att göra seriösa insatser för att minska suicidtal.

För att på riktigt verka för en förändring krävs tydliga åtgärder och en reell politisk vilja. För att nollvisionen inte ska fortsätta vara enbart en vision behöver vi strukturera upp och planera det fortsatta arbetet för att motverka suicid. Det gör vi genom konkreta delmål och resultatuppföljning. Sverige behöver likaså tillsätta en nationell samordnare som har ett samlat ansvar för det suicidpreventiva arbetet.

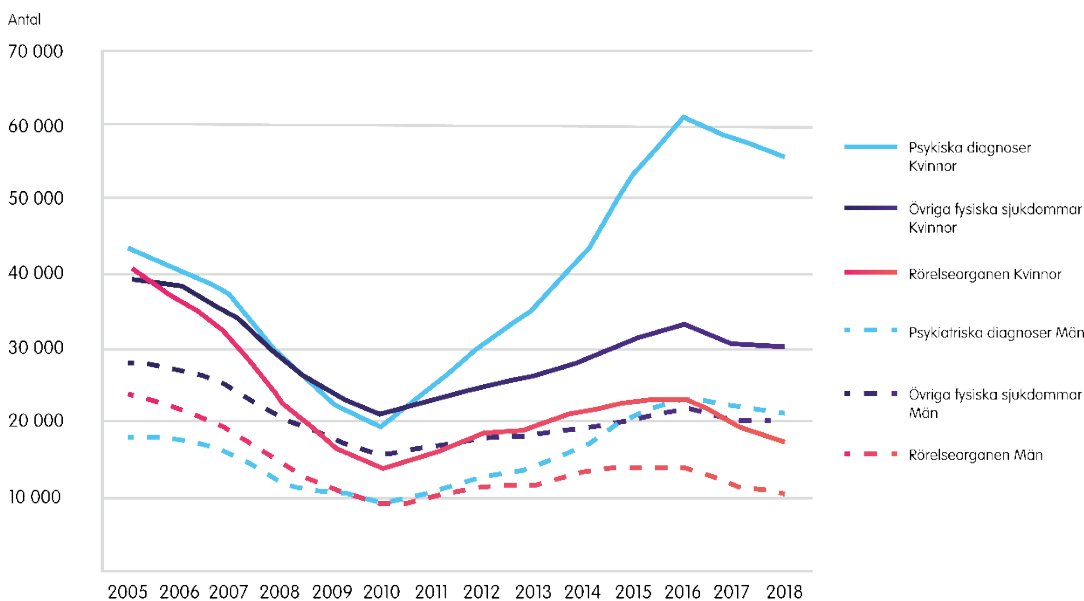
I samband med att riksdagen tog beslut om nollvisionen antogs likaså ett niopunktsprogram för suicidprevention. Efter tio år behöver detta niopunktsprogram revideras och uppdateras. Vi måste likaså se över hur vi bättre kan samordna både vård, uppföljning och krishantering när det gäller suicid. Därför är det aktuellt att se över och pröva en metod med kriscenter som ska vara befintliga på länsnivå.

Hos suicidala personer är återfallsrisken märkbart förhöjd de första tolv månaderna efter ett suicidförsök. Därför är det oerhört viktigt att hälso- och sjukvården har tydliga strukturer för att följa upp den här riskgruppen. Det behövs därför riktlinjer och metoder, som ska vara obligatoriska, när det gäller uppföljning av självmordsnära patienter, och dessa riktlinjer ska standardiseras inom svensk hälso- och sjukvård. Uppföljningen ska innebära att varje patient får en adekvat och individanpassad efterföljande vård fr.o.m. utskrivningsdagen. Vi vill även utöka stödet till ideella föreningar som arbetar med suicidprevention och med att förebygga psykisk ohälsa.

2.1.4 Sjukskrivning på grund av psykisk ohälsa

Psykisk ohälsa är den vanligaste orsaken till sjukskrivning i dag och det finns ett stort behov av förstärkning och ökad kompetens inom hela rehabiliteringskedjan. Många upplever sig illa bemötta då deras individuella situation inte passar in i ett stelbent system främst gjort för fysiska diagnoser. Sjukfrånvaron är nästan dubbelt så hög bland kvinnor som bland män. Sjuktalet är särskilt höga inom vård, omsorg och sociala tjänster som sysselsätter många kvinnor. Den vanligaste psykiatriska diagnosen är reaktioner på stress som leder till utbrändhet.

Figur 2 Pågående sjukfall per diagnos fördelat på kön

Källa: Försäkringskassan.

Utöver problematiken i sig, att så många i Sverige är drabbade av psykisk ohälsa, finns också stora brister i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen kopplat till psykisk ohälsa. Många personer upplever sig i dag inte väl bemötta och har svårt att förstå de beslut om utförsäkring som tas av Försäkringskassan. Uppenbart är att sjukskrivningsprocessens utformning och det underlag som läkare har att utgå från inte är väl anpassat för de psykiska åkommor som blir allt vanligare. Enligt Riksrevisionens rapport Bedömning av arbetsförmåga fungerar utvärderingen av arbetsförmåga vid psykisk ohälsa så pass dåligt att det föreligger en risk att regelverket för sjukförsäkringen inte tillämpas på ett likformigt och rättssäkert sätt. I Riksrevisionens rapport om försäkringsmedicinskt beslutsstöd framgår att det förekommer alltför stora variationer i hur beslutsstödet tolkas, särskilt i de fall då personen i fråga får flera diagnoser samtidigt, s.k. samsjuklighet. Detta medför att många individer kommer i kläm och inte behandlas på ett rättssäkert sätt. Utsagorna om individer som upplever sig illa bemötta i sjukskrivningsprocessen är otaliga och människor utförsäkras innan de är redo för arbetslivet. För att komma till rätta med en del av problematiken ska ett läkarutlåtande om en persons arbetsförmåga stärkas med en kompletterande bedömning av en psykolog eller liknande, som har rätt kompetens för att bedöma och bemöta människor med psykisk ohälsa.

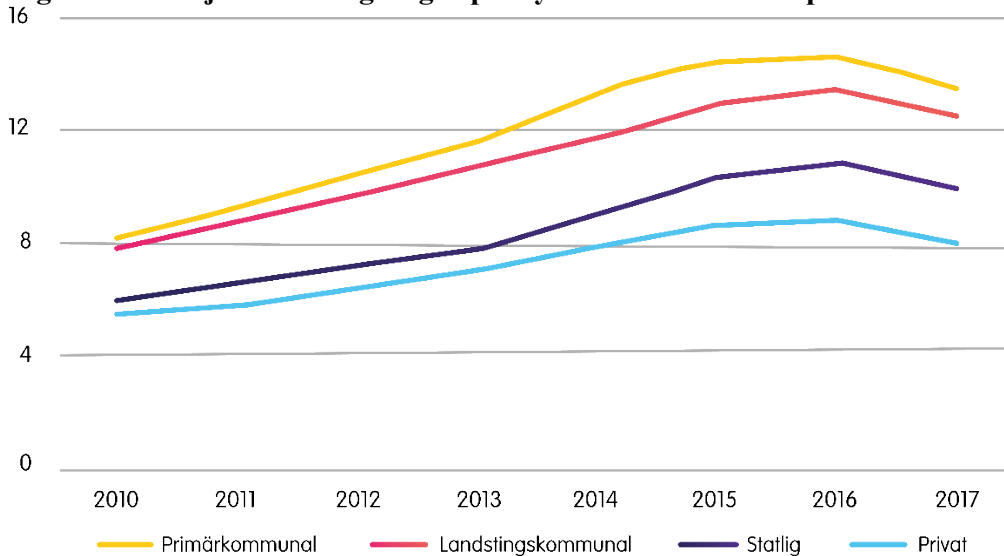
Utöver detta satsar Sverigedemokraterna mer resurser än något annat riksdagsparti på en mer human och hållbar sjukförsäkring, vilket mer utförligt finns beskrivet i

kapitlet om ekonomisk trygghet och sjukskrivning. Bland annat ökas resurserna för att stärka kompetensen så att människor med psykisk ohälsa får ett bättre bemötande i rehabiliteringskedjan. För en långsiktig strategi för sjukförsäkringen, som inte ändrar inriktning vid varje politiskt skifte, vill vi även föreslå en parlamentarisk kommitté, där en nationell strategi tas fram för en human och hållbar sjukförsäkring för alla inblandade aktörer. Utöver en fungerande och mer human och hållbar sjukskrivningsprocess, måste det ökande antalet sjukskrivningar i allmänhet och sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa i synnerhet tas på allvar redan i ett tidigt skede och på bästa möjliga sätt förebyggas. Därför menar vi att krafttag också måste tas för att förbättra arbetsmiljön, framför allt för de mest drabbade yrkesgrupperna.

2.1.5 Förebyggande insatser för att förbättra arbetsmiljön inom offentlig sektor

Att sjukskrivningarna ökar kraftigt inom offentlig sektor, särskilt bland kvinnor och särskilt på grund av psykisk ohälsa, är ett problem som måste tas på stort allvar, även om ökningen stannat av något de senaste åren. För det första måste mer forskning på området genomföras för att man ska kunna gå till botten med de bakomliggande orsakerna till problemen, vilket är något vi satsar resurser på inom ramen för vårt förslag om ett nationellt forskningsprogram.

Figur 3 Antal sjukskrivningsdagar per sysselsatt – fördelade på sektor

Källa: Försäkringskassan.

För det andra måste beslut tas redan nu som kan påverka arbetsmiljön i positiv riktning. En alltför stor arbetsbörda inom vård och omsorg kombinerat med små möjligheter till karriär, löneutveckling och möjlighet att påverka arbetstider m.m. kan vara faktorer som påverkar. Att just kvinnor drabbas hårdare av utbrändhet än män är också något som måste utredas utifrån perspektivet om kvinnor är mer pressade av faktorer som ligger utanför arbetet såsom ansvar för hem och familj. Möjligheten att kombinera familjeliv med arbetslivet är därför något som också måste tas i beaktande. De mest utsatta yrkesgrupperna inom offentlig sektor ligger på regional och kommunal nivå, som naturligtvis har ett ansvar för arbetsmiljön inom berörda yrken. Därför behöver kraven, uppföljningen och incitamenten i fråga om förebyggande hälsoarbete stärkas. En tydlig strategi behövs för att tidigt upptäcka risktecken och tidigt kunna göra insatser som

kanske kan vara till hjälp för individen innan sjukskrivning är ett faktum. Samtidigt är kommuner och regioner ofta redan hårt pressade av att få grundläggande vård och omsorg att fungera. Kombinerat med stärkta krav vill Sverigedemokraterna därför att staten inför ett stimulansbidrag till kommuner och regioner för att satsa på förebyggande hälsoarbete, där ett särskilt fokus i dag ska ligga på att förebygga psykisk ohälsa och reaktioner kopplade till stress. Sverigedemokraterna har också, sedan tidigare, förespråkat ökade satsningar på Arbetsmiljöverket, och med tanke på de stora bristerna som finns inom arbetsmiljön inom offentlig sektor är det särskilt beklagligt att regeringen inte anslår de resurser som Arbetsmiljöverket efterfrågar. Utöver detta har Sverigedemokraterna föreslagit insatser som förbättrar arbetsmiljön för sjukvårdspersonal och personal inom skola och förskola, vilket finns att läsa om i avsnittet om sjukvård och skola. En yrkesgrupp som dock kommit i skymundan i tidigare satsningar är socialsekreterare, som också är en av de yrkesgrupper som har flest sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa. Vi vill därför lyfta fram särskilda satsningar på denna yrkesgrupp.

2.1.6 Insatser för socialsekreterare

Socialsekreterare är en av yrkesgrupperna med flest sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa. En orimligt hög arbetsbelastning och stor personalomsättning har varit överhängande problem inom socialtjänsten de senaste åren. Enligt en rapport om socialsekreterarnas arbetsmiljö från Arbetsmiljöverket 2018 har förändringar skett inom den kommunala omsorgen, som inneburit att ansvaret för resultat, ansvar och målstyrning har decentraliserats och utsatts för en ständig rationalisering. Omvandlingen har fört med sig ökade arbetskrav, och kombinationen av hög arbetsbelastning och otillräckliga resurser har i sin tur gjort det svårt att utföra arbetet på ett tillfredsställande sätt. Att stress hänger ihop med hur arbetet är organiserat är väl belagt inom stress- och arbetslivsforskning. Tidigare studier om arbetsvillkoren inom socialtjänsten visar att ansvaret för att hantera obalans mellan krav och resurser har decentraliserats till den enskilde medarbetaren. När resurserna inte matchar de krav som ställs tvingas medarbetarna till strategier som antingen äventyrar deras egen hälsa eller arbetets kvalitet. Några konkreta problem som identifieras i rapporten är att chefer på lägre nivå och de som utsetts till förste sekreterare själva har så hög arbetsbelastning att de brister i sin roll som arbetsledare. Samtidigt visar rapporten att god arbetsledning har stor betydelse för en god arbetsmiljö. Andra problem som identifierades var bristande säkerhetsrutiner och tillbudsrapportering, då socialsekreterare kan utsättas för våld och hot. Det finns en osäkerhet i hur arbetsrelaterade hot på fritiden ska hanteras och där behöver ett samarbete med Polismyndigheten upprättas. Enligt en rapport från Arbetsmiljöverket är stödet från den politiska ledningen i kommunerna till socialtjänsten överlag dåligt och området upplevs mest som en belastning. Att förbättra arbetsmiljön är inget som prioriteras högt.

2.2 Anstaltsplatser utomlands

Svensk kriminalvård är dyrast i EU. Enligt Europeiska rådets årliga straffrättsliga statistik kostar en fånge i ett svenskt fängelse i snitt 359 euro per dygn, medan kostnaden i länder som Estland, Kroatien och Polen ligger under 50 euro per dygn.

Samtidigt är Sverige i en situation där Kriminalvården, i rapport efter rapport, säger sig sakna medel att genomföra sin verksamhet på ett tillfredsställande sätt. Detta gäller både för att bygga ut anstalter och häkten för att möta framtida behov och för att möta de akuta problem som finns i dag. Kriminalvården har i dag ett släpande budgetunderskott och efterfrågar ytterligare resurser för att möta de mest akuta problemen. Dessa skriande behov måste mötas av ett konkret agerande.

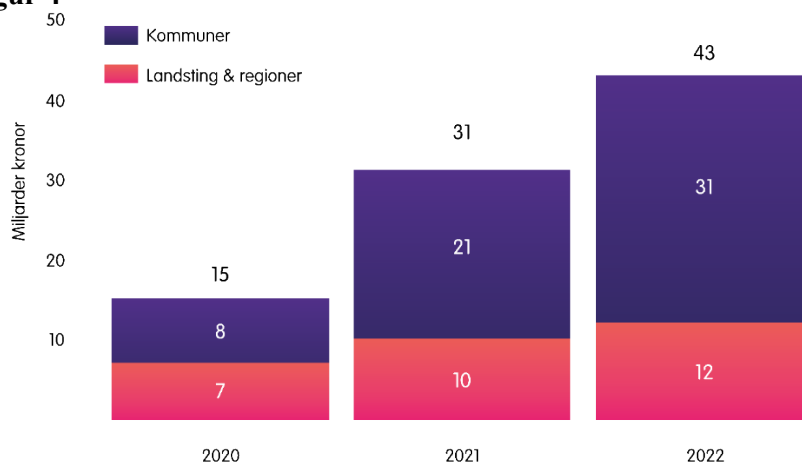
För att kunna genomföra framtida kostnadsbesparingar för svensk kriminalvård vill Sverigedemokraterna verka för att ingå bilaterala avtal, där vi hyr anstaltsplatser hos andra EU-länder där de har en lägre dygnskostnad än vad Sverige har. Det bör primärt gälla dem som dömts till längre fängelsestraff och är utländska medborgare, men bör även kunna tillämpas vid tillfällig överbeläggning. Detta kommer primärt att gälla Nederländerna, som redan hyrt ut fängelseplatser till Belgien och Norge, men även i framtiden andra EU-länder, som har en ännu lägre dygnskostnad. För att lösa de akuta problem som i dag finns behövs ett anslag om 500 miljoner kronor, trots att anstaltsplatser utomlands är billigare.

Detta förväntas kunna leda till besparingar på sikt, då utbyggnad av Kriminalvårdens anstalter inte behöver ske i den prognostiserade takten då viss del av klientelet avtjänar sin tid på annan plats. Genom att säkerställa system och bilaterala avtal för långtidsdömdas avtjänande av straff i andra länder ger vi Kriminalvården möjlighet att på både kort och lång sikt undvika den överbeläggning som föreligger i dag, men även att på sikt minska den offentliga kostnaden för inkapacitering.

2.3 Generella satsningar kommunsektorn

De senaste årens högkonjunktur har medfört en hög tillväxttakt för kommuners och regioners skatteintäkter. Vi ser däremot – i likhet med flertalet bedömare, såsom exempelvis SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) – att skatteunderlagets tillväxttakt kommer att stanna av och i vissa fall stagnera. Samtidigt har de senaste årens höga immigration, i kombination med en förändrad demografi med allt fler äldre, medfört stora behov inom kommunsektorns välfärdsfunktioner som sjukvård, skola och äldreomsorg. Sverigedemokraterna anslår därför 6 300 miljoner kronor 2019–2022, i form av generella och riktade statsbidrag, som är avsedda för att upprätthålla och utveckla välfärden även under en kommande lågkonjunktur.

Figur 4

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Figur 4 visar differensen mellan förväntade kostnader och intäkter under perioden 2020–2022. SKL hävdar att differensen är tydligt växande för den ackumulerade kommun- och regionsektorn.

2.4 Kapacitetshöjning Inlandsbanan

Inlandsbanan sträcker sig från Kristinehamn till Gällivare och möjliggör gods- och persontransporter i norra Sveriges inland. Flera olika typer av gods transporteras via banan, men huvuddelen utgörs av produkter från skogsindustrin. Inlandsbanan är även viktig för turismen i många kommuner. Sverigedemokraterna ser ett behov av att säkerställa tillväxtmöjligheterna för den svenska skogsindustrin genom en upprustning av Inlandsbanan. Det skulle även möjliggöra tyngre transporter och styra om godstrafik från väg till järnväg, vilket skulle innebära en betydande miljövinst. Genom att byta ut gamla slipers mot nya betongslipers kan axeltrycket på banan ökas, vilket möjliggör för fler och tyngre godstransporter. Med en upprustning av Inlandsbanan nås även viss redundans vid störningar på t.ex. Norra stambanan, där urspårningar kan leda till långa trafikstopp, med störningar för industrin som följd. Det finns också en vinst i att rusta upp och återöppna sträckan Persberg–Mora, för att genom detta nå Kristinehamns hamn för omlastning av transporter till sjöfart.

2.5 Landsbygdspott (underhåll vägnätet)

Statliga vägar är av fundamental betydelse för att det ska vara möjligt att leva och verka på landsbygden, men det svenska vägnätet representeras till största delen av enskilda vägar och har därmed en lika stor betydelse för boende och näringsliv utanför storstäderna. Det finns dock stora brister i underhållet av båda dessa typer av vägar, vilket blir särskilt uppenbart på landsbygden, där den totala samhällsservicen brister när vägnätet inte fungerar.

Barnfamiljer, pensionärer, företagare och utsatta grupper måste kunna förlita sig på god transportkvalitet och tillgänglighet och veta att barnen kommer att kunna ta sig till skolan, att hemtjänst och räddningstjänst når fram till sina brukare samt att varor och kunder når den lokala butiken och att människor kan ta sig till arbetet. Utöver ökat stöd för underhåll av statliga vägar är även ett ökat stöd i form av statliga driftsbidrag till enskilda vägar ett viktigt komplement, särskilt för de vägar som hålls öppna för allmän trafik.

Därutöver bör snöröjning på landsbygden prioriteras i högre grad, inte minst eftersom extrema vinterförhållanden kan lamslå stora delar av landsbygden och helt isolera vissa särskilt utsatta grupper. Tyvärr har snöröjningen förändrats till det sämre sedan Trafikverket ändrade sina upphandlingsregler. När Trafikverket skärper upphandlingskraven, exempelvis kraven på plogbilarnas punktlighet, väljer entreprenörer bort små vägar.

De plogbilar som kör för Trafikverket förses med gps-sändare för att det ska gå att kontrollera att tidskraven följs, och de som inte håller tiderna riskerar att få betala vite, vilket kan kosta 20 000 kronor även för mindre förseningar. Effekten av Trafikverkets nya upphandlingskrav är att 400 vägföreningar har drabbats och ca 100 föreningar har

fått söka nya lösningar för att göra vägarna framkomliga. Boende, främst i glesbygd, har vittnat om att de senaste två åren har varit katastrofala.

2.6 Projektering av Östlig förbindelse

Ett Sverige som växer är beroende av en dynamisk storstadsregion, som möjliggör internationell företagsetablering och tillhandahåller en god infrastruktur. Närmare 2,3 miljoner människor, nästan en fjärdedel av Sveriges befolkning, bor i Stockholmsregionen. Samtidigt har en allt större inflyttning skett till regionen på senare år genom nationell och internationell migration, vilket generellt har medfört ett ökat tryck på Stockholms infrastruktur. Även i storstaden är bilen ett av de huvudsakliga färdmedlen. Det är därför beklagligt att varje bilpendlare i Stockholm som pendlar 30 minuter i genomsnitt försenas med 33 minuter per dag eller 15 arbetsdagar per år. Sverigedemokraterna anser att det offentliga bör ta sitt ansvar och förespråkar därför ett genomförande av Österleden, alltså den östliga förbindelsen som binder ihop Norra och Södra länken och därmed formar en komplett ringled runt Stockholm. En sådan förbindelse skulle avlasta andra delar av vägnätet, bl.a. Essingeleden och innerstadstrafiken, samtidigt som den skulle korta ned restiderna för såväl bil- som kollektivpendlare. Uppskattningar visar att trafiken i Stockholm skulle minska med 11 procent och med 25 procent på Södra länken, vilket skulle innebära en restidsminskning från dagens 40–60 minuter till 25–30. Sverigedemokraterna avsätter därför medel till att påbörja projekteringen av Österleden genom samfinansiering med berörda kommuner och regionen.

2.7 Nej till höjd kemikalieskatt

Den s.k. kemikalieskatten innebär en punktskatt på elektronik och vitvaror. Skatten baseras på varans vikt och tar liten hänsyn till i vilken utsträckning miljön belastas eller om konsumenten utsätts för ohälsosamma ämnen. Utvärderingar av kemikalieskatten visar på omfattande intäktsbortfall för den svenska handeln och en högre andel inköp från utlandet, vilket har slagit hårt mot svenska arbetstillfällen. Kemikalieskatten, som kan uppgå till ett pålägg på över 300 kronor per vara, har medfört att vart tionde köp har flyttats från svenska butiker till utländska hemsidor. De uteblivna intäkterna har försämrat förutsättningarna för industriell utveckling och detaljhandel i Sverige. Företagens anpassning till det nya läget har medfört att de har förflyttat delar av sin verksamhet bort från Sverige. Följden blir att svenska arbetstillfällen går förlorade, vilket innebär lägre skatteintäkter. Vilka konkreta fördelar detta har inneburit för miljön har ingen kunnat svara på. Rent generellt kan det tolkas som att skatten har sålts in till allmänheten som ”gynnsam för miljön”, när det egentliga syftet verkar vara att beskatta konsumenterna.

2.8 Fortsatt nej till flygskatt

Flygskatten syftar till att reducera utsläpp av växthusgaser och verka för en minskning av flygresandet i en nationell, europeisk och global kontext. Vid resor från en svensk flygplats varierar skatten mellan 60 och 400 kronor, beroende på destination. Även efter

att flygskatten tidigare infördes beräknas antalet flygresenärer öka, även om ökningen dämpas. De resor som uteblir kommer delvis att flyttas över till andra transportslag. Nettoeffekten i form av lägre koldioxidutsläpp blir ytterst marginell, medan följderna för enskilda resenärer blir desto mer kännbara. Nyttan med flygskatten står därmed inte i proportion till de negativa konsekvenserna. Flygsektorn ingår redan i det europeiska systemet för handel med utsläppsätter och finansierar därmed redan införande av utsläppsreducerande teknik. Eftersom systemet är marknadsbaserat åstadkoms maximal reduktion till lägsta möjliga kostnad, just genom utsläppshandeln.

Sverigedemokraterna vill därmed avskaffa den införda flygskatten. Vi vill även se över driftstödet, som är kopplat till merkostnader som uppstått till följd av flygskatten, samt administrativa kostnader.

2.9 Nej till sänkning av anslaget till Formas

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) är en statlig myndighet under Miljö- och energidepartementet, som har till syfte att bidra till forskning med koppling till miljö och areella näringar. Sverigedemokraterna ser i Formas en viktig aktör för att stärka Sverige som kunskaps- och forskningsnation på områden med koppling till miljö, skogsbruk och jordbruk. Landsbygdspolitiken utgör en helhet och där ser vi det som en stor fördel att svenska areella näringar ligger i framkant vad gäller forskning och utveckling. Vår målsättning är att växla upp Sveriges ansträngningar på dessa områden, inte använda Formas som en budgetregulator. Därför avvisar vi den sänkning som regeringen föreslår.

2.10 Nej till minskade internationella klimatinvesteringar

Regeringen gör en spektakulär felprioritering i sitt förslag till vårbudget. Samtidigt som man satsar 750 miljoner på det konstaterat ineffektiva ”klimatklivet” så drar man ned på internationella åtgärder med 80 miljoner. Enligt en rapport från riksdagens utredningstjänst (RUT) kan satsningar i en internationell kontext vara upp till 5,9 gånger så effektiva, om man mäter minskningar i utsläpp av växthusgaser per satsad krona.

Det handlar om att ”plocka lågt hängande frukter” och därmed effektivisera Sveriges arbete för minskat oljeberoende ur ett globalt perspektiv. I slutändan är detta ett sätt att ta ansvar för globala miljö- och resursfrågor, samtidigt som svenska skattebetalares pengar faktiskt spenderas på ett sätt som ger riktiga resultat.

2.11 Nej till sänkt stöd för laddinfrastruktur

I ett längre perspektiv emotser Sverige och stora delar av världen en övergång från fossila bränslen till exempelvis el- och vätgasdrift. Det kommer inte att gå riktigt så snabbt som vissa föreställer sig och om man försöker forcera utvecklingen alltför kraftigt tvingar man fram lösningar som för det första inte är ekonomiskt försvarbara och för det andra inte är bättre för miljön.

Tekniken med eldrift har dock kommit långt och framstår redan som attraktiv för många bilister. En tröskel i sammanhanget är tillgången till laddinfrastruktur, där det är

vår uppfattning att staten bör skjuta till medel för att skynda på utvecklingen i mer glesbefolkade områden, där laddstationer inte kommer att byggas på kommersiell basis.

2.12 Nej till ändrad bränslebeskattning av värmeproduktion

Detta innebär i realiteten en skattechöjning för kraftvärme, vilket slår mot industrin och elkonsumenterna. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att kraftvärmeindustrin i mycket hög grad har anpassat sig till samhällets miljökrav. Det som regeringen nu föreslår kommer att leda till minskad kraftvärmeproduktion och ökad import av el. Givet att Tyskland och Danmark har en betydande andel kolkraft i sin elproduktion innebär ökad import, för svensk del, en indirekt ökning av utsläppen av växthusgaser.

2.13 Avtrappad skattenedsättning för diesel i gruvindustriell verksamhet

Sverigedemokraterna är i grunden positivt inställda till att gruvindustrins skattereduktioner för energiskatt och koldioxidskatt för diesel fasas ut. Vi motsätter oss däremot att det sker så snabbt som regeringen föreslår. För att branschen ska ges en rimlig möjlighet att ställa om till exempelvis eldrift för arbetsfordon bör skattenedsättningen successivt fasas ut under mandatperioden.

3 Besparingar

3.1 Nej till slopad värnskatt

I enlighet med januariöverenskommelsen kommer värnskatten, alltså den statliga inkomstskatten om 5 procent för individer med inkomst ovanför den övre brytpunkten, som för 2019 uppgår till 689 300 kronor/år, att slopas. Sverigedemokraterna är, principiellt sett, inte motståndare till lägre marginalsatser. Däremot bör kostnaderna för det offentliga, i form av minskade skatteintäkter, vid slopandet av värnskatten vägas mot andra viktiga investeringar inom kommunsektorn i form av vård, skola och äldreomsorg. Vad gäller skattepolitiken vill vi se ett en översyn av inkomstskatterna i syfte att gynna låg- och medelinkomsttagare. Därmed väljer vi att avslå det kommande förslaget om att slopa värnskatten.

3.2 Nej till vissa momsnedläggningar

Regeringen föreslår en sänkning av mervärdesskatten på naturguider från 25 procent till 6 procent. Även om naturguidning främjar lokalturism och därmed ger positiva effekter för lokalsamhällen är det problematiskt att prioritera en specifik bransch genom skatteincitament i form av nedsatt moms. Regeringen applicerar alltså olika momssatser beroende på bransch och politiska prioriteringar. Detta riskerar att leda till ökad byråkrati och gränsdragningsproblematik. Sverigedemokraterna vill se över momssystemet i sin helhet och arbeta för ett system som undviker snedvridande incitament för konsumtionen och tar sin utgångspunkt i en jämnt applicerbar beskattning.

3.3 Nej till sänkta arbetsgivaravgifter

Vi motsätter oss reformer för särbehandling av åldersgrupper vid nedsättning av arbetsgivaravgifter. I realiteten är detta en typ av åldersdiskriminering. I stället föreslår vi omfattande reformer som i praktiken slopar den allmänna löneavgiften för företag med upp till tre anställda (se vår modell på s. 96). Utan tröskeeffekter ger detta en generell skattelättnad som gynnar företagande och effekten blir tydligast för småföretag.

3.4 Slopade byggsubventioner

Investeringsstöd för hyresbostäder har frekvent kritiserats av såväl marknadsaktörer som externa utvärderare. Vi motsätter oss regeringens kommande upptrappning av stödet, som riktas mot hyresbostäder och delvis också studentbostäder. Vi instämmer i problembilden och behovet av fler studentbostäder, men anser att effekterna av regeringens kommande byggsubventioner ännu inte är kartlagda. Det är oklart hur fördelningen mellan studentbostäder och hyresbostäder ska se ut samt vilken fördelningstyp stödet baserar sig på. Sverigedemokraterna väljer därför att avslå den kommande ökningen till förmån för egna åtgärder.

3.5 En välavvägd miljöpolitik

Sveriges miljöpolitik håller under Miljöpartiets ledning på att övergå från sunt förvaltarskap till ett okontrollerat spenderande av offentliga medel, detta utan att åtgärdernas effektivitet granskas kritiskt. Sverigedemokraterna intar en kritisk attityd till denna miljöpopulism och förordar mer avvägda satsningar. Sålunda avvisar vi ett flertal reformer, inklusive det föreslagna ”klimatklivet” på 750 miljoner kronor. Utvärderingar visar att detta är ett ineffektivt sätt att minska utsläppen av växthusgaser jämfört med internationella satsningar.

3.6 Arbetsmarknadspolitiska program

Regeringen vill satsa ytterligare 340 miljoner kronor på arbetsmarknadspolitiska insatser, och den prioriterade målgruppen är utrikes födda kvinnor. Efter många försök med dylika projekt har vi med all sannolikhet redan facit. Åtgärderna leder ytterst sällan till reguljära anställningar. Dessa satsningar är alltså inte samhällsekonomiskt försvarbara utifrån resultaten av tidigare, liknande åtgärder.

3.7 Nej till fler nystartsjobb

En av de viktigaste skiljelinjerna inom svensk politik är synen på vad som är ett riktigt arbete. Regeringar av olika färg har under lång tid skapat en bred flora av konstruerade anställningar, vars enda egentliga syfte är att minska, och i viss mån dölja, arbetslösheten bland dem som står långt ifrån arbetsmarknaden. I motsats till detta fokuserar Sverigedemokraterna på reguljära arbeten på marknadsmässiga villkor, arbeten som ställer verkliga krav, bygger karriärer och breddar skattebasen. Därför är vi kritiska till riktade lönesubventioner och arbetsmarknadspolitiska åtgärder som inte kan, eller ens är avsedda att, resultera i riktiga jobb. Nystartsjobben är ytterligare en konstruerad anställning som sällan utmynnar i reguljärt arbete för deltagaren. Det finns en omfattande problematik runt dagens nystartsjobb, samtidigt som det återkommande rapporteras om fusk och missbruk. Det finns dessutom uppenbar risk att reguljära arbetstillfällen trängs undan och konkurreras ut av subventionerade verksamheter. Därför ställer vi oss negativa till regeringens satsning på fler nystartsjobb. Vi ställer oss också negativa till att öppna upp för fler nystartsjobb genom att ta bort kravet om att andra anställningsförmåner än lön ska följas av eller vara likvärdiga med kollektivavtal.

Sverigedemokraterna har tidigare framhållit att om denna form av anställning ska finnas, ska deltagaren få kollektivavtalsmässiga villkor. Det är anmärkningsvärt att en socialdemokratisk regering väljer att frånga själva grundsyftet med kollektivavtalen och öppnar upp för att vissa grupper, i det här fallet deltagare i etableringsuppdraget, ska kunna konkurrera på arbetsmarknaden genom sämre villkor.

3.8 Stimulansbidrag kulturskolan

Den kommunala musik- och kulturskolan är främst en nationell angelägenhet; dock kan det finnas behov för staten att stötta kommuner som inte har resurser att erbjuda musik- och kulturskola. Regeringens förslag är emellertid missriktat. Därför bör en utredning

tillsätts för att se över vilka statliga bidrag som långsiktigt behövs och hur bidragsfördelningen ska se ut och administreras. Det finns goda skäl för statliga stöd till den kommunala musik- och kulturskolan där de behövs som mest och gör störst nytta. Det man kan konstatera av regeringens generella bidrag är att stödet är lovvärt i sig och kan få positiva effekter. Ska det ges förutsättningar att få det måste det dock preciseras och riktas rätt. Det bör exempelvis i första hand inte gå till att sänka avgifter, så som det stundtals har formulerats.

Avgifterna är inte ett generellt problem för tillgängligheten. Ett statligt bidrag bör öronmärkas och riktas mot att komma till rätta med eftersatta områden genom punktinsatser, jämte att möjligen etablera ett basutbud i de kommuner som helt saknar kultur- och musikskola. Vissa kultur- och musikskolor saknar helt ändamålsenliga lokaler, andra har mycket bristfälliga lokaler, medan vissa har svårigheter med instrumentköp och instrumentförråd, utveckling och arbetsmiljö.

Det ter sig således viktigare att rikta insatser mot behoven enligt ovan än att bibehålla ett generellt stöd, som av många betraktats som diffust.

3.9 Fri entré på vissa museer

Sedan införandet har fri-entré-reformen varit storstadscentrerad och främst gynnat storstadsbor, eftersom det är i storstäderna de statliga museerna huvudsakligen huserar. Därför har Sverigedemokraterna sedan införandet av fri-entré-reformen omfördelat medlen för detta till en annan satsning vi kallar Öppna museer: en fond som museer över hela landet kan äska medel ur för de behov de ser för just det enskilda museet. Museernas behov runt om i landet är stora och att öronmärka medel till fri entré på några få museer är inte det effektivaste sättet att tillgodose dessa behov.

3.10 Jämställdhetsmyndigheten

Regeringen har inte kunnat visa några konkreta fördelar med en ny myndighet för jämställdhet. Sverigedemokraterna anser att jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla samhällsfunktioner och ser risker med att arbetet förläggs till en specifik myndighet. Värdefull kunskap och kompetens riskerar att försvinna när uppdrag flyttas till Jämställdhetsmyndigheten från redan fungerande enheter. Vi avser därför att halvera anslaget för innevarande år och därefter ta bort anslaget i sin helhet nästkommande år.

3.11 Delegationen mot segregation

Anslaget halveras då en nedläggning av myndigheten påbörjas. Mot bakgrund av regeringens tidigare resultat, i fråga om segregationsbrytande åtgärder, finns skäl att anta att detta arbete mot segregation varken kommer att bli framgångsrikt eller ens mätbart. Ifråga om bl.a. åtgärder för att främja etablering på arbetsmarknaden föredrar Sverigedemokraterna generella lösningar som är lika för alla medborgare, framför åtgärder som riktas mot specifika grupper, baserat på födelseland. De mer effektiva och rättvisa åtgärder som Sverigedemokraterna önskar prioritera återfinns inom andra utgiftsområden.

4 Hälso- och sjukvård

Den svenska hälso- och sjukvården ska hålla hög internationell kvalitet. Patienter ska erbjudas beprövade och avancerade behandlingsmetoder baserade på den modernaste tekniken och effektiva läkemedel och därtill få god omvårdnad av välutbildad personal. Det är också viktigt att sjukvården utvecklas och förnyas och att såväl fysiska som psykiska sjukdomar behandlas på bästa sätt samt att patienter erbjuds kvalificerad vård från födseln till livets slutskede.

Förutsättningar för detta finns, men sjukvården är under hård press. Personalen är överbelastad, alltför många säger upp sig, vilket lämnar luckor i organisationen och leder till ett ännu tyngre lass att dra för dem som är kvar. Patienter stöter ständigt på nya ansikten när personalen sjukskriver sig eller byter jobb.

Operationer och andra behandlingar skjuts upp. Var tredje patient tvingas vänta längre på att få sin behandling eller operation än vårdgarantins 90 dagar, och patienter bollas mellan olika sjukhus när vårdplatserna inte räcker till. Till och med intensivvårdsplatser saknas.

Många sjuksköterskor söker sig tyvärr bort från sitt yrke samtidigt som alltför få vidareutbildar sig till specialistsjuksköterskor. På sikt kan vi få se ett mycket bekymmersamt underskott vad gäller nödvändig kompetens i vården. Skillnaderna i vårdkvalitet mellan olika landsting är också betydande, vilket innebär att vården inte är likvärdig över landet. Det innebär inte att allt är dåligt. Den svenska vårdapparaten besitter stor kunskap och erfarenhet och resultaten är överlag goda när patienten väl får tillgång till vård.

Vår skattefinansierade sjukvård har bara legitimitet om den kan leva upp till hälso- och sjukvårdslagets ambitioner. Det är därför av yttersta vikt att staten, landstingen och kommuner tillgodoser svenska medborgares rätt till en tillgänglig sjukvård av hög kvalitet utifrån de lagar som råder.

4.1 Tillgänglighet – ett akut problem

Vårdens tillgänglighet för patienten är alltså den enskilt viktigaste frågan. Patientsäkerheten äventyras, när patienter tvingas vänta alltför länge på behandling, vilket underminerar allmänhetens förtroende för hela sjukvårdssystemet. Problemet med stängda vårdplatser beror oftast på brist på personal, dvs. personal som kan bemanna vårdplatserna och ta hand om patienterna. Avdelningar stängs ned på grund av personalbrist och patienter skickas hem. Vad gäller antal öppna vårdplatser per invånare ligger Sverige nu, sorgligt nog, i den absoluta botten bland jämförbara OECD-länder, vilket i realiteten innebär att patienter placeras i korridorer och andra förvaringsutrymmen eller helt enkelt tvingas vänta. För att förbättra en för närvarande oacceptabel situation krävs flera olika insatser och satsningar på såväl kort och medellång som lång sikt. Mer resurser behövs definitivt, men det handlar också om att nyttja befintliga resurser på ett mer effektivt sätt.

4.2 Patienträttsgaranti – för ett Sverige utan vårdköer

Svenskarnas förväntningar på den offentliga sjukvården håller på att sänkas när de tvärtom borde höjas. Som patient ska man ha rätt att fritt välja offentligt finansierad vårdgivare för operationer och andra behandlingar, det gäller både öppen- och slutenvård. Som patient ska man också ha rätt att bli utredd inom vårdgarantins ramar. Om hemregionen inte kan erbjuda patienten behandling eller operation inom vårdgarantins dagar ska man hänvisas till en annan offentlig eller privat vårdgivare för att vårdgarantin ska kunna efterlevas. Om behandling eller operation inte kan erbjudas inom vårdgarantins ramar inom Sveriges gränser ska vårdgivaren hänvisa och erbjuda patienten vård utomlands, vilket inte ska innebära några extra kostnader för patienten.

Därför ska samverkansavtal upprättas mellan olika vårdgivare, offentliga och privata, svenska och utländska. Hemregionen ansvarar för kontakterna med den hänvisade vårdgivaren, journaler, transporter, uppehälle och eventuellt tolkningshjälp med utländska vårdgivare. Svenska medborgare ska garanteras en tillgänglig hälso- och sjukvård av hög kvalitet. Givetvis är den långsiktiga målsättningen att vård utomlands endast ska vara nödvändigt i undantagsfall.

På sikt ska den nuvarande vårdgarantin på 187 dagar minska till 30 dagar, en s.k. månadsgaranti. Vid särskilt allvarliga sjukdomar, såsom hjärt- och kärlsjukdomar, cancer och liknande, ska maximal väntetid vara 14 dagar. Detta är första steget till att svenska medborgare ska få en av världens mest tillgängliga, offentligt finansierad sjukvård av hög kvalitet. En nationell sjukvårdsreform behövs för att vända den katastrofala utvecklingen. Genom att tillföra resurser och ta till vara tillgänglig kapacitet ska nio av tio patienter som väntar på behandling vara på rätt sida om vårdgarantins tidsgräns under mandatperioden. Utvecklingen i våra grannländer visar att detta inte är någon utopi, snarare en fråga om prioriteringar.

4.3 Stärk patientens rättsliga ställning

Patientlagen trädde i kraft den 1 januari 2015. Lagens övergripande syfte var att stärka och tydliggöra patientens ställning samt att främja integritet, självbestämmande och delaktighet. Patientens ställning har dock inte förbättrats; i stället visar utvärderingar att situationen har försämrats på en rad områden vad gäller exempelvis tillgänglighet, information och delaktighet. Avsaknaden av tydligt ansvar, tillsyn, kontroll och uppföljning av efterlevnaden av patientlagen är en bidragande orsak till att den inte har fått det genomslag som det var tänkt. Sverigedemokraterna anser att man ska tydliggöra skyldigheterna som framgår av patientlagen, men också vem som har ansvaret för att fullgöra dem. Man bör också införa ett rättighetsbegrepp i denna lag, där man tydliggör det som patienten har rätt att förvänta sig av vården. Patientens inflytande och delaktighet måste alltså ytterligare understrykas. Samtliga nordiska grannländer har kommit längre än Sverige på detta område.

4.4 Patientansvarig läkare – på riktigt

Ett stort problem inom sjukvården är bristande kontinuitet för patienten. Ofta får patienter träffa olika läkare vid varje tillfälle när de söker vård och ofta finns ingen huvudansvarig läkare att vända sig till. Regler om fast vårdkontakt framgår av hälso-

och sjukvårdslagen, men efterlevs inte. Därför måste lagen förtydligas. Genom att återinföra patientansvarig läkare vill Sverigedemokraterna återupprätta möjligheten till kontinuitet för patienten, samtidigt som sjukvårdens effektivitet och användning av resurserna kan förbättras. Detta leder till en mer human och mer patientvänlig sjukvård, där läkaren lär känna patientens behov och får förståelse för patientens sjukdomshistoria, vilket givetvis främjar patientens förtroende för både läkaren och hela vårdssystemet.

4.5 Nationella flödesprogram för barn- och ungdomspsykiatri

Allt fler barn och unga mår dåligt, vilket delvis beror på att vården saknar tillräcklig kapacitet. Köerna till barn- och ungdomspsykiatri är långa och förra året klarade ingen region målet om att alla ska få hjälp inom 30 dagar. Dessutom kom rapporter om att unga fått vänta i upp till två år på neuropsykiatriska utredningar.

Sverigedemokraterna förespråkar därför nationella flödesprogram och vårdpaket för barn och ungdomar som drabbas av psykisk ohälsa som t.ex. självskaumbeteende, ångest och depression. Dessa nationella program ska beskriva hur och vilka insatser som denna målgrupp ska få tillgång till och inom vilken tid samt koordinera olika sektorer som BUP, socialtjänsten, förskola/grundskola och elevhälsan så att insatserna fungerar som en helhet.

De nationella programmen ska också fokusera på tidigt förebyggande insatser som förhindrar att barns och ungas sjukdomstillstånd förvärras. Målet är att denna målgrupp ska erbjudas en snabbare och mer sammanhållande hjälp som innebär bästa möjliga utredning och behandling. Modellerna är inspirerade av de danska ”forløbsprogrammer” och ”pakkeforløbene”, som säkrar en snabb och sammanhängande vård av barn och unga som drabbats av psykisk ohälsa. Danmark har tidigare haft liknande problem som Sverige med långa köer till barn- och ungdomspsykiatri, men sedan man infört nationella flödesprogram och vårdprogram har man kortat väntetiderna till barn- och ungdomspsykiatri från 52 till 22 dagar.

4.6 Stärk förlossningsvården och barnsjukvården

Alla blivande mödrar ska ha tillgång till en god och patientsäker förlossningsvård. Så är dessvärre inte alltid fallet i dag. Sverige är ett land med stora avstånd, framför allt i glesbygd, men en patientsäker förlossningsvård ska självfallet ändå kunna garanteras över hela landet. Därför föreligger ett stort behov av fortsatta satsningar på förlossningsvården för att blivande föräldrar ska kunna tillförsäkras en trygg vård. I de fall det inte är möjligt att garantera tillgång till BB i närområdet, till följd av geografiska avstånd, ska lösningar finnas för att säkra patientsäkerheten inom förlossningsvården. Detta kan exempelvis lösas med ambulanser som är speciellt utrustade för förlossningsvård.

Antalet utbildningsplatser till barnmorskor bör utökas, eftersom det råder stor brist på barnmorskor inom förlossningsvården. Även om intresset för yrket har minskat på senare år är antalet ansökningar fortfarande betydligt högre än antalet platser.

4.7 Kostnadsfri slutenvård för patienter äldre än 85 år

Sverigedemokraterna förespråkar ett stimulansbidrag för att alla regioner ska kunna erbjuda kostnadsfri vård i slutenvården till personer som är 85 år eller äldre. I dagsläget är kostnaden för slutenvård för patienter olika i olika regioner. Som mest kan man få betala 100 kronor/dygn när man är inlagd på sjukhus och behandlas inom slutenvården. Alla som är 85 år eller äldre ska slippa att betala för slutenvården, dvs. inläggning på sjukhus. Alla regioner ska därför stimuleras att även erbjuda kostnadsfri slutenvård för denna grupp äldre. Det är orimligt att man som gammal ska behöva betala per dygn som man tillbringar på sjukhus. Dessutom är det orättvist att kostnaden för inläggning på sjukhus varierar över landet.

4.8 Tandvård – sänkt högkostnadsskydd

Sverige ska vara ett välfärdsland där tänderna är en del av kroppen. Ingen svensk medborgare ska behöva avstå från tandvård på grund av ekonomiska skäl. Tyvärr är så inte fallet i dag. Enligt undersökningar avstår var tionde vuxen svensk – totalt över 700 000 personer – från att gå till tandläkaren av ekonomiska skäl. Detta skapar ett stigma som sänker människors hälsa och självkänsla. Därför vill Sverigedemokraterna genomföra en förändring i högkostnadsskyddet, som innebär att tandvårdskostnaden för den enskilde över 1 000 kronor subventioneras med 50 procent. Dessutom förlänger vi tidsperiodens längd från dagens 12 månader till 18 månader.

4.9 Tandvårdsbidrag – ökat stöd till ålderspensionärer

Tandvård är en komplex vårdform, varför det är än viktigare att patientens ställning i tandvården tydliggörs och att vårdgivare och behandlare i tandvården får ett tydligt ansvar gentemot patienten, i synnerhet när det gäller information, delaktighet, samtycke, val av behandlingsalternativ, rätten till förnyad medicinsk bedömning, möjligheten att lämna synpunkter och klagomål. Även om tandvården skiljer sig från övriga sjukvården – genom finansiering, organisation och styrning – så ser vi tänderna som en del av kroppen. I dagsläget är tandvårdsbidraget utformat i tre olika intervall, beroende av åldersgrupp. Systemet ska justeras så att alla ålderspensionärer från 65 år medges 900 kronor per år i stället för de 600 kronor som det är i dag. Förslaget skulle få en positiv effekt för drygt 800 000 äldre.

4.10 Höjt glasögonbidrag för barn och ungdomar

Glasögon är viktigt och många gånger en förutsättning för att barnen bara ska kunna delta i fritidsaktiviteter och skolarbete på lika villkor. Hjälpmedel är en rättighet och glasögon är ett hjälpmedel som är nödvändigt för att barn med synfel ska kunna leva som alla andra barn.

I dag har regeringen lagstadgat att regionerna ska lämna bidrag för glasögon och kontaktlinser för en kostnad upp till 800 kronor per person upp till 19 års ålder. Sverigedemokraterna anser att detta inte räcker utan vill höja glasögonbidraget till barn och ungdomar upp till 19 års ålder till 1 200 kronor per person. Detta då vi anser att det

är viktigt att ge alla barn och unga, inte bara de med föräldrar som kan betala, möjlighet att få hjälp med glasögon.

4.11 Utöka antalet screeningprogram

För att uppnå en lyckad behandling krävs tidiga insatser. Därför måste vården kontinuerligt arbeta med att upptäcka och identifiera sjukdomar så tidigt som möjligt. De svenska satsningarna på regelbundna kallelser till mammografi och cellprovtagningar har lett till en minskad dödlighet i bröstcancer och livmoderhalscancer. Dessa typer av screeningåtgärder, där symtomfria individer undersöks i förebyggande syfte, ska utökas.

4.12 Sjukvårdens kompetensförsörjning

Sjukvårdspersonalen är en av välfärdens absolut viktigaste yrkesgrupper och det är oerhört angeläget att förbättra deras arbetssituation och göra arbete inom hälso- och sjukvård mer attraktivt än i dag. Sedan 1980-talet har antalet förstahandsansökningar till vård- och omsorgsprogram minskat kraftigt, vilket är högst oroväckande. Denna trend måste vändas. Men det handlar i lika hög grad om att personal som i dag arbetar i vården ska välja att stanna kvar och i bästa fall att redan utbildad personal återvänder. Staten kan inte i detalj reglera lönerna i vården, men genom att tillföra ekonomiska medel till regioner skapas förutsättningar för regionerna att bli mer attraktiva arbetsgivare på kort och lång sikt, vilket alltså kan handla om både löner och arbetsvillkor.

Brist på specialistsjuksköterskor är ofta en flaskhals i verksamheten, vilket starkt bidrar till de långa väntetiderna. Antalet specialistsjuksköterskor har minskat över tid trots att vårdbehoven ökar. Flera regioner har visserligen erbjudit lön under heltidsstudier, men nivån har inte varit tillräckligt hög, vilket staten måste främja.

Sverigedemokraterna vill också införa legitimation för undersköterskor. Genom att ge yrket högre status minskar personalomsättningen, patientsäkerheten och vårdkvaliteten förbättras och undersköterskor skulle ha en bättre förhandlingsposition gentemot sin arbetsgivare.

4.12.1 Sjukvårds- och omsorgspersonalens arbetsmiljö

Vårdpersonal, såväl undersköterskor inom vård och omsorg, sjuksköterskor och personliga assistenter som läkare m.fl., är särskilt utsatta yrkesgrupper när det gäller ökat antal sjukskrivningar på grund av psykisk ohälsa. Det höga trycket på vården, samtidigt som det råder personalbrist och resursbrist, kan vara en orsak till att många sjukskrivs på grund av utbrändhet. Brist på stimulering och möjlighet till utveckling och ökat inflytande på arbetet kan vara andra orsaker. Ökat inflytande över arbetstider, att slippa delade turer och ha rätt att arbeta deltid eller heltid kan vara faktorer som underlättar möjligheten att få ihop sitt livspussel.

4.12.2 Större inflytande över schemat

Varje vårdanställd har unika förutsättningar. Problemet är att många tvingas anpassa sina arbetstider efter sin arbetsgivares behov och många arbetar ofrivilligt heltid, eller ofrivilligt deltid. Det kan förefalla praktiskt för arbetsgivaren att kunna styra sin personal, men i slutändan blir hela organisationen lidande när personalen säger upp sig och unga människor undviker att arbeta i vården över huvud taget. Därför bör anställda inom offentlig sektor ha större inflytande över sina arbetstider, vilket kan gälla rätt till heltid, eller deltid. Detta kan i sin tur vara avhängigt personliga önskemål och livssituation.

Sverigedemokraterna vill avskaffa skiftarbetet inom vården, som ofta är både fysiskt och mentalt påfrestande. Därutöver vill vi slopa karensdagen för bl.a. vårdpersonal. Det är viktigt att vårdanställda ska kunna ta ledigt om de är sjuka, vilket även motverkar smittspridning.

4.12.3 Vårdservicepersonal

Vårdpersonal utsätts ofta för en pressad arbetssituation. Därför är det av yttersta vikt att undersköterskor och sjuksköterskor slipper lägga tid på uppgifter som annan personal med kortare utbildning skulle klara. En professionell vård använder kompetens på ett optimalt sätt. Särskild vårdservicepersonal ska kunna avlasta undersköterskor, som i sin tur avlastar sjuksköterskor, som sedan avlastar läkare. Därmed frigörs tid för kvalificerat patientarbete.

Det administrativa arbetet har i ett längre perspektiv ökat väsentligt. Genom att låta vårdnära administratörer sköta journaldokumentation och annat administrativt arbete kan läkare och sjuksköterskor få mer tid för patienter och en bättre arbetsmiljö. Renodlade serviceuppgifter ger förutsättningar för fler händer i vården och arbetstillfällen för personer som saknar utbildning, vilket i sin tur kan skapa ett intresse för och inspirera till utbildning inom vårdrkten.

4.12.4 Personalens säkerhet – inrätta säkerhetsklassade vårdplatser

Dramatiska förändringar pågår i det svenska samhället. För bara några år sedan skulle ingen ha framhållit närvaron av grupper av beväpnade kriminella och upprörda anhöriga på vårdinstitutionerna som ett stort problem. De ofta förekommande skjutningarna och andra gängrelaterade våldsdåd i storstadsområdena tenderar att göra sjukhusen till arenor för aggressivt och antisocialt beteende, inte sällan med udden riktad mot personal, patienter och andra anhöriga. Uppenbart är detta en del av en större problematik som ligger utanför vårdens ansvarsområden, men den akuta säkerhetsproblematiken måste omedelbart åtgärdas med full kraft. Därför behövs säkerhetsklassade vårdplatser, där man snabbt kan avskilja riskpatienter och även hantera deras anhöriga och andra potentiellt aggressiva personer. Nationella riktlinjer bör införas för hur dessa patienter ska tas om hand från ankomst och omhändertagande till utskrivning. Utgångspunkten är givetvis att vården inte ska bli lidande för någon patient, medan personalens säkerhet garanteras. Åtgärder som kan vidtas berör lokalernas utformning, personalens utbildning och i särskilda fall införande av metalldetektorer.

4.13 Utveckla ett nytt nationellt it-stöd och patientinformation

För att utnyttja vårdens resurser effektivt förordar Sverigedemokraterna ett nationellt it-stöd som ger en helhetsbild av väntetider och tillgänglighet över hela landet. It-stödet ska bistå nationella vårdplatskoordinatorer med att klara vårdgarantin. Det ska vara möjligt för patienter och anhöriga att se var i landet en viss behandling har kortast väntetid och det ska vara enkelt att jämföra vårdgivare och regioner. På så sätt drivs utvecklingen framåt och kvalitetssäkring kan ske samtidigt som patienternas valmöjligheter stärks.

4.14 Inrätta ett nationellt vårdgarantikansli och vårdplatskoordinatorer

När regionerna inte kan erbjuda en patient vård inom vårdgarantins tidsgräns ska patienten informeras om detta och erbjudas vård hos annan vårdgivare. Regionerna ger i dagsläget, i många fall, otillräcklig information och bristande stöd till patienter som inte får vård inom vårdgarantins gränser. Ett stort ansvar läggs därför på patienten själv att kontakta vården för att få mer information, och patientens eget agerande påverkar möjligheten att byta vårdgivare. Det är inte rimligt att en patients initiativförmåga ska vara avgörande. Patienter som inte själva tar detta initiativ kommer i stället att gå miste om möjligheten till snabbare vård på annat ställe. För att alla patienter ska ha möjlighet att få information och stöd i bytet av vårdgivare, i de fall regionerna inte kan erbjuda vård inom vårdgarantins tidsgränser, ska man inrätta ett nationellt vårdgarantikansli som har helhets- och samordningsansvaret för att patienterna ska få snabbare vård.

4.15 Statlig styrning och nationell samordning av sjukvården

År 1862 delades Sverige in i landsting som en del i en genomgripande decentraliserings- och demokratiseringsreform. Det är också på denna regionala nivå som ansvaret för hälso- och sjukvården har fördelats. Dessvärre riskeras vårdens jämlikhet då tillgänglighet och behandlingsresultat skiftar alltför mycket mellan olika landsting och regioner. För att säkerställa en jämlik, tillgänglig sjukvård av hög kvalitet anser Sverigedemokraterna att staten bör ha ett tydligt ansvar för styrning och finansiering. Landstingens och regionernas historiska roll som beställare och finansierare avseende vård bör i hög grad lyftas till statlig nivå. Samtidigt bör varje ansvarsmodell vara väl förankrad och hitta rätt balans mellan nödvändig nationell samordning och lokal anpassning. Inget system ska vara låst, men varje förändring kräver försiktighet och noggranna utredningar med respekt för den komplexitet som gäller när en hel vårdkedja ska hålla samman.

4.16 Medborgarskapets betydelse för vård i Sverige

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att Sveriges välfärdsinstitutioner, inklusive sjukvården, i första hand finns till för svenska medborgare. Detta implicerar att icke-medborgare generellt sett inte har samma tillgång till de svenska välfärdssystemen, och i en tid när människor rör sig mer över gränserna finns all anledning att tydliggöra detta.

Samtidigt bör man skilja mellan personer som kommer till Sverige för att arbeta och personer som befinner sig i Sverige av andra skäl. Icke-medborgare som uppehåller sig i Sverige utan att arbeta bör inte ha full rätt till det svenska välfärdssystemet. Detta gäller även sjukvård, men det är en diskussion som bör föras utifrån noggranna överväganden.

Att ge alla människor i hela världen obegränsad tillgång till svensk sjukvård är inte en rimlig ordning, eftersom det kan skapa ett incitament att migrera av rent medicinska och ekonomiska skäl. För medborgare i EU/EES-länder samt medborgare som har ett blåkortstillstånd för arbete gäller de överenskommelser som finns på plats; de åtnjuter i stort samma rättigheter som svenska medborgare. Vad gäller akutsjukvård ska grundregeln vara att ingen ska nekas akut vård på grund av bristande betalningsförmåga och att patientsäkerheten aldrig ska vara hotad. Det är den behandlande läkaren, tandläkaren eller annan ansvarig vårdpersonal som i det enskilda fallet får avgöra vilka insatser som måste göras.

Avseende vuxna med tillfälligt eller permanent uppehållstillstånd innebär Sverigedemokraternas politik fri tillgång till akutvård samt vård som inte kan anstå. För att få tillgång till fullständig vård kan man kvalificera sig genom att ha arbetat motsvarande heltid under de senaste två åren, eller genom att teckna en försäkring eller betala själv via lån. För asylsökande vuxna och barn erbjuds akut vård, resterande vårdinsatser ska finansieras på egen hand, genom försäkring eller lån. Avseende illegala migranter gäller enbart tillgång till akut vård, dock med fullt betalningsansvar.

4.16.1 Obligatorisk hälsokontroll av nyanlända

Förekomsten av tbc har ökat i Sverige, vilket har en direkt koppling till nyanlända migranter. Risken för spridning av smitta i samhället ska inte överdramatiseras, men det är en smittsam sjukdom och den kan överföras till andra vid nära kontakter. Framför allt är det ett problem för den smittade och personer i dennes omedelbara närhet, t.ex. personal på HVB-hem, i synnerhet om adekvata medicinska åtgärder inte vidtas.

Det finns i Sverige möjlighet till frivillig hälsoundersökning för nyanlända migranter, vilket historiskt sett har varit långt ifrån tillräckligt utnyttjat av samtliga asylsökande. Sverigedemokraternas linje är att denna hälsoundersökning ska vara obligatorisk för migranter som kommer från områden där tbc är vanligt. Hälsoundersökningen kan också omfatta screening för annan smitta i samråd med medicinsk expertis.

4.17 Nationella riktlinjer för ersättning anhörigstöd och funktionshjälpmedel

Sverigedemokraterna arbetar aktivt för alla människors funktionsrätt i det svenska samhället. Vi vill att personer med funktionsvariation eller funktionsnedsättning ska få det stöd de behöver och ges möjligheter till goda levnadsvillkor. För att dessa personer ska kunna ta del av samhällets tjänster krävs, utöver valfrihet, också ökad tillgänglighet till lokaler, byggnader, utemiljö och information. Sverigedemokraterna fokuserar alltid på kvalitet inom offentligt finansierad verksamhet och lägger inga ideologiska värderingar i driftsform. Konkurrens inom välfärdssektorn är i princip positivt så länge detta leder till ökad valfrihet, kvalitet och brukarnöjdhet.

Staten, regionerna och kommunerna har ett gemensamt ansvar att erbjuda metoder som gör funktionsnedsättningar överkomliga, oavsett bostadsort.

Vilket stöd och vilken hjälp man får ska inte vara beroende på var i landet man bor. Jämlikheten måste förbättras genom nationella riktlinjer om ersättning, funktionshjälpmedel och anhörigstöd.

4.17.1 Återställa assistansersättning och LSS – modernisera lagen

Sverigedemokraterna vill upprätthålla och återställa de ursprungliga intentionerna med LSS till hur lagen såg ut innan den urgröpdes genom begränsande domar och regleringsbrev. Detta kan endast uppnås genom ändring och förtydligande av lagstiftningen.

4.17.2 Likvärdighet i beviljandet av ledsagarservice

I dag är beviljandet av ledsagarservice inte likvärdigt i landet, utan bostadsort spelar alltför stor roll beträffande vilken hjälp och ersättning man får. Sverigedemokraterna vill se över utformningen av LSS-insatserna för att säkerställa att detta bedöms likvärdigt över hela landet.

4.17.3 Höjd schablonersättning

Assistansersättningen betalas ut månadsvis med ett preliminärt belopp. Varje beviljad assistanstimme ersätts med ett schablonbelopp. Det preliminära beloppet motsvarar schablonbeloppet multiplicerat med antalet beviljade assistanstimmar i genomsnitt per månad för varje tidsperiod som assistansersättning beviljats. I dag går uppräkningsen av schablonen inte hand i hand med löneutvecklingen och behöver därför ses över. Det innebär att ersättningen inte täcker de ökade kostnaderna för assistenter.

4.18 Vård och omsorg av äldre

Alla människor har rätt att åldras med värdighet. Den dagen man inte längre kan klara sig på egen hand ska samhället erbjuda den hjälp som behövs för att den äldre fortsatt ska kunna leva ett tryggt och meningsfullt liv.

De svenska seniorerna har, till skillnad från andra grupper i samhället, fått uppleva en stadig försämring av sina levnadsvillkor. Hundratusentals svenska pensionärer tvingas leva på en månadsinkomst som ligger på, eller marginellt över, existensminimum.

Sverigedemokraternas uppfattning är att välfärden ska sträcka sig genom livets alla skeenden. Sveriges äldre förtjänar att få tillgång till världens bästa äldreomsorg. Sverigedemokraterna fokuserar alltid på kvalitet inom offentligfinansierad verksamhet och lägger inga ideologiska värderingar i driftsform, utan välkomnar konkurrens inom välfärdssektorn så länge detta leder till ökad valfrihet, kvalitet och brukarnöjdhet.

4.18.1 Ny äldreomsorgslag

Sverigedemokraterna anser att det behövs en ny lag som ger de äldre tydligare rättigheter. Det är hög tid att de rättigheter som anses självklara för andra grupper i

samhället blir självklara även för de omsorgsbehövande äldre. Därför behövs en utredning som får i uppdrag att ta fram ett förslag på hur en ny rättighetslag för äldreomsorgen kan se ut. Utredningen ska omfatta alla frågor som berör äldres rättigheter inom äldreomsorgen. Det är viktigt att de äldres rättigheter inom äldreomsorgen blir tydligt definierade så att det inte ska råda något tvivel om vad man har rätt till. LSS-lagen, som är en rättighetslag, bör fungera som en förebild.

4.18.2 Främja snabbspår för att minska belastningen på akuten

Akutväntetiderna är fortsatt långa samtidigt som forskning visar att akuten är det absolut sämsta stället för äldre multisjuka att vara på – de behöver lugn och ro och få vård snabbt. Därför måste det akuta omhändertagandet av äldre personer förändras och förbättras. Genom att inrätta ett särskilt snabbspår på akuten förbättras omhändertagandet och de äldre patienterna får rätt specialistvård snabbare, samtidigt som det kan minska trycket på akutmottagningen.

Sverigedemokraterna vill att vården ska vara tillgänglig och behovsanpassad, och ett system med äldrevårdscentraler inom primärvårdsverksamheten kan möta våra äldre och deras behov på ett fördelaktigt sätt. Slutenvård för personer som är 85 år eller äldre ska vara avgiftsfri.

4.18.3 Äldrevårdscentraler

En god och tillgänglig sjukvård präglas av ett effektivt och patientsäkert omhändertagande av äldre. Studier har visat behovet av vårdcentraler anpassade för äldre för att på så sätt avlasta såväl akutmottagningar som husläkarmottagningar. Sverigedemokraterna vill gå vidare med förslaget och möjliggöra för fler regioner att utveckla äldrevårdscentraler.

4.18.4 Måltider

Det bör vara en självklarhet att även på äldre dagar få avnjuta nylagad, välsmakande och näringsrik mat. Matens kvalitet och tillagningssätt har stor betydelse för de äldres välbefinnande och hälsa. Smakerna förändras ofta genom livet och när vi blir äldre kan vi få försämrad aptit. Medicinering kan också leda till att aptiten försämras, vilket därmed kan innebära en risk för undernäring. Det får inte gå för lång tid mellan att måltider serveras; detta kan vara ett stort problem under exempelvis nattfastan. Den äldre går ofta till sängs tidigt för att personalen ska hinna med att lägga alla innan nattpersonalen tar vid. Därför kan det bli alldeles för många timmars nattfasta och vi anser att fastan aldrig får överskrida elva timmar. Utbildade kockar och kokerskor med rätt kunskap om livsmedel bör ansvara för inköp av råvaror och tillagning av maten på äldreboenden. Personalen på särskilda boenden är ofta stressade för att arbetsbördan med att både ge omsorg och tillaga alla måltider är för stor; kunskap om näringsämnen och livsmedel kan också saknas. Omsorgspersonal bör lägga all sin arbetstid till omsorg av de äldre och deras skötsel samt tvätt, städning och annat praktiskt. Inom hemtjänsten ska de äldre erbjudas nylagad mat i hemmet likväl som de kan välja att få en matlåda levererad till sig. Vi ser också positivt på att samverkan mellan skolor och äldreboenden finns där maten kan tillagas i skolan och levereras till äldreboendet. De äldre är olika och har givetvis olika behov och viljor som ska bemötas på bästa sätt. För att infria detta

vill vi införa ett statligt stimulansbidrag. Vi vill genom denna matreform säkerställa att de äldres mat i likhet med skolbarnens mat ska uppfylla vissa grundkrav gällande näringsinnehåll och kvalitet.

4.18.5 Social samvaro på ålderns höst

Att känna meningsfullhet är en viktig del av en människas välbefinnande. Det handlar om att skapa förutsättningar för det som ger livsmod, livsglädje och en känsla av sammanhang. Äldre som besvärar av ensamhet känner sig sjukare och tröttare och äter fler mediciner, vilket leder till ett ökat vårdbehov. Ensamhet innebär en kronisk stress som ger fysiska uttryck såsom att matlusten minskar och kan leda till undernäring, och risken för kärlekskramp, hjärtinfarkt och stroke ökar. Vi måste ta krafttag mot den skadliga ensamheten och väga in detta när olika politiska beslut ska tas. Storbritannien har utformat en strategi mot ensamhet och utsett en ensamhetsminister. Detta belyser hur stort och allvarligt problemet med ensamhet är och Sverige ska givetvis också genomföra en förändring av hur man ser på individualismen och de sociala nätverkens betydelse. Synen på familjens starka roll och gemenskap i sammanhanget ska inte förringas utan i stället lyftas upp i debatten. Den ofrivilliga ensamheten är ett samhällsproblem som ska hanteras som ett sådant; ansvaret ska inte ligga på den enskilde. Socialstyrelsens uppskattning är att 93 700 äldre med äldreomsorg ibland besvärar av ensamhet och att 32 700 ofta besvärar av ensamhet. Äldres sociala behov behöver därför uppmärksammas i större utsträckning, då samvaro med andra höjer livskvaliteten. Vi anser att lämplig myndighet bör få i uppdrag att följa upp i vilken utsträckning kommunernas stöd i form av dagverksamhet och sociala mötesplatser kan minska äldre personers ensamhet och utforma vägledning för kommunerna i arbetet för att minska äldre personers ensamhet.

4.18.6 Dygnet-runt-bemannning

Regeringen beslutade den 15 april 2016 att införa en ny bestämmelse i socialtjänstförordningen om bemanning i särskilt boende för äldre. De nya reglerna anger att personal ska finnas tillgänglig utan dröjsmål dygnet runt. Detta innebär att äldreboenden inte behöver vara bemannade med personal dygnet runt utan endast att personal finns ”tillgänglig”. Att en person finns tillgänglig ger inte samma trygghet och möjlighet att få hjälp direkt. Som man beförde visar det sig nu tyvärr att trots skärpta krav på nattbemanningen är den fortfarande låg på många äldreboenden i landet. Enligt IVO:s oanmälda inspektioner blir de boende, bland dem många med demens, fortfarande inlåsta. Sverigedemokraterna anser att äldreboenden ska vara bemannade dygnet runt så att personal kan ge nödvändig hjälp utan dröjsmål. Det är viktigt att de äldre ska kunna få omedelbar hjälp samt kunna känna sig trygga. Kommunerna ansvarar för hur nattpersonalen organiseras varför bemanningen också kan se olika ut i olika kommuner. Man ska kunna vara säker på att det finns personal till hands då man behöver den, oavsett i vilken kommun man bor. Därför behövs bindande krav på bemanning dygnet runt.

4.18.7 Arbetsvillkor inom äldreomsorgen

Sverigedemokraterna prioriterar frågan om arbetsvillkor inom äldreomsorgen. Vi anser att ofrivilliga delade turer ska avskaffas och ser vikten av att ge personalen större inflytande över sina arbetstider.

5 Trygghet, lag och ordning

En stat som inte upprätthåller lag och ordning är en stat i sönderfall. Upprätthålls inte den demokratiska rättsstaten återstår den starkes rätt, vilket innebär att det vakuum staten lämnar efter sig kommer att fyllas av andra aktörer som flyttar fram sina positioner där rättsstaten retirerar.

I Sverige finns numera 61 utsatta områden, varav 23 bedöms som särskilt utsatta. Det rör sig om platser där polis, ambulans, räddningstjänst och andra viktiga samhällsfunktioner, såsom kollektivtrafik och brevbärare, inte kan utföra sina uppgifter på ett normalt sätt.

Samhällets kapitulation medför en enorm påfrestning för vanliga hederliga människor, påfallande ofta utrikes födda, som arbetar eller bor i dessa områden. Ingen ska behöva riskera att få sin bil uppbränd för att man bor i ett visst område.

I den politiska debatten talas det ibland något naivt om behovet av sociala insatser, att det är en lokal hopplöshet som mynnar ut i stenkastning och bilbränder. I själva verket handlar det om synnerligen grovt kriminella och deras anhängare, som tagit hela bostadsområden som gisslan och avskyr polisen av den enkla anledningen att polisen stör deras kriminella verksamhet. Vanliga familjer, som trots den negativa situationen utgör den absoluta merparten av de boende i utsatta områden, är de som drabbas hårdast. Samhället har lämnat dessa människor åt sitt öde.

Självfallet finns det ett behov av olika sorters sociala insatser då dessa områden tenderar att vara socioekonomiskt utsatta. Sociala insatser blir dock i grunden verkningslösa när den grundläggande tryggheten saknas. Lösningen måste primärt vara trygghet som säkras av de rättsliga instanserna, vilket sedan följs av andra åtgärder – inte tvärtom. Samhället måste återta kontrollen över sina förlorade områden, och de hederliga människor som bor där måste ges en reell chans att bli en del av det svenska samhället.

På detta sätt vill vi bana väg för de goda och konstruktiva krafterna. Men för att nå framgång krävs det att poliser finns tillgängliga när medborgarna behöver dem, att resurserna finns för att utreda brott snabbt och effektivt och en styrning som säkrar polisernas arbetsvillkor.

5.1 En effektiv och resursstark poliskår

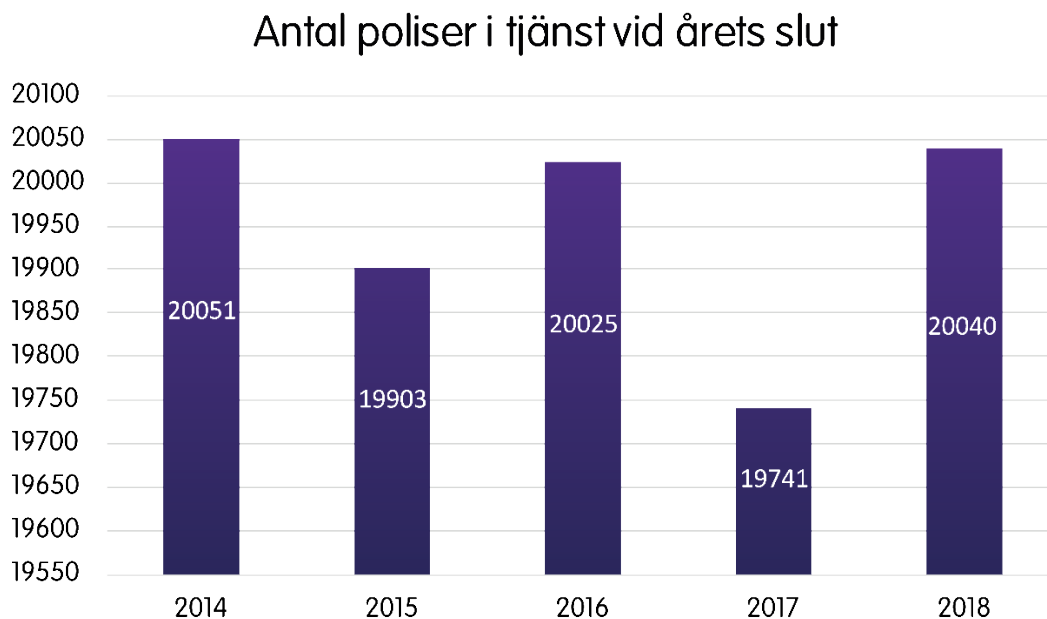
Den svenska polisen är en samhällsbärande yrkesgrupp som upprätthåller lag och ordning och skyddar vanliga medborgare. Polisen förhindrar brott med sin närvaro i utsatta områden, skyddar befolkningen från otrygghet och sätter dem som skapar otrygghet bakom lås och bom. När terrordåd inträffar springer polisen mot den punkt som andra flyr från, de riskerar sina liv för att skydda folket från fara. De står upp för vad som är rätt.

Polisen ska finnas tillgänglig i hela samhället, landsbygd som storstad, och under hela året. Medborgare ska mötas av öppna polisstationer, även på sommaren, och korta inställelsetider när de rapporterar in brottslighet. I det moderna folkhemmet är polisen en positiv del av vardagen för laglydiga medborgare.

En grundläggande förutsättning för att vända trenden av fler brott, varav en minskande andel klaras upp, och därmed vinna ett större förtroende för samhällets kapacitet att hantera brottslighet är en stabil och kompetent poliskår. Det är dessa män

och kvinnor som först kommer i kontakt med brottsligheten och ofta dessutom de som utsätts för den.

Figur 5

Källa: Polismyndigheten.

Polisyrrket är i mångt och mycket unikt. Utbildningen leder till en specifik tjänst med en specifik arbetsgivare, som till syvende och sist utgörs av staten, med en avsaknad av privata alternativ. Ledningen är politiskt tillsatt och strejk vid inhumana och orimliga arbetsförhållanden är inte tillåtet.

Sverigedemokraternas mening är att det krävs genomgående förändringar för att återupprätta polisyrkets status – en nödvändighet för att få fler att söka sig till Polishögskolan och för att få dagens poliser att vilja stanna i sitt yrke.

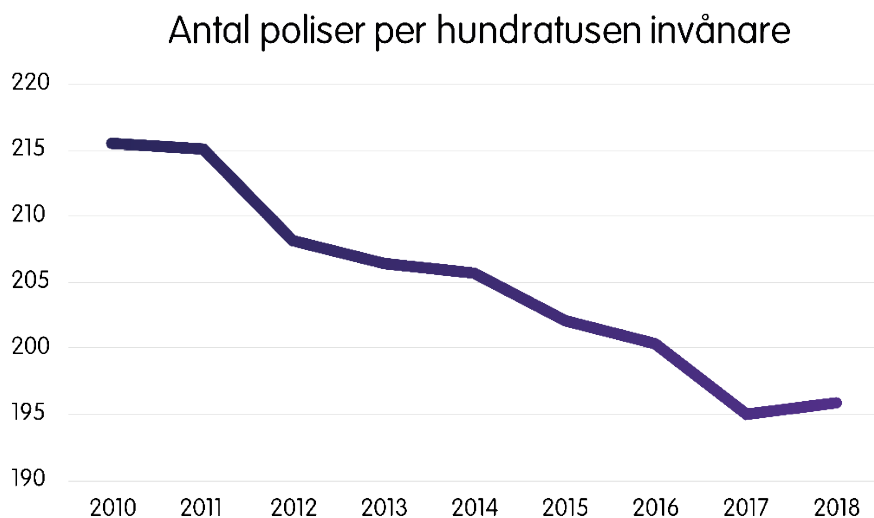
5.1.1 Fler polisanställda

Ambitionen att fler brott ska utredas och klaras upp innebär att det krävs en kraftig förstärkning av Polismyndigheten. Fler poliser är en förutsättning för att rättssamhället ska kunna bemöta hotet från den organiserade brottsligheten, stävja våldsamheterna i förorten och finnas tillgänglig för medborgarna.

5.1.2 Kontinuerlig översyn, utbildning och anställning av poliser

Antalet poliser har minskat sedan 2010, i absoluta tal men framför allt i förhållande till befolkningen. Sedan Polismyndigheten genomförde omorganisationen 2015 har i genomsnitt fler än två poliser lämnat yrket varje dag. Ingripandeverksamheten, de som rycker ut på 112-larm, är särskilt drabbad av avhoppet. Samtidigt har befolkningen ökat och fortsätter att öka, vilket har resulterat i att det relativa antalet poliser minskar kraftigt.

Figur 6

Källa: Polismyndigheten.

För att säkerställa att dagens situation, med en kraftigt sjunkande polistäthet, inte ska återupprepas föreslår vi att det upprättas ett relativt rikttal om 250 poliser per hundra tusen invånare.

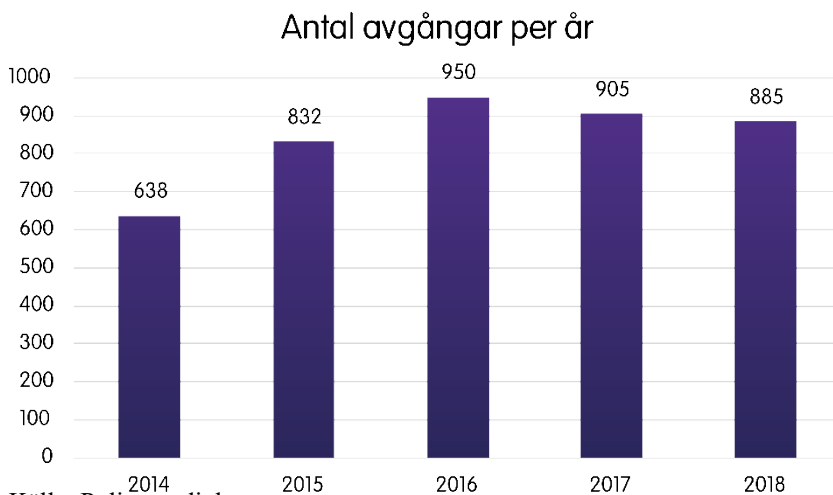
Poliser ska utbildas i den takt som krävs för att upprätthålla det relativa antalet. Fördelen med en sådan referensnivå är att det medför en långsiktig stabilitet för polisväsendet, som därmed garanterat bibehåller sitt relativa antal även när befolkningmängden ökar.

Utöver arbetet med mängdbrott, organiserad brottslighet, våldsamheter i förorterna och ökad närvaro på landsbygden bör fokus även ligga på förstärkning av gränspolisen och på att hitta och avvisa eller utvisa illegala migranter.

5.1.3 Ett mer attraktivt yrke

Av en undersökning av Novus, beställd av Polisförbundet, från maj 2017 framgår att poliser själva upplever bristen på personal som den främsta orsaken till att uppkläringen av brott inte är högre, följt av organisationsförändringar och brist på personalresurser. Samtidigt slutar allt fler poliser i förtid för att arbeta inom branscher där villkoren är bättre. Polisernas löner har släpat efter andra offentliganställdas, och detta är oundvikligen en av orsakerna till att många slutar, parallellt med att yrkets status urholkas.

Figur 7

I ett första led föreslår Sverigedemokraterna att Polismyndigheten tillförs närmare 1,5 miljarder kronor för en riktad lönesatsning som trappas upp för att följa den ökning av poliser som förslagen leder till. Det är upp till arbetsmarknadens parter att exakt avgöra hur resurserna ska fördelas, men syftet är att denna satsning primärt ska gynna poliser i yttre tjänst, där lönerna är som lägst, samt dem som arbetar under obekväma arbetstider.

En förstärkning av arbetsvillkoren och arbetsmiljön ökar inte bara incitamenten för fler kompetenta människor att söka till polisutbildningen, det medför även ett incitament för erfarna poliser som tidigare sagt upp sig att återvända till yrket. Återanställning av poliser utgör en viktig del i vår ambition att utöka antalet poliser, då nyanställda poliser är i behov av kollegor med erfarenhet från den dagliga polisverksamheten.

5.1.4 Utrustningslyft

Poliser i yttre tjänst har flertalet gånger uttryckt oro över att deras vapenarsenal inte duger för att möta exempelvis tungt beväpnade terrorister. Detta uppmärksammades inte minst efter terrorattacken på Drottninggatan i april 2017, då poliser larmade om att det saknades förstärkta skyddsvästar, ballistiska hjälmar, kommunikationsradio och utbildning för att hantera förstärkningsvapnet MP5.

Sverigedemokraterna satsar därför specifikt på ett utrustningslyft. Detta skulle medföra att polis inte skickas ut med bristande utrustning samt att en hög andel av tjänstgörande poliser i yttre tjänst både ges tillgång till och är utbildade att använda förstärkningsvapen. Anslaget ska även användas för att kroppskameror successivt införs som en del av standardutrustningen för patrullerande polis.

5.1.5 It-verksamheten

Polisens datasystem är i behov av en modernisering. För att säkerställa att brottsbekämpningen är så effektiv som möjligt behövs väl fungerande tekniska lösningar. Att Polismyndigheten kan fortsätta digitaliseringsprocessen är vitalt, inte bara för brottsbekämpningen utan även för att förbättra servicen gentemot medborgarna. Vidare kommer det att uppstå kostnader för Polismyndigheten till följd av Sverigedemokraternas förslag för att underlätta spaningsverksamheten.

5.2 Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar

Under de kommande åren kommer antalet poliser att öka kraftigt. Detta, tillsammans med ett antal straffskärpningar och bättre verktyg för Polismyndigheten genom bl.a. en utökad kamerabevakning, kommer att leda till en högre belastning för Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar.

Domstolar ska vara en plats där brottsoffer, deras anhöriga, vittnen och personal ska kunna känna sig trygga. I takt med att organiserad brottslighet blivit mer utbrett har också kraven på trygghet i domstolarna aktualiserats. Domstolar ska vara fredade från vapen och direkta eller subtila hot. Vittnen och målsägande ska erbjudas att slippa möta tilltalade eller närstående till dessa i samband med rättegång.

Målsägande och vittnen har alltid en utsatt position i rättsprocessen. Uppgifterna de lämnar är inte sällan förenade med obehag och rädsla för den egna säkerheten. Samtidigt utgör vittnesmål ett av de viktigaste bevismedlen för domstolarna. För att den svenska rättsstaten ska vara värd sitt namn är det nödvändigt att den kan skydda de som bidrar till att upprätthålla den genom sitt vittnesmål – både under rättegången och efter domen.

5.2.1 Åklagarmyndigheten

För att personalförstärkningen inom Polismyndigheten ska kunna få full effekt krävs det även att flertalet myndigheter inom rättsväsendet får mer resurser. Även om antalet ärenden till Åklagarmyndigheten minskat de senaste åren är myndighetens arbetsbörda fortsatt hög, till följd av bl.a. en mer komplicerad brottslighet och stora förundersökningar. Arbetsbördan lär öka ytterligare till följd av kraven på fler poliser varpå Åklagarmyndigheten behöver anställa mer personal för att kunna hantera den ökade belastningen.

5.2.2 Sveriges Domstolar

Verksamheten för Sveriges Domstolar påverkas starkt av utvecklingen för de övriga delarna i samhället. Under de senaste åren har det varit ett ökande flöde av inkomna mål vid domstolarna och Domstolsverkets prognoser visar på en fortsatt utveckling.

5.3 Kriminalvården

Sverigedemokraterna har föreslagit ett flertal straffskärpningar, bl.a. ett borttagande av ungdomsrabatten och mängdrabatten samt skärpta straff för sexualbrott, vapenbrott, människohandel osv. Detta, tillsammans med våra satsningar för en mer effektiv poliskår, kommer att leda till att fler människor kommer att spendera en längre tid på anstalt, vilket kommer att kräva att stängda anstalter, där det är möjligt, öppnas. Det kommer även att kräva en större utbyggnad av kapaciteten på befintliga anstalter samt en långsiktig strategi för att minska kostnaden per intagen.

5.3.1 Fler anstalts- och häktesplatser

De straffskärpningar som genomförts kommer i etapper att leda till att straffmassan, den totala utdömda fängelse tiden, utökas kraftigt. Detta kommer att innebära högre krav på

Kriminalvårdens verksamhet för att undvika överbeläggning samt mer resurser. Vi ser redan i dag att en länge eftersatt kriminalvård ropar efter ytterligare resurser.

Sverigedemokraterna föreslår att Kriminalvården tillförs betydande anslag för att möta de trängande behov som myndigheten har. Detta rör hanterandet av ett släpande underskott, behov av renovering av de akuta behov de har i dag samt utbyggnad av anstalts- och häktesplatser. En fungerande kriminalvård är nödvändigt för att rättsväsendet i övrigt ska fungera.

5.4 Brott och straff

Ett brott ska alltid medföra ett skyndsamt straff som står i proportion till brottets allvar och som överensstämmer med det allmänna rättsmedvetandet. Det är främst viktigt för att skipa rättvisa, ge brottsoffer upprättelse, upprätthålla respekten för lagen och undvika individuell rättsskipning, men det handlar även om att avskräcka gärningsmannen och allmänheten från fortsatt brottslighet.

Personer som döms för brott ska erbjudas stöd och hjälp för att bli hederliga medborgare, men det ska alltid föregås av ett proportionerligt straff. Det finns inget motsatsförhållande mellan rättvisa straff och att återanpassa brottslingar till ett laglydigt liv.

5.4.1 Straffskärpningar

Sverigedemokraterna förespråkar kraftigt höjda straff för framför allt vålds- och sexualbrott men även generellt sett för brott mot person, inbrott och brott som har med organiserad brottslighet att göra.

Höjda straff är inte bara rätt utifrån ett moraliskt perspektiv. Det medför även ökade möjligheter för rättsväsendet att t.ex. häkta och därmed hålla farliga personer inlåsta i väntan på rättegång, ökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel m.m. Kännbara konsekvenser för denna sorts brottslighet är inte bara viktigt för att brottsoffren ska få upprättelse utan även för att de som jobbar inom rättsväsendet ska se att deras insatser gör skillnad.

Straffen i Sverige har varit och är fortfarande alldeles för låga i många fall. Därför behövs en översyn med ambitionen att kraftigt höja straffen. Som ett resultat av detta väntas ökade kostnader för Kriminalvården, vilket de får extra resurser för. Det stora genomslaget för ökade straff väntas dock ske på några års sikt.

5.4.2 Brottsoffer

Sverigedemokraterna prioriterar brottsofferperspektivet. Det är av största vikt för rättsstatens legitimitet att brottsoffret och dennes familj känner ett starkt stöd från samhället och får ett professionellt bemötande och en känsla av upprättelse.

I strävan att rehabilitera gärningsmän får brottsofferperspektivet inte negligeras. Tvärtom ska tryggheten för de som drabbats av kriminalitet stå i fokus. Till exempel bör samhället säkra en ordning där brottsoffer inte själva behöver kontakta gärningsmän för att erhålla skadestånd. Lika självklart bör exempelvis brottsoffer i god tid få kännedom om när och hur deras förövare släpps fria.

5.4.3 Statlig skadeståndsgaranti

För att undvika att utsatta själva tvingas driva in skulder från gärningsmän vill Sverigedemokraterna införa en statlig skadeståndsgaranti.

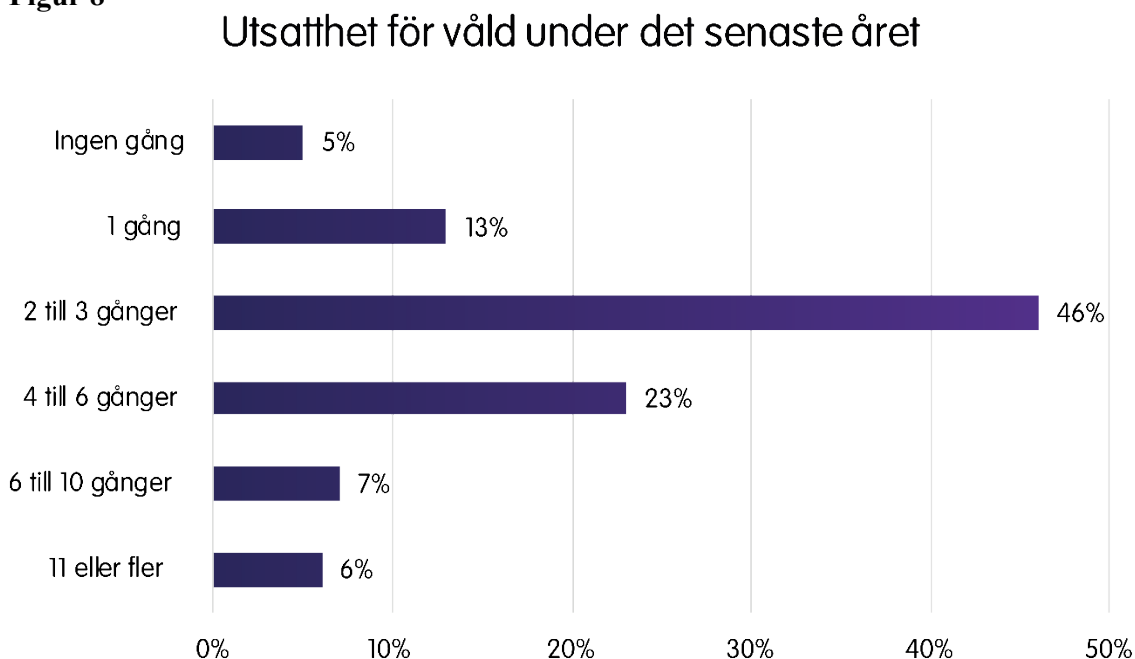
För det första ska staten gå in och betala brottsoffret det skadestånd rätten utdömt. På så sätt får brottsoffret direkt sin rättmätiga ersättning. För det andra ska staten sedan ta över ansvaret och aktivt driva in skulden från gärningsmannen, så att det i slutändan alltid garanteras att han eller hon i praktiken aldrig undkommer skadeståndsansvar.

Dessutom vill vi stödja Brottsofferjouren, en viktig ideell kraft som varje år möter tiotusentals brottsutsatta människor och ger dem en ovärderlig hjälp.

5.5 Utsatta områden

Polisen har pekat ut 61 utsatta områden i Sverige, där otryggheten är extra stor. Utformningen av miljonprogramsområdena, vilka är en betydande andel av de utsatta områdena, gör det svårt för polisen att närvara utan att samtidigt utsättas för stora risker. Torg, skolor, parkeringar m.m. är utformade på ett sätt som försvårar spaning och närvaro för polisen, och reträttvägar kan enkelt blockeras. Polisens närvaro försvåras vid polisingripanden då de ofta leder till våldsamma upplopp med bilbränder och stenkastning som följd.

Figur 8

Källa: Polisförbundet.

5.5.1 Upprätta lag och ordning i socialt utsatta områden

Utöver skärpta straff behöver polisens befogenheter och resurser utökas. Polisen behöver ha tillgång till s.k. icke-dödliga vapen. I dag finns en väldigt stor lucka mellan polisens batong och det direkt dödliga tjänstevapnet, som alla poliser av naturliga skäl drar sig in i det sista för att behöva använda. Det kan således uppfattas som riskfritt att på tryggt avstånd kasta sten på polisen, trots att en stenbumling som träffar fel kan vara

direkt dödlig. Polisen måste också ha direkt stöd från sina politiskt tillsatta chefer att agera utifrån hela befogenhetspektromet.

I extrema fall, såsom vid större ordningsstörningar eller regelrätta upplopp, behöver undantagstillstånd kunna utlysas. Det är inte rimligt att polisen ska behöva ge sig in i en katt-och-råtta-lek på de kriminellas premisser. Utgångsförbud, större möjligheter att kontrollera folk på gator och torg, förbättrade möjligheter att häkta och förvara samt snabbare rättsliga processer är exempel på befogenheter ett undantagstillstånd ska kunna medföra.

5.5.2 Återinförandet av beredskapspolisen

För att bidra med resursförstärkningar för upprätthållande av ordningen vid exempelvis upplopp föreslår Sverigedemokraterna att den tidigare nedlagda beredskapspolisen ska återinföras. Vid en terrorattack eller större händelse kan detta vara avgörande för att säkra tryggheten för befolkningen.

5.6 Bredare användning av trygghetsskapande kamerabevakning

En utökad kamerabevakning innebär inte bara att polisen får direkta spaningsuppgifter som leder till att gärningsmännen kan lagföras; det innebär även bättre möjligheter att spåra och oskadliggöra gärningsmän vid terrorattacker, något som bekräftades i samband med terrorattacken på Drottninggatan. Det fungerar även som ett verktyg för att styra och organisera det vardagliga polisiära arbetet. Det folkliga stödet för ökad kamerabevakning är brett. I en undersökning av Sifo i oktober 2017 ställde sig 90 procent av de tillfrågade ganska eller mycket positiva till övervakningskameror på allmän plats.

Polismyndigheten ska därför inte omfattas av en tillståndsplikt eller anmälningsplikt i kamerabevakningslagen. I stället ska myndigheten upprätta ett register över all kameraövervakning, detta för att säkerställa att det finns en kontrollfunktion för tillsynsmyndigheten.

5.7 Terrorism

Terrorism och extremism utgör allt större hot, både i omvärlden och i Sverige. I dag står vi inför en situation där politiker inte har lyckats få lagstiftning på plats i tid. Vi ser därför att återvändande IS-terrorister kommer till Sverige utan att straffas för de hemska handlingar de utfört i den extremistiska islamismens namn. Det rör sig om slaveri, folkmord och många andra otänkbara grymheter som vi aldrig kan acceptera. När dessa personer släpps lösa i det svenska samhället så riskeras medborgarnas säkerhet. Sverigedemokraterna vill därför se krafttag för att på riktigt bekämpa dessa hot och skydda det svenska samhället.

Sverigedemokraterna vill vidta en rad åtgärder för att komma åt problemen. Det handlar delvis om att få lagstiftning på plats, lagstiftning som borde varit på plats för flera år sedan. Att kriminalisera deltagande och samröre med terrororganisation nu när IS redan fallit, är alltför lite, alltför sent. Vi måste därför se över möjligheten att

retroaktivt göra dessa lagar gällande, annars kommer den tandlösa lagstiftningen utan tvekan att sluta i att dessa terrorister går fritt på våra gator.

Straffen måste också skärpas. I dag är det föreslagna straffet för deltagande i terrororganisation samma som för stöld eller bokföringsbrott. De som deltar i de grymheter som terrororganisationer bedriver måste straffas på allvar. Vi bör höja straffen för terroristbrott, möjliggöra att frånta terrorister deras medborgarskap, tillåta hemlig dataavlyssning, tillåta signalspaning vid förundersökningar och ta bort sekretesshinder för underrättelseverksamheten i olika myndigheter.

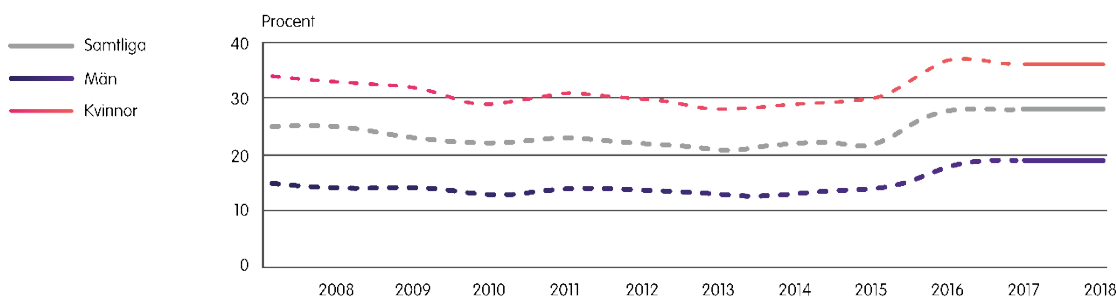
5.8 Jämställdhet

Jämställdhet är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Oavsett kön, sexuell läggning, etnicitet, trosuppfattning eller politisk uppfattning så ska samhället sträva efter att ge alla individer samma möjligheter att forma sina liv så som de själva önskar. Olikt andra partier stirrar sig inte Sverigedemokraterna blinda på utkomsten av individens val, utan menar att sann jämställdhet innebär samma möjligheter, inte samma slutresultat. Att människor väljer olika är inte att betrakta som ett problem, utan en konsekvens av att vi är just olika. Det finns samtidigt reella hot mot jämställdhet i vårt samhälle, och statens resurser bör fokuseras där de gör störst nytta. Vår jämställdhetspolitik syftar till just detta, att fokusera på det som faktiskt påverkar människor i deras vardag.

Att kunna känna sig trygg både utomhus och inomhus är en rättighet som i dag förvägras ett flertal personer i Sverige, och i synnerhet drabbar det kvinnor. Det är djupt otillfredsställande hur andelen kvinnor som känner sig otrygga vid utevistelse kvällstid har utvecklats sedan 2010.

Figur 9

Figur 4.2 Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet 2007–2018. Andel som känner sig mycket/ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet, av samtliga och av männen respektive kvinnorna i befolkningen (16–84 år).*

* Resultaten för NTU 2007–2016 är omräknade eftersom undersökningen då genomfördes med en annan metod. Läs mer om detta i metodkapitlet och i den tekniska rapporten (Brå 2019). För motsvarande resultat före omräkningen, se tidigare NTU-publikationer.

Källa: Brå.

Oavsett vad denna otrygghet beror på måste samhället tydligt ställa sig på de utsattas sida.

Ett litet steg mot att minska kvinnors otrygghet är att stödja arbetet för kvinnofrid. Vi anslår därför medel för att förstärka och utvidga jourverksamheter. Personer utsatta

för hedersförtryck måste ha någonstans att vända sig, varför särskilda stödjourer med specialistkompetens bör utökas i antal. Inom anslaget omfördelas också en del befintliga resurser från s.k. jämställdhetsbudgetering och jämställdhetsintegrering till just brottsoffer- och jourverksamhet.

6 Migration och flyktinghjälp

Under decennier har svensk migrationspolitik präglats av bristande helhetssyn, ovilja att förstå migrationens mekanismer och brist på långsiktighet. Politiska beslut har fattats utan ordentliga konsekvensanalyser och i strid mot det uppdrag som egentligen finns. I stället har fromma förhoppningar och naivitet tillåtits vara vägledande då regelverk och mottagningssystem utformats. Samtidigt har Migrationsverkets bedömningar i sin tur präglats av eskalerande otydlighet, godtycke och svag kontroll, inte sällan kopplat till brister i den politiska styrningen.

Detta har på många sätt lett till en ohållbar situation. Under 2010-talet har antalet beviljade uppehållstillstånd för studerande och arbetskraftsinvandrare legat på en relativt konstant nivå. Samtidigt har det återkommande rapporterats om toppstudenter och högkvalificerad arbetskraft med spetskompetens som drabbats av orimligt strikta tolkningar av dåligt skrivna lagar. Bristerna i systemen har också öppnat upp för oseriösa migranter och arbetsgivare. Under samma period har vi sett en dramatisk ökning vad gäller antalet asylsökande, trots att Sverige inte utgör närområde till någon krishärd. Kulmen nåddes under 2015, vilket föranledde den tillfälliga lag som gällt sedan juli 2016. Även om siffrorna stabiliserats något talar Migrationsverkets prognos för 2019–2022 om ytterligare 420 000 asyl- och anhörigärenden som ska hanteras under en fyraårsperiod, volymmässigt alltså långt mer än Malmös befolkning.

Det stora antalet migranter till Sverige har i sig inneburit stora påfrestningar. Trots kraftigt höjda anslag har hanteringen av ärenden dragit ut på tiden, samtidigt som säkerheten äventyrats genom sänkta id-krav och försvagade kontroller, vad gäller både enskildas rätt till vistelse i landet och beviljande av medborgarskap. Därtill har kombinationen av väl tilltagna bidragssystem med svagt ställda självförsörjningskrav resulterat i höga kostnader och en kraftig belastning av de offentliga finanserna. Både socialt och ekonomiskt har samhället blivit etniskt segregerat, med bristande tillit såväl mellan individer som till systemen.

Situationen i dag är således långt ifrån stabil. De migrationsrelaterade utgifterna är fortsatt höga och situationen för många kommuner alltmer ansträngd. Sveriges mottagande av asylsökande är fortsatt bland de största i Europa och kontrollerna är fortsatt undermåliga, samtidigt som anhöriginvandringen ligger på en konstant hög nivå. Det kan inte fortsätta så här.

Sverigedemokraterna vill, på riktigt, vända utvecklingen och ge Sverige en fungerande och ansvarstagande migrationspolitik, utan kostsamma bidragssatsningar och fruktlösa integrationsprojekt. En grundförutsättning för ordning och reda i migrationspolitiken är att regelverk och förutsättningar ska vara tydliga även för migranter som planerar att komma till Sverige. Oavsett om det gäller asyl-, anhörig-, arbetskrafts- eller studieinvandring ska villkor för vistelsen vara tydliga redan vid gränspassage. För en långsiktigt hållbar migrationspolitik krävs en stark nationalstat med välfungerande institutioner och respekt för landets gränser. En återupprättad tillit till samhällskontraktet kräver ett stärkt medborgarskap med tydlighet rörande såväl rättigheter som skyldigheter för alla som vistas på svensk mark.

Målet ska vara en kontrollerad och hanterbar invandring, där utlänningar som söker sig till landet förväntas göra rätt för sig och är villiga att anpassa sig till Sverige. Med följande förändringar tas viktiga steg för att åtgärda den situation som råder i dag samt lägga grunden för en ansvarsfull politik som är långsiktigt hållbar.

6.1 En humanistisk och hållbar flyktingpolitik

6.1.1 Hjälp tidigt och nära

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att en människa på flykt ska få skydd i det första säkra land som kan nås. Detta innebär att asylsystem på sikt bör utformas för att motverka långväga och kostsam migration samt sekundärförflyttningar. Sverigedemokraternas grundsyn är att Sverige endast ska ta emot asylsökande i en situation då krig eller djupare kris brutit ut i något av våra grannländer. I övrigt bör svensk flyktinghjälp bestå av stöd och insatser i det aktuella närområdet samt mottagande av ett begränsat antal särskilt utsatta flyktingar via säkra och ordnade vidarebosättnings-system. Detta minimerar lidandet för flyktingar då de tidigt och mer tillgängligt erbjuds den hjälp de behöver. Samtidigt elimineras möjligheten att utnyttja asylsystemet för ekonomisk migration.

En fullgod lösning kräver omförhandlade internationella avtal, men även nuvarande konventioner och förordningar medger en rad förändringar som i praktiken bör kunna ge samma resultat – nämligen att i princip samtliga asylansökningar avvisas. Sverigedemokraterna avser under kommande budgetperiod att prioritera verkställandet av sådana förändringar. Förutom att avlasta svenska mottagningssystem är detta den enskilt viktigaste åtgärden för att stoppa den illegala och farliga migration som i dag lockar miljontals personer till Europa. Att minska incitamenten för långa och farliga resor och i stället arbeta för att förbättra förutsättningarna i närområden är en i högsta grad human politik.

6.1.2 Fler och snabba avslag på nya asylansökningar

För att så snabbt som möjligt minimera asylmottagandet i Sverige behöver gränskontrollerna förstärkas och permanentas, id-kontroller återinföras och transportörsansvaret utökas. Som huvudregel ska ingen kunna passera Sveriges gräns utan att ha kunnat styrka sin rätt att vistas i landet. Den som ämnar ansöka om asyl ska beredas möjlighet att göra detta redan vid gränsen och bör i samband med detta hänvisas till särskilda transitcentrum, vilka upprättas vid de viktigaste gränsövergångarna. Vid sådana centraler ska en inledande bedömning av ärenden kunna ske och ett flertal ärenden kunna snabbt behandlas genom hänvisning till ankomst från ett annat Dublinland eller tillämpandet av ett system med säkra länder. I det fall en asylansökan hänvisas vidare till Migrationsverket tilldelas den asylsökande redan vid gränsen ärendenummer och nödvändiga dokument för att vistas i landet i avvaktan på beslut.

Denna ordning förväntas leda till fler snabba avslag och direktavvisningar, vilket avsevärt minskar Migrationsverkets arbetsbörda. Dessutom förenklas processen för asylsökande samtidigt som det blir möjligt att höja kraven på redogörelse för färdväg och samarbete med myndigheter för att underlätta utredning. Även detta förväntas leda till fler avslag.

6.1.3 Kvotflyktingar och ordnad vidarebosättning

Även om Sverigedemokraterna principiellt ser positivt på möjligheten till vidarebosättning av flyktingar med särskilda behov, vilket kan ske inom ramen för UNHCR:s kvotflyktingssystem, är det vår mening att Sverige i dagsläget inte har reella möjligheter att på ett seriöst och välordnat sätt arrangera ett svenskt mottagande. Därför

är det också vår avsikt att, likt Danmark, anmäla en kvot om noll individer till dess övriga förändringar av migrationspolitiken genomförts och fått önskad effekt.

6.2 En rättssäker och sammanhållen asylprocess

6.2.1 Tydliga regler och fungerande kontrollsystem

Även med ovan beskrivna förändringar kommer ett stort antal personer att finnas kvar i landet som redan i dag väntar på avgöranden eller inom de närmsta åren kommer att ansöka om förnyade uppehållstillstånd. Därför behövs stora förändringar även inom det system som hanterar personer vilka redan befinner sig på svensk mark. Dessutom måste tydliga regler och fungerande system finnas på plats i det fall Sverige en dag utgör närområde och därmed kommer att behöva hantera nya asylsökande.

Sverigedemokraterna vill under mandatperioden se en större utredning som tar ett helhetsgrepp runt utlänningslagen och närliggande lagstiftning för att skapa tydlighet och renodla regelverken. Samtidigt är behovet av vissa åtgärder brådskande, varför vissa förändringar bör genomföras skyndsamt. Exempelvis kan bättre kontrollsystem och säkerhetshöjande satsningar inte vänta. Dessutom behövs tydliga signaler och krav gällande enskildas ansvar för egenförsörjning och etablering i samhället.

6.2.2 Tidsbegränsade uppehållstillstånd

När den tillfälliga lagen om begränsad rätt till uppehållstillstånd infördes var en av de viktigaste förändringarna övergången till användandet av tidsbegränsade, i stället för permanenta, uppehållstillstånd. Sverigedemokraterna har länge förordat just en sådan övergång, och avser att göra denna förändring permanent. Vår principiella uppfattning är att uppehållstillstånd ska vara giltiga endast så länge grunderna på vilka de beviljats kvarstår. Genom att endast utfärda tidsbegränsade tillstånd säkerställs regelbundna kontroller, samtidigt som informationen om utlännings i Sverige hålls uppdaterad. I normalfallet bör en förnyelseprocess vara förenklad och snabb, då större utredningsbehov redan genomförts.

Om situationen i hemlandet förändras så att ett återvändande blir möjligt, är det naturligt att detta också sker. Det är rimligt att personer som beviljats skydd på grund av krig eller katastrofer också återvänder hem när skyddet inte längre behövs, för att kriget eller katastrofen tagit slut. Historiska och nutida exempel visar att återuppbyggnaden av ett land försvåras och fördröjs när en del av befolkningen, särskilt de unga och utbildade, fördrivits och förskingrats.

6.2.3 Högre krav på styrkt identitet

Under de senaste åren har flera tusen asylsökande registrerats hos Migrationsverket som ensamkommande flyktingbarn, trots att det i många fall rått stor oklarhet om huruvida det faktiskt rört sig om ett barn eller en vuxen. Barn åtnjuter under asylprocessen många rättigheter och fördelar som vuxna asylsökande inte har, vilket innebär att incitamenten att utge sig för att vara minderårig är starka. Ur ett barnperspektiv är det även av största vikt att riktiga barn inte utsätts för att bo tillsammans med vuxna. Under 2017 initierades medicinska åldersprövningar av Rättsmedicinalverket, som bekräftade att en stor majoritet av de undersökta de facto var vuxna.

Ett större fokus bör därför läggas vid principen att det är den sökande som ska styrka sin identitet, inklusive ålder. Lagstiftningen som reglerar medicinska åldersbedömningar ska därför skärpas så att endast de som uppenbart bedöms vara barn registreras och behandlas som minderåriga utan att en medicinsk åldersbedömning gjorts av Rättsmedicinalverket. Detta blir även en signal om att det inte lönar sig att komma till Sverige och ljuga om sin ålder, vilket rimligtvis leder till färre ogrundade asylansökningar som stjälar resurser från samhället.

6.2.4 Översyn av ersättningar till asylsökande

Det nuvarande systemet med dagersättning, bostadsersättning och särskilda bidrag för asylsökande innebär stora kostnader för skattebetalarna och tar betydelsefulla resurser i anspråk hos Migrationsverket. Systemet är även sårbart för bedrägerier. Riksdagen bör utreda möjligheterna att automatisera och effektivisera systemet, i samarbete med Skatteverket, svenska banker och andra berörda instanser.

Svensk lagstiftning föreskriver i dag att en asylsökande med ekonomiska tillgångar ska betala Migrationsverket för boende och kost vid boenden, en lag som dock sällan används. För Sverigedemokraterna är det självklart att utlänningar med egna tillgångar bidrar till sitt uppehälle i Sverige, precis som gäller inom svenska transfereringssystem för svenska medborgare.

Andra europeiska länder, däribland Schweiz och Danmark, har ett mer utvecklat system av kontinuerlig registrering av asylsökandes tillgångar och inkomster. Det finns även system där större tillgångar – förslagsvis över 10 000 kronor – lämnas i pant till Migrationsverket, mot vilket den asylsökande får kost och logi utan kostnad. Om den asylsökande väljer att återta sin ansökan inom en viss tid innan beslut fattats, får asylsökanden dessa tillgångar tillbaka. Om sökanden beviljas asyl, går tillgångarna till att bekosta de avsevärda kostnaderna för asylmottagandet. Ett sådant system bör utredas och införas i Sverige.

6.2.5 Bättre bosättning av asylsökande – EBO rivs upp

Sedan 1994 är det möjligt för asylsökande att själva ordna sitt boende i stället för att placeras efter anvisning från Migrationsverket. Motiveringen vid införandet av EBO-lagen var att den skulle underlätta etablering i det svenska samhället genom att asylsökande kunde söka sig till områden där det fanns bostäder och jobb. I verkligheten har det visat sig att en starkare drivkraft vid val av bostadsort är önskan att bo nära tidigare landsmän, släktingar och vänner. Detta har resulterat i att många kommuner har fått en orimligt hög koncentration av nyanlända i redan överbefolkade stadsdelar, där möjligheterna till integration är små och arbetslösheten och kriminaliteten hög. Regeringen har genom januariöverenskommelsen tagit ett första steg mot en förändring, men i fel riktning. Det är därför vår mening att EBO-lagen måste ses över ordentligt och möjligheten till anordnandet av eget boende för asylsökande helt avskaffas eller regleras så att redan hårt ansatta kommuner eller stadsdelar undantas.

6.2.6 Inget kommutvång

För Sverigedemokraterna är det en självklarhet att kommunernas förmåga att ta emot asylsökande ska vara avgörande. Anvisningslagen som i dag tvingar kommuner att ta

emot nyanlända invandrare och ensamkommande är ett allvarligt ingrepp i det kommunala självstyret. Lagarna bör ersättas med ett system där kommuner frivilligt tecknar avtal med Migrationsverket utifrån hur många nyanlända det finns utrymme för. Detta skulle samtidigt innebära att kommuner som vill bli fler och ser mottagandet som nödvändigt exempelvis för att säkra framtida arbetskraftsförsörjning kan skriva avtal på större volymer än via anvisningslagen.

Vad gäller ensamkommande skulle detta underlätta för kommuner som väljer att frivilligt teckna avtal att kunna behålla personal och kompetens inom området och bidra till en fungerande verksamhet utifrån ett rimligt antal barn och unga. Det skulle samtidigt innebära att kommuner som av olika anledningar inte klarar ett mottagande slipper tvingas till detta. Frivilliga avtal skulle även innebära kostnadsbesparingar då ett planerat mottagande ersätter dyra nödlösningar som hotellrum eller köp av bostadsrätter.

6.2.7 Kommunersättningar vid flyktingmottagande

Anslaget minskar i paritet med de minskade mottagningsnivåer som följer av partiets politik på det migrationspolitiska området samt minskade kostnader för kommunerna i takt med att staten upphör att tvångsfördela nyanlända till kommuner vilka saknar kapacitet för detta. I praktiken innebär det att anslaget endast finns kvar för att fullfölja de åtaganden gentemot kommuner som dimensionerat sitt mottagande efter de förutsättningar som gällt då staten lovat ersättningar i upp till 24 månader samt för att erbjuda smärre ersättningar till de kommuner som kommer att ta emot flyktingar fram till dess att svenskt asylmottagande beräknas upphöra.

6.2.8 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Anslaget dras in i sin helhet, eftersom Sverigedemokraterna motsätter sig en specifik etableringsersättning. Deltagande i och eventuella ersättningar för olika arbetsmarknadsåtgärder ska inte baseras på om en person är nyanländ eller inte.

6.2.9 Asylboenden i Migrationsverkets regi

Vad gäller boende för den som väntar på ett asyländes avgörande är det uppenbart att systemet som gällt de senaste åren är ohållbart. Privata aktörer har kunnat kräva orimliga ersättningar för tillfälliga asylboenden, vars kvalitet varierat mycket stort. Åtskilliga artiklar i medierna pekar på att hänsyn endast i undantagsfall tagits till det omgivande samhället. I slutändan har såväl statsfinanser som allmänhetens tilltro till migrationspolitiken blivit lidande. Därför är det av stor vikt att Migrationsverket återigen blir ensamt ansvarigt för boenden, att ingångna avtal med privata aktörer avvecklas och att kvarvarande asylsökande successivt förflyttas till asylboenden i Migrationsverkets egen regi. Detta kommer att bidra till att kontrollera kostnaderna och skapa förutsättningar för en snabb och rättvis asylprövning.

6.2.10 Förbättrade boenden

I förlängningen bör Migrationsverket vara huvudman för samtliga boenden för vuxna asylsökande. I takt med en förbättrad utlänningslagstiftning bör även nya boendeformer utvecklas. Stödboendeform bör vara norm för minderåriga asylsökande i övre tonåren,

som i större utsträckning klarar av ett mer självständigt liv utan ständig påpassning av personal dygnet runt i dyra HVB-boenden. En ny boendeform – slutet asylboende – bör utvecklas för asylsökande som inte kan styrka sin identitet och som enligt utlänningslagen får tas i förvar men som inte bedöms utgöra ett säkerhetsshot mot Sverige eller svenska medborgare. Med relativt enkla krav på standard möjliggörs för Migrationsverket att vid behov öppna ett större antal platser.

6.2.11 Skydd för minoriteter

Ensamstående kvinnor är i minoritet bland asylsökande och riskerar ofta att hamna under hot och våld på boenden, där främst ensamstående män från länder med starkt patriarkala system är i stor majoritet. Samma situation har visat sig gälla för både kristna och hbt-personer på boenden med företrädesvis muslimska män. Vi menar att särskild hänsyn bör tas vid boendeplicering av minoritetsgrupper samt att det vid hot- och våldssituationer ska vara gärningspersonerna som omgående omplaceras eller sätts i förvar. Denna åtgärd mot gärningspersonen ska givetvis ingå i bedömningen i den vidare asylprocessen.

6.3 Återvandring

När människor får asyl i Sverige ska målet och förhoppningen alltid vara att orsaken till att man flydde med tiden försvinner, så att man kan återvända hem.

Sverigedemokraterna är säkra på att långt fler personer än i dag skulle vilja återvända, men att de behöver viss hjälp. Vi bör därför öka satsningarna för att de som inte vill vara en del av Sverige även i praktiken ska få goda förutsättningar att återvända till sitt hemland. Hjälpen kan exempelvis bestå av utbildning för barn eller vuxna, stöd för att hitta arbete eller starta företag, ordna bostad eller andra praktiska omständigheter. Mekanismen ska vara flexibel och stödet anpassat till den sökandes behov.

6.4 Krafttag mot illegala migranter

6.4.1 Förbättrade gränskontroller

Krisen 2015 tvingade regeringen att införa gränskontroller vid Öresundsbron och en rad hamnar i södra Sverige. Detta har sedan regelbundet förlängts vid flera tillfällen och därtill utökats till att gälla fler gränsövergångar och färjelägen. Syftet har också omformulerats till att utöver utlänningskontroll även gälla säkerhet och terrorism. Det är Sverigedemokraternas uppfattning att dessa gränskontroller ska permanentas, med permanent infrastruktur för att kontrollera vem som reser in i Sverige.

Gränskontrollerna ska utformas på sådant sätt att de inte blir till hinder för trafiken, särskilt i den känsliga Öresundsregionen. Om möjligt ska Sverige samarbeta med exempelvis Danmark för att förbättra formerna för gränskontrollen.

Programmet Rättssäkert och effektivt verkställighetsarbete (Reva) ledde 2009 till 2014 till stora förbättringar i gränspolisens arbete för att utvisa illegala personer från Sverige. Programmet innebar dels ett större samarbete mellan Migrationsverket, polisen och Kriminalvården, dels särskilda satsningar på chartrade plan, fördjupad kontakt med utlandsmyndigheterna samt särskilda punktinsatser i det offentliga. Polisens rapporter

pekade på att programmet var en stor succé och att det bl.a. frigjordes resurser som kunde läggas på att bekämpa annan brottslighet. Programmet bör därför omedelbart återupptas, och vidareutvecklas, för att säkerställa att personer som rör sig fritt i vår närmiljö också är här lagligt.

De ovannämnda förslagen skulle öka Polismyndighetens arbetsbörda. Den har de senaste åren ökat oavbrutet, utan att anslagen ökat i samma takt. Sverigedemokraterna vill därför stärka finansieringen på detta område. Fler poliser måste anställas, villkoren måste förbättras och fungerande rutiner måste tas fram i verksamheten, grundat i beprövade metoder och medarbetarnas initiativ. Målet är att ingen ska kunna resa in i Sverige utan tillstånd och att samtliga utvisningsbeslut verkställs inom några veckor.

6.4.2 Fler förvarsplatser

Den svenska gränspolisen lider konstant av en akut brist på förvarsplatser, dels beroende på den stora anstormningen 2015, dels på grund av svårigheterna att av olika praktiska anledningar verkställa utvisningar av utlänningar. I dag måste utvisningsdömda regelbundet släppas fria av polisen, eftersom det inte finns några lediga förvarsplatser. Att Sverige, som beviljat 1,2 miljoner uppehållstillstånd under perioden 2009–2018, endast har omkring 400 förvarsplatser, är av uppenbara skäl inte tillräckligt. Antalet förvarsplatser behöver så fort som möjligt utökas till minst 1 000, och ännu fler vid behov. Tillsammans med ökat fokus på att praktiskt verkställa utvisningar kommer detta på sikt att leda till en dramatisk ökning av genomförda utvisningar och att antalet illegala migranter i Sverige minskar. Migrationsverket ska tillföras resurser för detta ändamål.

6.4.3 Ingen möjlighet att söka asyl igen

När Migrationsverket avslår en ansökan om asyl förenas denna i regel med ett beslut om utvisning, som får följden att en senare ansökan om uppehållstillstånd i Sverige hanteras som en ansökan om verkställighetshinder (V-UT). Detta gäller under en fyra år lång preskriptionstid, varefter man kan söka asyl igen. Efter de senaste årens kaos inom migrationspolitiken är det rutin att Migrationsverket efter ett avslagsbeslut tvingas hantera upprepade V-UT, ofta helt utan grund. Detta innebär ett stort slöseri med resurser och i vissa fall att verkställande av utvisningar måste avbrytas, trots att planet precis landat i utlandet. Dessutom är det vanligt att asylsökande går under jorden under preskriptionstiden för att sedan, efter fyra år, dyka upp igen och söka asyl som förut. I vissa fall kan samma person göra om detta tre–fyra gånger. Detta är helt orimligt och måste stoppas. Därför vill Sverigedemokraterna avskaffa preskriptionstiden, så att ett lagkraftvunnet utvisningsbeslut alltid gäller. Reglerna kring V-UT ska också förenklas, så att uppenbart ogrundade ansökningar kan avvisas direkt.

6.4.4 Kartläggning av skuggsamhället

Att uppehålla sig illegalt i Sverige innebär att man står utanför rättssystemet och utan sociala skyddsnät. Som illegal invandrare kan man livnära sig på olika typer av kriminalitet såsom prostitution, droghandel eller inbrott. I bästa fall lever man på svartjobb utan kollektivavtal eller försäkringar samt utan möjlighet att vända sig till myndigheter om man blir utnyttjad. Skuggsamhället är således till stor skada för såväl

det svenska samhället som berörda individer. Det finns i dagsläget varken statistik eller andra fakta gällande omfattningen av skuggsamhället i Sverige, men flera rapporter och uttalanden från olika myndigheter tyder dock på att det rör sig om tiotusentals personer. Det är utomordentligt viktigt att detta kartläggs och studeras genom samarbeten mellan flera myndigheter, så att det offentliga kan motverka de senaste årens skrämmande tendens till utanförskap och kriminalitet.

Kartläggningen av de illegala migranterna ska gå hand i hand med en anpassning från det offentliga sida. För Sverigedemokraterna är det uppenbart att tillståndslösa invandrare aktivt väljer att bryta mot svensk lag och inte ska ha rätt till det svenska välfärdssamhället. I dagsläget erbjuds de dock ett flertal förmåner, varav vissa inte ens är tillgängliga för svenska medborgare. Detta är kontraproduktivt och ger motstridiga signaler mot bakgrund av att polisen samtidigt har i uppdrag att utöka antalet utvisningar.

Därför bör tillgången till välfärden, för den som vistas i Sverige utan tillstånd, begränsas till ett absolut minimum, såsom att ingen i akut behov av vård lämnas åt sitt öde. Samtidigt ska lagstiftningen tydliggöras för att säkerställa att tillståndslösa invandrare inte ska kunna få socialbidrag. Ovannämnda åtgärder innebär en besparing genom att fler invandrare med avslagsbeslut lämnar landet, vilket minskar belastningen på mottagningssystemet.

6.4.5 Starkare internationella påtryckningar för utvisningar

En stor del av orsaken till att så få utlänningar de facto utvisas från Sverige är att hemländerna i många fall inte samarbetar kring utvisningsförfarandet. Det kan i vissa fall röra sig om länder som inte vill kännas vid sina medborgare eller att man obstruerar för att vinna fördelar på andra sätt. Konsekvensen blir att tusentals personer kan leva illegalt i Sverige, utan att svenska myndigheter kan göra något åt det. Sverigedemokraterna vill därför sätta diplomatisk och ekonomisk press på länderna i fråga, så att problemen löses och utvisningarna kan skyndas på. I somliga fall kan även biståndsbudgeten bli till en hävstång att använda mot vissa länder, förutsatt att detta sker utan att behövande får lida. Sverige ska sträva efter att koordinera dessa insatser tillsammans med andra EU-länder, för maximal effekt.

6.5 Anhöriginvandring

6.5.1 Skärpta krav

Det finns tillfällen då familjer splittras eller kärlek uppstår över nationsgränser. Som ett familjevänligt parti ser Sverigedemokraterna det givetvis som önskvärt att var och en får leva nära sina närmaste familjemedlemmar. Samtidigt finns en insikt om att dagens kravlösa och svagt reglerade anhöriginvandring belastar det svenska samhället bortom vad som är rimligt. Sverigedemokraterna vill därför skärpa det nuvarande regelverket genom att införa ett försörjningsansvar för anhöriginvandring och familjeåterförening.

I enlighet med den tillfälliga lagen finns numera ett generellt försörjningsansvar för de flesta former av anhöriginvandring. Sverigedemokraterna vill permanenta detta. Vi vill dessutom utvidga det efter de rekommendationer som återfinns i EU:s familjeåterföreningsdirektiv. Detta gäller särskilt kravet att familjemedlemmen ska

ordna med en heltäckande sjukförsäkring för den första tillståndstiden i Sverige. Slutligen vill Sverigedemokraterna införa krav på medverkan i integrationsåtgärder, dels för referenten innan familjemedlemmen kommer till Sverige, dels för familjemedlemmen efter ankomsten.

Sverigedemokraterna ser allvarligt på brottslighet och vill därför också införa ett vandelskrav både för referenten i Sverige och för familjemedlemmen som vill flytta till Sverige. Det ska stå klart att båda parterna är ostraffade och skuldfria, så att det finns goda förutsättningar för dem att kunna leva tillsammans i Sverige, i samklang med det svenska samhället.

6.5.2 Fler DNA-tester för att styrka släktskap

Många länder i världen saknar fortfarande fungerande folkbokföringssystem. I andra länder har systemen regelbundet utsatts för stora störningar. Följden är att det ofta är alltför lätt att lura Migrationsverket att ett släktskap föreligger mellan en referentperson i Sverige och en familjemedlem utomlands. Sverigedemokraterna vill där utöka den existerande rätten till DNA-tester för att styrka släktskap, så att det blir norm i de fall där det inte framstår som uppenbart obehövt.

6.5.3 Tillfälliga uppehållstillstånd huvudregeln

Liksom tidigare nämnt avser Sverigedemokraterna med tiden att avskaffa permanenta uppehållstillstånd och i stället övergå till ett system med tidsbundna tillstånd som regelbundet måste förlängas tills medborgarskap kan beviljas. På så sätt kan Sverige i högre grad följa upp tidigare tillståndsärenden, beivra fusk och skenäktenskap, uppmuntra till medverkan i integrationsinsatser, motverka våld i relationer och vid behov återkalla tillstånd och utvisa personer.

6.5.4 Förbättrad möjlighet till återkallande av uppehållstillstånd

I nuläget har Migrationsverket liten möjlighet att kontrollera huruvida det finns skäl att återkalla ett uppehållstillstånd eller besluta om att återkalla ett uppehållstillstånd. Problemen bottnar dels i bristande kommunikation mellan myndigheter, dels i den oerhörda arbetsbörda som Migrationsverket ständigt lider av. Därmed upptäcks exempelvis sällan uppenbara skenäktenskap, och om de upptäcks blir ärendena om återkallande liggande.

Sverigedemokraterna anser att situationen är oacceptabel och vill prioritera återkallandet av uppehållstillstånd. För det första ska lagstiftningen ses över, så att utlänningar som kommit hit på falska grunder eller använt sig av kryphål får sitt uppehållstillstånd återkallat och utvisas. För det andra ska kommunikationen mellan myndigheterna avsevärt förbättras. De vattentäta skotten måste rivas ned. Slutligen ska myndigheterna, främst Migrationsverket, tillföras resurser och instruktioner för att prioritera ärenden om återkallande av uppehållstillstånd.

I enlighet med rekommendationen i EU:s ovannämnda familjeåterföreningsdirektiv öppnar Sverigedemokraterna för att tillåta Migrationsverket att vid behov genomföra hembesök, när det finns välgrundade misstankar om vilseledande information eller skenäktenskap. Intrånget i privatlivet står väl i proportion till rättsstatens behov av

kontroll över invandring och beivrandet av kriminalitet, inte minst när det gäller människohandel och tvångsäktenskap.

6.6 Arbetskraftsinvandring

6.6.1 Kompetens och utbildning i fokus

Den svenska ekonomin är en av världens mest avancerade, med hög konkurrenskraft, höga kompetenskrav och hög utbildningsnivå. År för år har utrymmet på arbetsmarknaden för personer med låg utbildning minskat, särskilt för arbetstagare som dessutom har svaga kunskaper i eller är dåligt orienterade i den svenska kulturen. Detta syns tydligt i arbetslöshetsstatistiken i Sverige, där de flesta arbetslösa, i synnerhet de långtidsarbetslösa, är lågutbildade och invandrare. Det måste därmed betraktas som orimligt att den största delen av arbetskraftsinvandringen de senaste åren varit just lågutbildade. Sverigedemokraterna vill att denna utveckling omedelbart stoppas genom att utlänningslagstiftningen skrivs om för att fokusera på behovsprövad arbetskraftsinvandring av högutbildade.

Sverigedemokraterna välkomnar EU-direktivet om s.k. blåkort, som ska förbättra möjligheten för högkvalificerad arbetskraft att flytta till EU. Direktivet riktar in sig på högkvalificerad arbetskraft med hög inkomst, finansierad sjukförsäkring och arbetsvillkor i linje med det som i övrigt krävs enligt nationell lagstiftning. Däremot är det beklagligt att det svenska systemet för arbetskraftsinvandring, med låga krav och dålig uppföljning, helt har motarbetat blåkortssystemet, som ju fått sådan positiv effekt i exempelvis Tyskland. Sverigedemokraterna vill anpassa svensk lagstiftning för att i bättre omfattning dra nytta av den högkompetenta, ofta nyexaminerade arbetskraft som alltmer söker sig till Europa via blåkortssystemet.

6.6.2 Mer kontroll

Dessvärre förekommer alltmer fusk på den svenska arbetsmarknaden när det gäller utländsk arbetskraft. Svartarbete, människohandel, lönedumpning och hänsynslöst utnyttjande av människor i nöd blir tyvärr vanligare, samtidigt som systemet för arbetskraftsinvandring undergrävs mer och mer. Sverigedemokraterna vill därför skärpa lagstiftningen och tillföra resurser i syfte att förbättra möjligheterna att exempelvis kontrollera kollektivavtal, inbetald skatt och löneutbetalningar automatiskt via Skatteverkets databaser, men även genom fler arbetsplatsbesök. Straffen för att anställa illegal arbetskraft måste höjas och en informationskampanj inledas i exempelvis byggbranschen och hotell- och restaurangnäringen.

Så som vid andra former av invandring vill Sverigedemokraterna också införa en vandelsprövning för utlänningar som vill arbeta i Sverige. Som en del av ansökningsprocessen ska de uppvisa handlingar från hemlandets myndigheter som styrker att de inte begått brott och därför kan förväntas leva ett laglydigt liv i Sverige.

6.7 Fri rörlighet inom EES

Sverige är i dag en del av EU. Detta innebär bl.a. gemensamma regler för rörlighet inom unionen och övriga EES. Tyvärr har vi sett hur den nuvarande rörelsefriheten

missbrukas genom att allt fler EES-medborgare i en svag ekonomisk situation söker sig till Sverige för bättre levnadsvillkor, då deras hemland inte förmår ta ansvar för sina medborgare. Detta har för Sveriges del resulterat i en kraftig ökning av tiggeri i mer eller mindre organiserad form, men också brottslighet orsakat av bl.a. baltiska ligor. Detta är inte och har aldrig varit syftet med den fria rörligheten inom unionen.

Den dåvarande regeringen beslutade 2014 att i praktiken släppa kravet på att EES-medborgare skulle registrera sig hos Migrationsverket. Följden blev att Sverige i dag endast i liten omfattning vet hur många och vilka EES-medborgare som vistas i riket. Därför vill Sverigedemokraterna återinföra kravet på registrering, för en bättre översikt av invandringen från andra EU-länder. Genom registreringen kommer också polisen att ha möjlighet att kontrollera vistelsetid i landet och utvisa de personer som missbrukar den fria rörligheten.

Det råder ingen tvekan om att den fria rörlighetens problem i Sverige beror på dels undermålig svensk lagstiftning, dels att fel begås i respektive EU-land. Sverigedemokraterna anser därför att Sverige måste sätta större press på EU-länder som inte tar ansvar för sina egna medborgare. I vissa fall kan även straffåtgärder på EU-nivå bli aktuella. Sålunda kan Sverige bidra till ett bättre samhälle både i vårt eget land och i andra länder.

7 Internationellt bistånd

7.1 Bistånd som gör nytta – med de mest utsatta i fokus

Sverigedemokraternas utgångspunkt är att tillerkänna alla nationer samma grundläggande fri- och rättigheter som vi kräver för vår egen nation. Grundläggande mänskliga fri- och rättigheter är universella, lika viktiga och gällande för alla människor. Biståndspolitikens långsiktiga mål är att mottagarländerna ska kunna ta ekonomiskt och humanitärt ansvar för sin befolkning och respektera grundläggande demokratiska och mänskliga rättigheter. I dagens värld behöver fler människor i utvecklingsländer få ett hopp om en ljusare framtid i sitt eget land. Genom att bidra till utveckling kan vi också förebygga konflikter och skapa bättre förutsättningar för internationell fred och säkerhet.

En sådan förändring är tidskrävande och behöver i första hand komma inifrån, drivas av inhemska krafter och individer som har en förståelse för och kunskap om lokala förutsättningar. Mot den bakgrunden vill Sverigedemokraterna verka för en biståndspolitik som skapar förutsättningar för människor i fattigdom och förtryck att förbättra sina levnadsvillkor utifrån deras grundläggande behov i den omedelbara vardagen. Fokus bör ligga på fattigdomsbekämpning och att barnens bästa ska få stå i centrum.

Genom en grundlig översyn av ineffektivt bistånd, större koncentration av biståndet till de minst utvecklade länderna och färre inriktningar kan vi effektivisera utvecklingsbiståndet. Bistånd ska inte handla om givarens ideologiska utgångspunkt, utan om effektiva och ändamålsenliga satsningar där varje krona ska göra så mycket nytta som möjligt. Av samma anledning kommer vi fortsatt slopa regeringens avräkningar för flyktingmottagande i Sverige.

7.2 Anpassad biståndsram

Den del av biståndsramen som överstiger det av FN rekommenderade 0,7 procent av bni måste alltid vägas mot de behov som finns under andra utgiftsområden. Under mandatperioden 2014–2018 budgeterade Sverigedemokraterna för det största biståndsanslaget av alla riksdagspartier; vi konstaterar dock att Sverige nu är på väg in i en delvis annan situation.

Behoven av investeringar inom vården, rättsväsendet, försvaret och äldreomsorgen är i dag högst påtagliga. Samtidigt kan en stor del av kostnaderna inom offentlig sektor hänföras till invandring från länder som traditionellt mottagit bistånd från Sverige. Att mäta biståndsramen som en kvot av bni är också ett något trubbigt instrument som exempelvis inte tar hänsyn till var Sverige befinner sig i konjunkturcykeln. Under en högkonjunktur kan utgifterna öka dramatiskt samtidigt som vi vet att en lågkonjunktur står för dörren. Mot den bakgrunden föreslår Sverigedemokraterna en lägre biståndsram om 0,75 procent av bni för 2019. Den lägre biståndsramen innebär breda besparingar, men även fortsatta satsningar inom biståndets kärnområden som humanitärt stöd, vatten, sanitet och flyktinghjälp. Utanför biståndsverksamheten föreslår vi besparingar på Sidas förvaltningskostnader och flyktingkostnader. Inom biståndsverksamheten föreslår vi

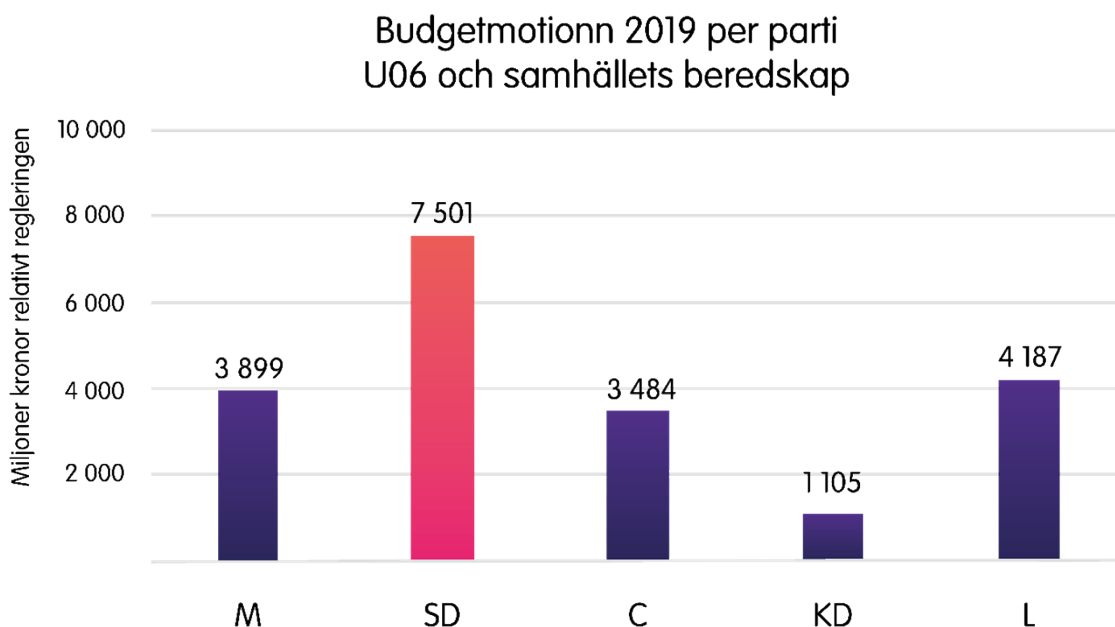
besparingar på området demokrati och mänskliga rättigheter, inklusive jämställdhet och förvaltning samt vissa av Världsbankens instrument.

I linje med våra övergripande prioriteringar föreslår vi också satsningar på kärnstödet till de stora multilaterala humanitära organisationerna som Vaccinalliansen Gavi, Unaid och Globala fonden mot aids, tuberkulos och malaria, UNHCR och Unicef. Det samlade svenska biståndet enligt vårt förslag ligger något under utfallet från 2016. Biståndet genom Sida och Sidas förvaltningskostnader ligger något under utfallet för 2015.

8 Försvar och säkerhet

Försvarsfrågan var tyvärr inte bland de frågor som väljarna ansåg som viktigast i valet 2018. Detta är beklagligt eftersom försvarspolitiken uppvisar stora skillnader partierna emellan vilket återspeglas i den ekonomiska politiken.

Figur 10

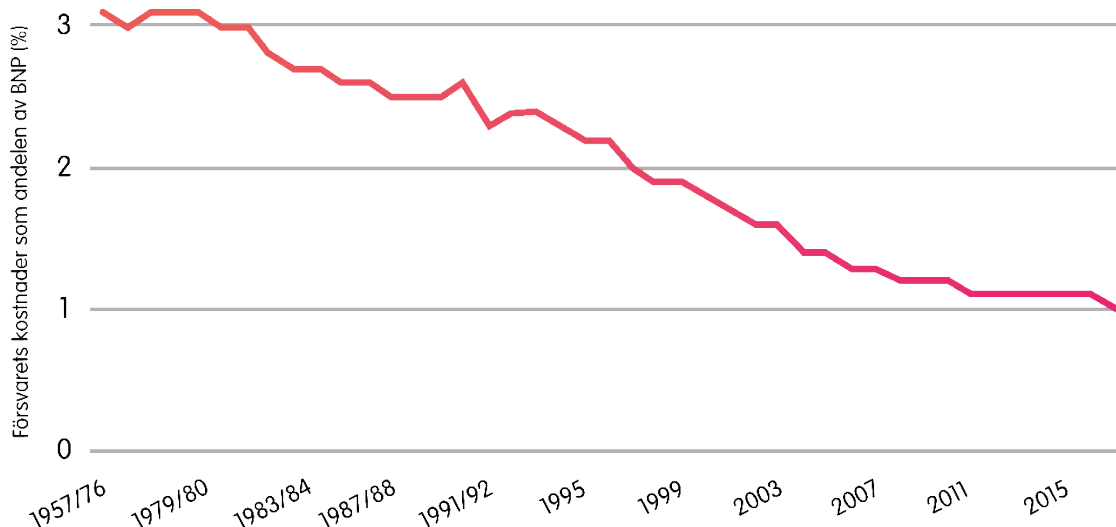

Källa: Riksdagens utredningstjänst baserat på budgetmotioner hösten 2018.

Figur 10 visar föreslagen budget för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets beredskap relativt övergångsregeringens proposition. Sverigedemokraterna har länge förespråkat kraftiga höjningar av försvarsanslagen och en återgång till ett invasionsförsvar, i huvudsak baserat på värnplikt. I dag, 2019, är detta majoritetsåsikter i riksdagen. För att Sverige fortsättningsvis ska förbli alliansfritt krävs en omfattande upprustning av det svenska försvaret. Vi föreslår dessutom ett försvarsförbund med Finland. Ett väl rustat förbund mellan Sverige och Finland skulle innebära en väsentlig militär tröskel för en eventuell angripare. Om en stormakt skulle angripa oss konventionellt skulle de lida märkbara förluster och stå försvagade inför andra stormakter. Samtidigt kan ingen vara orolig för att Sverige–Finland skulle ha offensiva planer.

Figur 11

Försvarsutgifter som andelen av BNP 1975-2017

Källa: Försvarsmakten

Figur 11 visar försvarets kostnader som andel av bruttonationalprodukten (bnp). År 1975 låg andelen på över 3 procent medan det 2017 var nere på 1 procent. Ett riktmärke är att försvarsutgifterna på lång sikt bör ligga på 2 procent av bnp men eftersom Sveriges anslag är eftersatta behöver andelen nå upp till 2,5 procent 2025 för att trappas av mot det långsiktiga målet om 2 procent. De beslut som fattas i dag avgör vilket försvar Sverige har om tio år. Eftersom försvarets anslag varit eftersatta under lång tid, kommer Sverige att vara sårbart till dess de ökade anslagen får effekt. Att införskaffa materiel innebär långa ledtider samt att kvalificerad personal måste rekryteras och utbildas.

Att nå utgifter enligt ovanstående är inget oöverstigligt problem; Sveriges och Finlands gemensamma bnp är ca 53 procent av stormakten Rysslands. Dessutom kan vi, tack vare vår framgångsrika försvarsindustri, köpa många materielsystem av den egna försvarsindustrin till gagn för vår egen samhällsekonomi.

8.1 Försvarsmaktens materiel och övningar

Försvarsmakten har, bl.a. på grund av ett felbalanserat försvarsprisindex, varit underfinansierad under årtionden, vilket har lett till ett uppdämt behov av materielbeställningar. Man måste nu komma ikapp, vad gäller både materielsystem, ammunition och drivmedel. För att nå fram till det målet måste Försvarsmaktens anslag för övningar och materielinköp förstärkas.

8.2 Utbildning av värnpliktiga och officerare

Det var ett skadligt experiment att avbryta utbildningen av värnpliktiga, vilket fick många negativa effekter. Därigenom kunde förbanden inte fyllas på eftersom antalet kontrakterade var för få och många avbröt kontrakten i förtid. Dessutom försvårades

rekryteringen till andra positioner i försvaret och folkförankringen försvann. Det verkliga nålsögat för en expansion av försvaret är dock officersutbildningen. För att främja officersrekryteringen behöver Försvarshögskolan ges resurser att utbilda fler officerare.

8.3 Totalförsvaret och MSB

Tyvärr är Sverige, som tidigare hade ett omfattande civilt försvar, det enda land i Norden som lagt ned det civila försvaret. Det militära försvaret klarar sig inte i krig utan det civila försvaret. Nu ska Sverige återupprätta det civila försvaret. Det är viktigt att det blir ordentligt gjort med beredskapslager, driftvärn och civila befälhavare.

8.4 Flygvapnet

Ett effektivt flygvapen har varit avgörande för nästan all krigföring i modern tid. Därför behövs en utökning av beställningen som har gjorts av JAS 39 Gripen. I ett längre perspektiv behövs sammanlagt 200 plan Gripen E/F. I nuläget har Sverige ca 100 plan Gripen som är mobiliserbara. Det totala antalet plan är sammankopplat med vilka beväpnings- och utrustningsalternativ som blir aktuella.

9 Skola och utbildning

9.1 Reformera skolan och möjliggör höjning av skolresultaten

Ett fungerande utbildningssystem med ordning, trygghet, god arbetsmiljö och höga förväntningar på eleverna är grundläggande förutsättningar för såväl elevernas kunskapsinhämtning som lärarnas och skolpersonalens arbetssituation. Det finns en tydlig koppling mellan hur väl en skola fungerar och vilka resultat den levererar. Grundskola, gymnasium och högre utbildning lotsar unga människor in i samhället och in på arbetsmarknaden.

I en situation där stora grupper i samhället står utanför både arbetsmarknaden och det svenska samhället, ett utanförskap som dessutom tenderar att gå i arv, hamnar skolan i fokus. Tyvärr är nuvarande utveckling inte uppmuntrande. Svenska elevers resultat har försämrats drastiskt, och även om de senaste PISA-resultaten visade en liten uppgång så är den alltfjämt låg. Kunskapsresultaten hos svenska elever ligger mycket lägre i dag än i början av 1990-talet och dessutom lägre än hos elever i flertalet andra europeiska länder. Utvecklingen innebär färre toppstudenter, att den genomsnittliga kunskapsnivån sjunker och att segregationen ökar, liksom antalet elever med mycket bristfälliga kunskaper. Dessutom visar undersökningar att svenska elever har en försämrad psykisk hälsa. Situationen för lärarna är i vissa fall ohälsosam, med hög stress, hög arbetsbelastning samt hot och våld i skolmiljön.

Sedan flera år tillbaka befinner sig Sverige i en allvarlig migrationskris, som varje år fyller på systemet med elever som inte kan svenska. Effekterna av migrationsvågen 2015 syntes inte i den senaste PISA-mätningen men kommer att avspeglas i framtida mätningar.

Kommunernas ekonomi kommer också att sättas under hård press. I februari 2019 rapporterade medierna att många kommuner gör stora nedskärningar i sina skolbudgetar. Ett statligt övertagande av huvudmannskapet för grundskolan framstår som alltmer nödvändigt. Skolinspektionen måste dessutom ges ökade resurser för att inte bara säkerställa likvärdigheten i utbildningen, utan även kontrollera att skolverksamheten bedrivs i enlighet med gällande styrdokument. Inspektioner måste utföras oftare och upptäckta brister åtgärdas snabbare.

9.2 Insatser för personal inom förskola och skola

Även förskollärare, lärare och fritidspersonal inom grundskolan är utsatta yrkesgrupper vad gäller ökat antal sjukskrivningar där också stressrelaterad psykisk ohälsa är ett utbrett problem. Den svenska skolan har i många avseenden blivit otryggare de senaste decennierna även om bilden inte är entydig och inte gäller alla skolor. Det är i dag obligatoriskt med rastvakter, vilket på många skolor har ökat tryggheten. Våld och hot har blivit vanligare på många skolor i utsatta områden. Samtidigt har lärarnas arbetsbelastning ökat, främst på grund av ökad administration och ett ökat socialt ansvar för eleverna. Det finns också rapporter om ökad psykisk ohälsa bland elever. För att komma till rätta med dessa problem vill vi anställa fler skolsköterskor, skolpsykologer, kuratorer, vaktmästare och administrativ personal. Då får vi fler vuxna runt skolbarnen och vi får också professionell personal som avlastar lärarna med kringuppgifter som

stjäl tid från kärnuppdraget. Detta kommer också att öka chanserna att någon vuxen upptäcker och tar tag i elever som mår dåligt. Vad gäller förskolepersonalen är trycket hårt i dag med stora barngrupper, som vi anser bör minska. För alla barn kanske inte heller just förskola är det bästa alternativet och vi menar att fler alternativ till barnomsorg som t.ex. dagbarnvårdare eller möjlighet för de föräldrar som vill att vara hemma något längre med de minsta barnen med barnomsorgsavgift kan minska trycket på förskolan och bidra till mer välmående barn och vuxna, såväl personal som föräldrar. För att förebygga smittspridning och verka för välmående personal inom både förskola och grundskola vill vi även slopa karensavdraget första sjukdagen.

9.3 Barns lärande på förskolan

Förskolan och skolan är, vid sidan av umgänge med familj och vänner, något av det viktigaste för barn och unga, då det lägger grunden för barnens framtid. Verksamheten måste ge goda förutsättningar för en bra start i livet. Den fria leken ska stå i centrum och motorisk utveckling stimuleras. En bra och näringsrik kost ger förutsättningar för god hälsa senare i livet. Det ska vara attraktivt att arbeta med barn, och personalens arbetsvillkor måste bli bättre. För att stärka fokus på hälsa och arbetsmiljö vill vi därför se ett slopat karensavdrag för personal i förskola och grundskola i syfte att minska stress och belastning för personal, som kan stanna hemma då de är sjuka. På så vis ser vi också till att begränsa eventuell smittspridning, i enlighet med Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Förskolebarn behöver förberedelse för senare skolgång, och invandrade barn behöver få möjlighet att bli en del av det svenska samhället. Verksamheten ska uteslutande bedrivas på svenska språket. Som ett led i att bryta den ökande segregationen i samhället vill vi införa obligatorisk förskola för de barn som har två utlandsfödda föräldrar och som bor i utsatta områden. Där ska de ges möjlighet att ta del av svensk kultur, svenska språket och svenska värderingar. Jämlikhet är en av de grundläggande värderingarna i Sverige, och därför ska slöja inte användas i svensk förskola.

9.4 Förberedelseskola och hantering av hedersproblematik

Nyanlända elever har specifika behov. Det gäller inte minst kunskaper i svenska, som är en förutsättning för att tillgodogöra sig annan utbildning. Nyanlända elever behöver också kunskap om svenska lagar, normer, rättigheter och skyldigheter. Vi vill införa en förberedelseskola i statlig regi med nationell läroplan, vilken bör bygga på de rekommendationer som Skolverket redan gett ut. Genom att avskaffa modersmålsundervisning och i stället erbjuda modersmålslärares arbete i förberedelseskolan (tillsammans med behöriga lärare) använder vi befintliga resurser på ett mycket bättre sätt. Förberedelseskolan ska omfatta såväl förberedelseklasser som kompletterande stödundervisning.

Hedersrelaterat våld och hedersrelaterat förtryck är ett växande problem i Sverige och står i djup kontrast till grundläggande svenska värderingar, sedvänjor och svensk lag. För att motverka all form av hederskultur i skolan och för att hjälpa de elever som utsätts för sådan måste hedersproblematik bli en naturlig del i lärarutbildningen.

Dessutom vill vi ha obligatorisk fortbildning i hedersproblematik för skolpersonal i utsatta områden.

9.5 Ordning och reda i klassrummen – med läraren som auktoritet

Skolan är en plats för undervisning, och både lärare och elever har rätt till arbetsro. Det får inte råda något som helst tvivel om att det är läraren som bestämmer i klassrummet, och i det fall det inte är ordning i klassrummet åtgärdar läraren detta. Elever som inte klarar av den ordinarie undervisningen ska placeras i jourklasser där de får hjälp av personal med särskild kompetens. Erfarenheter visar att denna åtgärd, i sig, gör att de flesta elever förstår att klassrummet är till för studier. Den mindre andel elever som inte gör det får alltså på detta vis särskilt stöd i jourklasser. Elever som begår allvarliga övergrepp i skolmiljö ska gå i pliktskola. Så länge kommunen är huvudman för skolan måste staten kunna gå in och ta över skolor som inte fungerar och där bristerna är alltför omfattande.

9.5.1 Stärk lärarrollen

Antalet elever i grundskolan ökar, och i takt med ökande elevkullar förvärras lärarbristen. Det måste åter bli attraktivt att vara lärare. Det är i dag stor brist på behöriga lärare och intresset för att söka till landets lärarutbildningar är ljust, vilket bl.a. beror på dålig löneutveckling och framför allt på grund av en i många fall helt oacceptabel arbetsmiljö. Lärarna behöver avlastas från göromål som inte gäller undervisning. Lärarna behöver också få större möjligheter till fortbildning, ansvarstagande, karriär och löneutveckling. En satsning ska göras på stödpersonal som till exempel it-personal, administrativ personal, kuratorer och personal för stöd till elever med särskilda behov. Detta bidrar i förlängningen till en renodlad och stärkt lärarroll, där arbetsuppgifter som inte är direkt kopplade till kunskapsuppdraget sköts av annan personal.

9.6 Fritidshem

Fritidshemsverksamhet är för många elever ett viktigt inslag utanför det ordinarie skolschemat. Den ger skolbarn möjlighet till en givande fritid och gemenskap med andra skolelever. Fritidshemsverksamheten ska också kunna vara ett komplement till skolan för elever som behöver stöd i sin läxläsning. För en väl fungerande fritidshemsverksamhet behöver barngrupperna minskas till maximalt 20 barn.

9.7 Gymnasium

9.7.1 Tvåårigt gymnasium och återinförande av ämnesbetyg

Det råder en allvarlig brist på personer med praktisk utbildning inom vissa yrkessektorer. De tvååriga praktiska gymnasieprogrammen med minskat teoretiskt innehåll ska återinföras. Den som så vill kan sedan komplettera sin tvååriga utbildning med ett tredje år och därigenom stärka sin teoretiska profil. Den kursutformade gymnasieskolan måste avskaffas. Gymnasieskolan måste tydligare kopplas till högre

utbildning och arbetsliv. Det kursutformade gymnasiet orsakar onödig stress hos eleverna och har inte det långsiktiga bildningsperspektiv som präglade gymnasieskolan före reformen på 1990-talet. Vi vill därför återinföra renodlade ämnesbetyg. Inom introduktionsprogrammet Språkintröduktion behöver olika nivåer utifrån elevernas förkunskaper införas.

I dag väljer många ungdomar gymnasieprogram som inte leder till arbete. Genom en s.k. teknikbrygga vill vi ge dessa ungdomar en andra chans att bli anställningsbara, antingen i industrin eller genom att vidareutbilda sig inom teknik eller naturvetenskap. Detta innebär att eleven under två terminer stärker sina kunskaper i teoretiska och praktiska ämnen, varefter det erbjuds en termins betald praktik hos en lokal industri, med staten som tillskjuter medel för praktikperioden.

9.8 Högre utbildning

9.8.1 Ökad samhällsrelevans för yrkeshögskola och högre utbildning

En satsning på yrkeshögskolan behövs för att matcha samhällets och arbetsmarknadens behov. Enligt SCB:s trender och prognoser ligger många bristyrken inom yrkeshögskolans utbildningsområde. Syftet med utbildning är att den ska förbereda för livet och leda till arbete. Det behövs en allmän effektivisering av universitet och högskolor med förväntningen att de bättre ska matcha sitt utbildningsutbud mot näringslivets behov av kompetens. Utbildningarna ska hålla hög internationell standard och undervisningens kvalitet stärkas. Universitet och högskolor ska inte användas som en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Vi vill införa ett nytt finansieringssystem som är mer kvalitetsdrivande än vårt nuvarande system. En sådan utredning, där ett nytt system tas fram, bör snarast startas. Syftet med reformen är att den högre utbildningen ska äga större samhällsrelevans och också förse arbetsmarknaden med den arbetskraft som behövs.

9.8.2 Ekonomiska incitament till studier

Ekonomiska incitament ska riktas till såväl studenter som lärosäten som fokuserar på arbetsmarknadens nuvarande och framtida behov. För den enskilde studenten vill Sverigedemokraterna införa ett slags utbildningspott som ska öronmärkas för ett förhöjt studiebidrag åt de studenter som väljer att läsa en utbildning till yrken där det finns och kommer att finnas ett påvisbart kompetensunderskott. Det innebär att de som väljer att studera vissa utbildningar kommer att medges ett högre studiebidrag. Detta ekonomiska incitamentssystem avser i första hand eftergymnasiala utbildningar där yrkeshögskolan ska ingå. I framtiden kan även praktiska gymnasieutbildningar där det råder stor brist på arbetskraft komma i fråga.

9.8.3 Mer undervisningstid

Den lärarledda undervisningstiden är för kort och svenska högskolestudenter får minst undervisningstid i Europa. För lite lärarledd undervisningstid påverkar utbildningarnas kvalitet starkt negativt. Denna trend måste brytas, dels genom att mer pengar satsas på undervisningen i syfte att öka lärartiden per student, dels genom att det s.k. produktivitetsavdraget avskaffas och den lärarledda undervisningstiden därmed ökar.

9.8.4 Översyn av lärarutbildningar

Landets lärarutbildningar behöver en grundlig reform. Enligt OECD håller en stor del av lärarhögskolorna i Sverige inte måttet. På många håll ersätter lärarlösa lektioner och gruppredovisningar ordinarie undervisning. De lärarutbildningar som inte klarar rimliga kvalitetskrav bör läggas ned så att de lärosäten som klarar av att hålla en hög kvalitet i utbildningen kan prioriteras. Man måste dessutom ha likvärdiga bedömningar mellan lärarhögskolorna för att säkra undervisningens kvalitet. Vidare måste ett samordnat nationellt system för digitala hjälpmedel i skolundervisningen tas fram och implementeras. Inträdesprov till lärarutbildningen ska införas.

9.9 Forskning

9.9.1 Kvalitet och prioriteringar

Forskningen vid svenska universitet och högskolor ska hålla en hög internationell nivå. För att Sverige ska hävda sig i den internationella konkurrensen behövs bl.a. satsningar på traditionella framgångsområden, basnäringar och de områden som är förknippade med våra naturresurser. Energiområdet och elförsörjning är ett viktigt område för Sverige. Kärnkraften står för nära 50 procent av vår elförsörjning.

Inom energiforskningen bör kärnkraftsforskning prioriteras. Detta gäller kärnteknik, slutförvar och kärnkraftssäkerhet.

9.9.2 Statligt forskningsinstitut

Statliga forskningsinstitut ska främjas. Av historiska skäl kanaliseras Sverige mellan 85 och 90 procent av sina offentligt finansierade forskningssatsningar genom universitet och högskolor. Det är en relativt hög siffra ur ett både internationellt och nordeuropeiskt perspektiv. Danmark ligger dock ännu högre. Sverigedemokraterna vill i högre utsträckning finansiera forskning genom ett statligt forskningsinstitut. Exempel på detta finns i Finland (VTT), Nederländerna (TNO) och Tyskland (Fraunhofer). Sverige har redan ett embryo till ett tekniskt institut – Rise (Research Institutes of Sweden), som samlar till exempel SP, CBI och Innventia. Rise är statens ägarbolag för delägande i svenska industriforskningsinstitut, som samarbetar med institutens övriga ägare från industrisidan kring struktur- och ägarfrågor. Syftet är att förnya och förstärka institutens roll i det svenska innovationssystemet. Sverigedemokraterna vill öppna upp för att Rise ska kunna utöka sin verksamhet och utveckla kvaliteten i sina satsningar som ett led i vår strävan att främja företagsnära, tillväxt drivande forskning.

10 Ekonomisk trygghet

Statens åtaganden för socialförsäkringar omfattar bl.a. utgiftsområdena för ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (utg.omr. 10), för familjer och barn (utg.omr. 12) samt ekonomisk trygghet vid ålderdom (utg.omr. 11). Dessa områden utgör en grundbult av samhällskontraktet där alla medborgare förväntas få stöd i händelse av sjukdom, föräldraskap och pension.

10.1 Arbetslöshetsförsäkringen

10.1.1 Höj taket för ersättning vid arbetslöshet

Sverigedemokraterna anser att ersättningsnivåerna för de första 100 dagarna i arbetslöshet bör höjas från dagens tak på 910 kronor per dag till 1 200 kronor per dag. Detta skulle leda till ökad ekonomisk trygghet för den arbetssökande under de första månaderna i arbetslöshet samtidigt som reformen skapar tydliga incitament till jobbsökande då taket i ersättningsnivån därefter sänks till dagens 760 kronor per dag.

10.1.2 Inrätta en obligatorisk, skattefinansierad och allmän arbetslöshetsförsäkring

Sverigedemokraterna värnar om löntagarna. Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet ska vara lika självklart som ekonomisk trygghet vid sjukdom. För att skapa förutsättningar för detta bör arbetslöshetsförsäkringen bli helt statligt finansierad och rent administrativt övertas av Försäkringskassan. I dag är arbetslöshetsförsäkringen skattefinansierad till ca 90 procent; den finansieras således inte av medlemsavgifter. Utifrån detta så är det inte mer än rätt att alla löntagare ges möjlighet att ta del av denna trygghet vid arbetslöshet. Kraven för att få ersättning ska kvarstå i nuvarande form men kravet på medlemskap i a-kassa ska avvecklas. Denna reform tillsammans med det höjda taket för ersättning kommer att medföra ökade kostnader för de offentliga finanserna men det kommer också att öka tryggheten för löntagarna, vilket ligger helt i linje med vår politiska vision om ett tryggt och sammanhållet Sverige.

10.2 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

10.2.1 Stärkt sjukförsäkring

Utvecklingen av sjukförsäkringssystemen under både den förra och den nuvarande mandatperioden är djupt oroande. Antalet människor där sjuka, gamla eller funktionshindrade har kommit i kläm är otaliga. Det handlar om svårt sjuka som tvingas arbeta, människor som ser sina sjukdagar försvinna i väntan på vård och samtidigt människor som fastnar i utanförskap trots önskan att arbeta eller studera. Sverigedemokraternas utgångspunkt är att den som är sjuk ska få bästa tänkbara rehabilitering och grundläggande ekonomisk trygghet och att den som har möjlighet att bli frisk ska få bästa tänkbara förutsättningar och incitament att återgå i arbete. Med en förstärkt rehabiliteringskedja där sjuka får hjälp att bli friska och friska får hjälp att komma i arbete behövs ingen bortre tidsgräns.

Sverigedemokraterna kommer inte att verka för återinförandet av den bortre tidsgränsen enligt den modell som tidigare funnits. Det är dock uppenbart att problemen med utförsäkringar har väldigt lite att göra med den bortre tidsgränsens vara eller icke vara, då de flesta som utförsäkrades under förra mandatperioden inte hann nå den tidigare bortre tidsgränsen på 914 dagar. Det som måste åtgärdas är allvarliga brister i rehabiliteringskedjan. Därför föreslås här en förstärkt rehabiliteringskedja som inte upphör förrän den försäkrade kan återgå i arbete, samt en ordning där ingen som är sjuk tvingas i arbete eller hänvisas till socialkontoret. Det är även en mycket oroande utveckling att sjukskrivning till följd av psykisk ohälsa ökar och i dag är den vanligaste sjukskrivningsorsaken bland både kvinnor och män men där den största andelen är kvinnor. Därför måste en ordentlig översyn göras kring rehabiliteringskedjan för dem med psykisk ohälsa. Insatser behöver göras skyndsamt för att stärka kompetensen i att bemöta människor med psykisk ohälsa, för alla inblandade instanser såsom hälso- och sjukvården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen.

10.2.2 Rehabilitering före utförsäkring – kompetensfokus vid dag 180

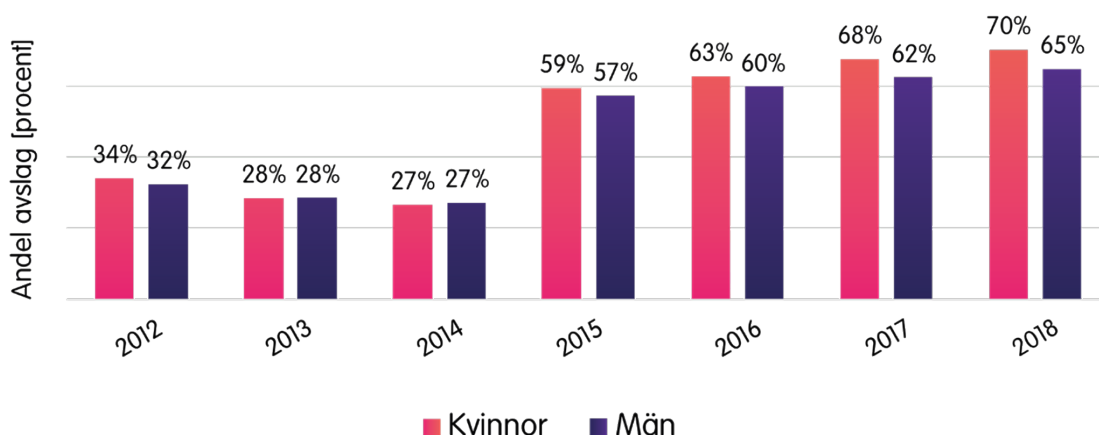
Efter dag 180 i dagens rehabiliteringskedja ska den försäkrade prövas mot arbete på hela arbetsmarknaden om det inte bedöms att denne kan återgå i arbete inom 365 dagar eller om det anses oskäligt att pröva mot hela arbetsmarknaden. Just vid dag 180 har det skett många utförsäkringar och enligt rapport 2017:9 från Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) håller inte bedömningarna vid dag 90 och 180 i rehabiliteringskedjan tillräckligt god kvalitet. Kvalitetsbristerna beror till stor del på att ärendena saknar ett grundläggande utredningsarbete. Mot bakgrund av detta ter sig dagens ordning, där den som har sjukpenning förväntas helt byta yrke efter dag 180, svårmotiverad. Vi föreslår därför en reform där den som är sjukskriven från dag 180 prövas mot en bredare arbetsmarknad än endast sin tidigare arbetsplats, men enbart mot yrken inom sitt kompetensområde, fram till dag 365.

10.2.3 Sjukersättning – höjd garantinivå och förenklat regelverk

Antalet avslag för ansökningar om sjukersättning har ökat dramatiskt under den förra mandatperioden och nivåerna har nu nått så högt att systemet kan betraktas som icke fungerande. Den socialdemokratiska regeringens åtstramningar har lett till att så många som 70 procent av kvinnorna fått avslag på ansökan om sjukersättning, vilket är en oroande utveckling.

Figur 12

Andel avslag på ansökan om sjukersättning, 2012–2018

Källa: Försäkringskassan.

I Riksrevisionens rapport 2018:9 om att nekas sjukersättning och aktivitetsersättning framkommer det att det råder en betydande diskrepans mellan de villkor som reglerar rätten till ersättning och människors faktiska möjligheter att arbeta. Mot bakgrund av det menar Riksrevisionen att lättnader i regelverket kan anses motiverade.

Sverigedemokraterna vill därför lätta på regelverket så att fler kan ta del av ersättningarna genom att införa ett nytt mindre permanent spår av sjukersättning där kontrollen av arbetsförmågan kan omprövas och där möjligheterna att koppla denna typ av sjukersättning till insatser för vård och rehabilitering ses över. Givetvis ska möjligheten till en permanent form av sjukersättning för dem som har kronisk sjukdom eller funktionsnedsättning kvarstå.

Sverigedemokraterna menar att den som är kroniskt sjuk ska ha en ekonomisk trygghet och de som är mest utsatta i dag är de som har garantiersättning. Vår ambition är därför att stärka garantiersättningen.

10.2.4 Höjt bostadstillägg för personer med sjukersättning

Bostadstillägget är ett behovsprövat stöd som når de mest ekonomiskt utsatta.

Sverigedemokraterna vill stärka stödet genom att höja taket till 6 000 kronor i månaden, vilket kommer att få som konsekvens att färre som drabbats av långvarig sjukdom ska tvingas flytta.

10.2.5 Bibehållen ersättning vid återgång till arbete

Efter 365 dagar ska alla ges samma möjlighet att prova sin arbetsförmåga, oavsett om man har aktivitetsersättning, sjukersättning eller sjukpenning. Med bibehållen ersättning ska man under sex månader få möjligheten att prova sin arbetsförmåga och lönearbeta upp till 25 procent, utan att ersättningen från Försäkringskassan påverkas. Vid lönearbete mer än 25 procent ska ersättningen gradvis minska. Resultatet blir att den som vill ta steget ut i arbete får en extra morot den första tiden, även i de fall personen bara har möjlighet att arbeta på en begränsad nivå.

10.2.6 Merkostnadsersättning och handikappersättning

Regeringen och riksdagen har nyligen beslutat om nya regler vad gäller omvårdnadsersättning och merkostnadsersättning för barn och vuxna med funktionshinder. För barn innebar förändringen till övervägande del förbättringar. För vuxna innebar det dock att den nya omvårdnadsersättningen för rena hjälpbehov inte ska omfatta vuxna. Ersättning för rena hjälpbehov för vuxna ska alltså inte ingå och det är mycket oklart ifall merkostnadsersättningen ska kunna täcka upp för rena hjälpbehov. Vad detta kommer att innebära har försatt personer med funktionshinder i oro. Det saknas statistik och andra sammanställningar över vilka hjälpbehov som tidigare åberopats som grund för handikappersättning. Vad konsekvenserna blir av att ta bort den delen av stödet är därför alltför osäkert. Mottagare och närstående har tidigare haft en viss flexibilitet med frihet och egenmakt. I och med att man vill införa ett strikt merkostnadsbegrepp kommer de behövandes egenmakt att begränsas och processen för att ansöka om merkostnadsersättning kommer att försvåras för den sökande. Därför behövs ett förslag där även rena hjälpbehov för vuxna på ett bättre sätt inkluderas. Den övre åldersgränsen på 65 år för att beviljas merkostnadsersättning för vuxna är orimlig. Denna gräns behöver bli mer flexibel och justeras uppåt då fler väljer att stanna i arbetslivet längre. Så länge möjligheten finns att stanna i arbetslivet bör ersättning för att kunna utföra sitt arbete medges även efter 65 års ålder. Den övre åldersgränsen behöver därför utredas vidare.

10.3 Föräldraförsäkringen

10.3.1 Slopa kvotering

Föräldraförsäkringen är den nyblivna eller växande familjens garanti för ekonomisk stabilitet under barnens första omsorgskrävande år. Hur föräldrapenningen fördelas mellan vårdnadshavarna ska bestämmas av föräldrarna som är vårdnadshavare och behöver inte regleras politiskt. Därför avskaffas kvoteringen av föräldraförsäkringen samt den indirekta jämställdhetsbonusen, och föräldrarna återges förtroendet att fullt ut bestämma hur föräldraförsäkringen ska disponeras.

10.3.2 Dubbeldagar – från 30 till 60

Antalet dubbeldagar, de dagar under vilka bägge vårdnadshavare kan använda föräldraledigheten samtidigt, i föräldraförsäkringen ökar. I stället för nuvarande gräns på max 30 dagar, höjs taket till 60 dagar, detta för att ge mer frihet till familjen att anpassa stödet efter sina behov.

10.3.3 Stärka föräldraförsäkringen

Med barn uppkommer av naturliga skäl ekonomiska behov som tidigare inte funnits. Ökade utgifter, samt att föräldraförsäkringen inte motsvarar en full inkomst, kan skapa en ekonomisk tröskel för dem som planerar att skaffa barn. Det är inte önskvärt att fullt ut avskaffa en sådan tröskel men staten bör utforma stödsystemen så att den ekonomiska oron minimeras. Föräldrapenningen uppgår till 80 procent av lönen, vilket kan utgöra ett ekonomiskt hinder för vissa familjer. Det finns dessutom ett inkomsttak på tio

prisbasbelopp, vilket kan utgöra en barriär för personer med högre inkomster. Därför är vår ambition att höja ersättningsnivån till 85 procent av lönen samtidigt som taket höjs till tolv prisbasbelopp.

10.3.4 Rätt till tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården

Från den tidpunkt då graviditeten är bekräftad ska båda föräldrarna ha en lagstadgad rättighet att få ledighet från sitt arbete för att kunna delta vid besök i mödravården. Båda föräldrarna ska ha en möjlighet att ansöka om en ny form av tillfällig föräldrapenning för besök hos mödravården. De ordinarie föräldrapenningdagarna ska inte behöva användas till detta före de 60 dagar före beräknad förlossning som båda föräldrarna numera har rätt att ta ut föräldrapenning för vid mödravårdsbesök.

10.3.5 Tio graviditetsdagar

Sverigedemokraterna anser att det särskilt under den sista tiden i graviditeten ska finnas förutsättningar för lugn och harmoni för mamman såväl som för barnet i livmodern. För kvinnor som på grund av ett ansträngande yrke upplever besvär finns i dag möjlighet till graviditetspenning. Denna kan erhållas från och med 60:e dagen före beräknad födsel. Trots detta nekas i dag många denna avlastning med följd att de tvingas fortsätta arbeta heltid trots höggraviditet och inte sällan med fysiskt påfrestande arbetsuppgifter. Därför föreslås 10 nya graviditetsdagar som alla gravida kvinnor kan ha rätt att ansöka om de 30 sista dagarna innan beräknad förlossning oavsett behov i förhållande till arbetet.

10.4 Utökad sorgepeng

Varje vårdnadshavare ska erhålla en lagstadgad rätt att vara ledig i en månad (22 dagar) med ersättning i form av tillfällig föräldrapenning om dennes barn, vars ålder understiger 18 år, avlider. Detta skulle inte påverka nuvarande systems uppbyggnad, utan erhållas i enlighet med nuvarande former för tillfällig föräldrapenning.

10.5 Stärkt underhållsstöd

Utgångspunkten måste vara att föräldrar tar sitt ansvar för att betala underhållsbidrag utan att staten och Försäkringskassan ska behöva gå in som mellanhand och betala ut underhållsstöd. Mer behöver göras för att öka föräldrarnas ansvar och incitament att frivilligt betala underhållsbidrag. Samtidigt måste utgångspunkten vara barnets bästa och att barnet eller barnen i fråga inte ska drabbas och komma i kläm på grund av att ekonomin ibland inte räcker till eller för att den bidragsskyldiga föräldern helt enkelt ibland vägrar att betala.

Vi anser att underhållsstödet ska bli mer förutsägbart och anpassas efter verkligheten vad gäller inkomster och utgifter för att på bästa sätt vara ett stöd till familjer och barn. Därför menar vi att regeringen ska se över hur systemet kan utformas så att de nödvändiga höjningar som görs på grund av inflationen inte kommer med mer än ett års mellanrum utan indexeras och kopplas till faktisk inflation och följer prisutvecklingen på årsbasis.

10.6 Barnpension och efterlevandestöd

Barnpension och efterlevandestöd betalas ut automatiskt i de fall både barn och den förälder det gäller var bosatta i Sverige vid tidpunkten för dödsfallet. En ansökan krävs dock när den efterlevande är ett barn som är bosatt i Sverige, men vars avlidna förälder inte var att anse som bosatta i Sverige. Prognosen på senare år för efterlevandestöd har ökat dels på grund av fler nyanlända barn vars ena eller båda föräldrar saknas, dels på grund av ändrad praxis sedan våren 2014 som innebär att intyg från andra länder inte längre är ett absolut krav för att beviljas efterlevandestöd, vilket framgår av proposition 2017/18:150. I dessa fall menar vi att systemet är alldeles för osäkert som det är i dag. Därför är det vår mening att efterlevandestöd i första hand bör kopplas till barn som är bosatta i Sverige som innehar medborgarskap i Sverige alternativt i annat EU/EES-land samt att den förälder som efterlevandestöd kopplas till ska inneha svenskt medborgarskap alternativt EU/EES-medborgarskap eller vara folkbordförd i Sverige vid dödsfallet eller försvinnandet. Vid medvetet uppgivande av felaktiga uppgifter bör personen i fråga bli återbetalningsskyldig.

10.7 Bidrag till förstföderskor

Som ett familjevänligt parti vill Sverigedemokraterna införa ett nytt bidrag till förstföderskor om 20 000 kronor. Tanken är att detta ska vara engångsstöd som utgår till förstföderskor för att kunna täcka en del av de engångskostnader som uppstår i samband med en nyfödd. Givetvis är det viktigt att varje familj så långt det är möjligt skapar ekonomiska förutsättningar för familjebildning, men vi ser vikten av att varje familj ges möjlighet till ett grundläggande utbud av saker som behövs för att skapa förutsättningar för en trygg start för barnet och familjen. Bilbarnstol och barnvagn är exempel på saker där också säkerheten för barnet är en viktig aspekt.

10.8 Koppla välfärd till medborgarskap

Sverigedemokraterna anser att välfärden och i synnerhet en betydande del av de bosättningsbaserade förmånerna såväl som en fullständig tillgång till sjukvården bör kopplas till det svenska medborgarskapet. Däremot bör individer med ett annat medborgarskap än det svenska ges möjlighet att kvalificera in sig till välfärdssystemet genom stadigvarande arbete inom Sverige.

10.9 Familjevecka

Januariavtalets förslag om en s.k. familjevecka, alltså att föräldrar kan vara hemma med barn en vecka per år med ersättning från det allmänna, är sympatisk till många delar men enormt kostsam; dels måste skattebetalarna täcka upp för den minskade arbetsinkomst som uppstår när någon vill vara hemma från jobbet, dels ställer det till problem för arbetsgivaren som får ännu svårare att planera sin verksamhet. Näringslivet har beräknat hela den samhällsekonomiska kostnaden till 32,9 miljarder kronor per år, dvs. inte bara de regelrätta transfereringarna utan även de indirekta kostnaderna för arbetstidsförluster. Det är avsevärt mer än vad exempelvis hela Polismyndigheten

kostar. En sådan reform kommer, den sympatiska tanken bakom till trots, att tränga undan mer akuta och prioriterade satsningar inom välfärden, rättsväsendet eller andra satsningar inom familjepolitiken. Sverigedemokraterna ställer sig av det skälet skeptiska till reformen i dess nuvarande form.

10.10 Stärkt ekonomi för pensionärer

10.10.1 Behåll nuvarande pensionsålder

Vintern 2017 presenterade Pensionsgruppen, bestående av Alliansen och regeringen, flera förslag för utformningen av framtidens pensionssystem. Uppgårelsen innehöll dessvärre betydligt fler ”piskor” än ”morötter” för att få fler äldre att stanna kvar på arbetsmarknaden. Som ett resultat av den oansvarsfulla politik som såväl Alliansen som de rödgröna har fört i regeringsställning så förvägrar man nu äldre, trots ett livslångt arbete och skattebetalande, att gå i pension. Detta har skett som ett resultat av att det nuvarande pensionssystemet inte är finansiellt hållbart i den meningen att det kan garantera löntagaren en fullgod pension. Samtidigt ser utgångsläget ännu mörkare ut för den yngsta generationen som träder ut på arbetsmarknaden. För 90-talisterna kommer pensionen att understiga hälften av slutlönen.

Sverigedemokraterna går i stället fram med en alternativ politik där frivillighet, flexibilitet, incitament och möjligheter står i fokus. I stället för piskor fokuserar våra förslag på ekonomiska incitament och andra incitament som gör det mer attraktivt för de äldre som vill och kan stanna kvar på arbetsmarknaden ytterligare ett par år.

Från borgerligt håll hörs ibland att individen faktiskt har ett eget ansvar för sin pension. Det är givetvis sant, men i sådana fall har vi från politikens håll ett ansvar för att tillhandahålla rätt verktyg för att möjliggöra ett sunt pensionssparande. Det är viktigt att förstå att äldre inte är en homogen grupp. Vissa har haft fysiskt påfrestande jobb som, trots förebyggande träning, resulterat i utslitningsskador. Dessa individer har mycket svårt att fortsätta sina karriärer utan att byta yrke. Andra är pigga och krya och vill gärna ha en fot kvar på arbetsmarknaden ytterligare ett par år. Mot en sådan bakgrund är det orimligt att generellt höja pensionsåldern för samtliga. En förändring av systemet måste bygga på flexibilitet för individen, snarare än ett isolerat fokus på själva pensionsåldern.

10.10.2 Höjt bostadsbidrag och garantipension för fattiga äldre

Statens pensionsutgifter är ett av få områden som har minskat under den gångna mandatperioden. Samtidigt har Pensionsgruppen (S, M, KD, C, L och MP) föreslagit höjd pensionsålder samtidigt som det kan konstateras att allt färre får den andel av sin arbetsinkomst som de utlovats. Det är en självklarhet att ett land måste tillse att den generation som har byggt landets välstånd får en dräglig tillvaro när de inte längre är yrkesverksamma – vilket är ett åtagande som den svenska staten brustit i. Vi avser att kraftigt förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer och att det ska ske omgående!

Pensionärer som inte betalat in allmän pension eller tjänstepension erhåller garantipension från staten. Nivån i dagens garantipension är extremt låg och bör därför höjas med 1 000 kronor i månaden. Därutöver väljer vi att höja bostadstillägget med

närmare 440 kronor. Detta medför en väsentlig inkomstökning för de allra mest behövande relativt ekonomiskt utsatta äldre.

10.10.3 Avskaffad och därtill sänkt pensionärsskatt

De senaste årens sänkning av pensionärsskatten är ett steg i rätt riktning men det går alldeles för långsamt och skulle införts för länge sedan. I stället anser Sverigedemokraterna att pensionärsskatten bör avskaffas omgående och har budgeterat för detta. Eftersom pension är uppskjuten lön så finns varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den utsträckning som i dag sker när det gäller relativt vanliga löntagare. Denna skattesänkning är högt prioriterad för Sverigedemokraterna och därav ser vi att pensionärsskatten slopas helt. Det skulle innebära en avsevärt förbättrad disponibel månadsinkomst för en genomsnittlig pensionär. Därutöver föreslår vi att förändringar i det ordinarie jobbskatteavdraget även ska innefatta pensionärer.

10.10.4 Förhöjt jobbskatteavdrag för äldre

Ett viktigt verktyg för att främja möjligheten att stanna kvar på arbetsmarknaden ett par år efter ordinarie pensionsålder är ekonomiska incitament i form av minskad lönebeskattning, som låter arbetstagaren behålla mer pengar från sitt arbete vid månadens slut.

Vi ökar därför jobbskatteavdraget för äldre med tydligt fokus på de lägsta inkomsterna där arbetsinkomster upp till 180 000 kronor per år i praktiken blir helt skattefria. Ett fokus på de lägsta inkomsterna fångar upp de individer som annars hade gått i heltidspension och ger dem istället en möjlighet att kombinera inkomst från arbete med inkomst av pension, vilket såväl kortsiktigt som långsiktigt kan vara ett effektivt verktyg för att öka på sin inkomst.

11 Jobb och tillväxt

Sverigedemokraternas arbetsmarknadspolitik vilar på en pragmatisk grund och vi låser inte fast oss i traditionella höger–vänsterpositioneringar. Dagens arbetsmarknad förändras i snabb takt. Löntagarnas trygghet behöver prioriteras, samtidigt som vi behöver skapa förutsättningar för ett bra företagsklimat med extra fokus på småföretagarna. Dessa två inriktningar är på intet vis de motpoler som traditionell politik vill påvisa.

En väl fungerande arbetsmarknadspolitik bör innehålla få men effektiva insatser som syftar till att arbetssökande ska erhålla reguljära anställningar. I dag finns det en uppsjö av subventionerade anställningar, insatser och program. Dessa kostar miljardbelopp årligen men de arbetssökande kommer likväl inte ut i ett icke skattesubventionerat arbete. I stället staplas åtgärderna, och kostnaderna, på varandra.

Det finns ett antal problem som de kommande årens arbetsmarknadspolitik har att lösa. Det ena är att trots att vi befinner oss i en högkonjunktur så är arbetslösheten bland utrikes födda alarmerande hög jämfört med arbetslösheten bland inrikes födda. Detta trots att regeringen lägger miljarder på åtgärder som riktas till denna grupp. De kommande åren kommer därav att handla om att öka sysselsättningen på ett sätt som präglas av långsiktighet. Det måste bli ett slut på användandet av kortsiktiga lösningar som inte gagnar vare sig samhälle eller individ.

Samtidigt får vi signaler om att arbetsgivarna har svårigheter att hitta och rekrytera rätt kompetens. Från politiskt håll måste vi verka för starka och internationellt konkurrenskraftiga företag och arbetsgivarnas signaler måste tas på allvar. Vi vill se fler incitament att utbilda sig inom bristyrken och en närmare koppling mellan utbildningsväsendet och arbetsmarknadens behov. Det är orimligt att tro att den grupp som i dag är arbetssökande snabbt ska sadla om och möta arbetsgivarnas behov av kvalificerad arbetskraft. Här gäller det att vara realistisk. I gruppen arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen är flertalet i behov av långa utbildningsinsatser. Arbetsgivarnas kompetensförsörjning måste i det här skedet lösas på något annat sätt och där har vi förslag som syftar till att förenkla arbetskraftsinvandring för kvalificerad arbetskraft.

11.1 Avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form

Arbetsförmedlingen har i sin nuvarande form ett brett och delvis spretigt uppdrag. Myndigheten ska verka för att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt genom att sammanföra dem som söker arbete med dem som söker arbetskraft man ska prioritera dem som står långt ifrån arbetsmarknaden och bidra till att stadigvarande öka sysselsättningen på lång sikt. Därutöver ska myndigheten säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring, anlita kompletterande aktörer och inhämta information om lediga arbeten. Arbetsförmedlingen har även ett samlat sektorsansvar för handikappfrågor inom arbetsmarknadspolitik och ett särskilt ansvar för att nyanlända invandrare erbjuds insatser som främjar etablering på arbetsmarknaden. Inom ramen för EU-arbetet ska myndigheten för Sveriges del fullgöra de uppgifter som den centrala arbetsmarknadsmyndigheten och de särskilda arbetsförmedlingarna har om arbetskraftens fria rörlighet inom unionen. Därtill kommer de mål som förmedlas via regleringsbrevet. Det har under lång tid riktats skarp kritik mot myndigheten från både arbetssökande och arbetsgivare. Det är Sverigedemokraternas

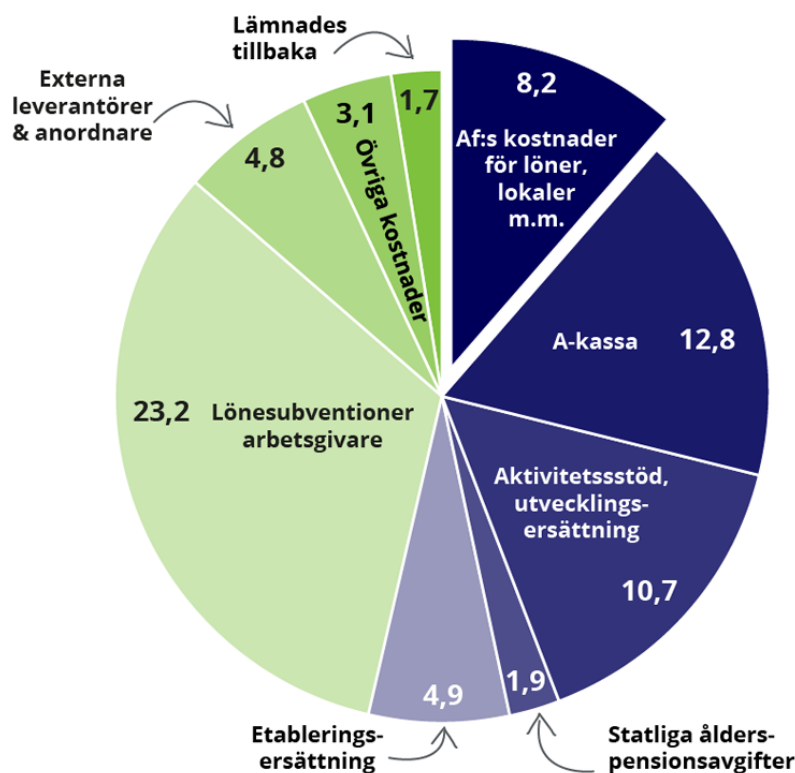
uppfattning att Arbetsförmedlingen har misslyckats med matchningsuppdraget och myndigheten har också misslyckats med att säkerställa att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som en omställningsförsäkring.

Sverigedemokraterna vill se en annan inriktning på arbetsmarknadspolitiken. Vi vill avveckla de åtgärder, insatser och program som inte leder till reguljära anställningar. Vi vill avveckla de subventionerade anställningarna, med undantag för de subventionerade anställningar som riktar sig till gruppen arbetssökande som har en funktionsvariation som medför nedsatt arbetsförmåga.

Vi ser också ett behov av att avveckla Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form. Myndigheten handhar alltför många uppgifter, och kombinationen av förmedlingsverksamhet och myndighetsutövning är problematisk. Myndigheten behöver renodlas och matchningsverksamheten behöver öppnas upp för fler aktörer. Arbetsförmedlingen är en myndighet som finns i hela landet, och när vi står inför en avveckling så vill Sverigedemokraterna gå försiktigt fram. Arbetssökande ska inte hamna mellan stolarna. Därför vill vi se en snabbare nedtrappning i storstäderna än på landsbygden då det finns ett större utbud av redan etablerade privata aktörer i storstadsregionerna.

Figur 13

Så användes de 71,3 miljarderna 2018

Källa: Arbetsförmedlingen.

11.2 Lärlingsanställningar

Sverigedemokraterna vill utreda möjligheten att införa en form av lärlingsanställningar. Internationellt finns flera olika varianter av framgångsrika former för detta. Vi vill se över möjligheten att skapa en svensk modell, efter de förutsättningar som finns på den

svenska arbetsmarknaden. Detta arbete bör ske tillsammans med arbetsmarknadens parter. Utgångspunkten för oss är att de som deltar i denna utbildningsinsats ska kunna kombinera gymnasiestudier med möjligheten att lära sig ett yrke hos en arbetsgivare. Insatsen ska kunna erhållas efter behov och inte begränsas till någon specifik kategori av arbetssökande. Vår ståndpunkt är att deltagarnas ersättning under tiden i insatsen ska bestå av en procentsats av den av parterna överenskomna ingångslönen. Arbetsgivarna ska erhålla ett handledarstöd under tiden individen deltar i insatsen.

11.3 Lagen om anställningsskydd – utöka undantagen i turordningsreglerna

Småföretagen är ryggraden i svenskt näringsliv. Det är inom småföretagen som de nya jobben skapas men det är också småföretagen som är mest konjunktur känsliga. Sverigedemokraterna har flera förslag som syftar till att stärka småföretagens konkurrenskraft. Inom ramen för arbetsmarknadspolitiken vill vi utöka undantagen i turordningsreglerna och förespråkar fem undantag i stället för dagens två. Detta ska gälla för företag med upp till tio anställda. Syftet med förslaget är att företagen ska kunna behålla nyckelkompetens i tider där konjunkturen viker och de tvingas till uppsägningar.

11.4 Personer med funktionsvariation som medför nedsatt arbetsförmåga

Delaktighet handlar om möjligheten för alla, oavsett funktionsvariation, att vara delaktiga i samhällets alla områden, t.ex. arbetsmarknaden, i skolan och offentliga miljöer. Det är viktigt att alla ska kunna delta på arbetsmarknaden utifrån sina förutsättningar. Lönebidrag och andra åtgärder, insatser och program som finns att tillgå för att detta ska vara möjligt ska således kvarstå och i vissa delar utökas.

11.5 Yrkeshögskolan och matchningen på arbetsmarknaden

Det råder en allvarlig brist på arbetskraft inom praktiska yrkessektorer. Alltför många utbildar sig på teoretiska linjer, ibland med klen resultat, samtidigt som alltför få går praktiska yrkesutbildningar. Därför behöver strömmen av studenter som lämnar gymnasiet och grundskolan styras om så att fler går en praktisk yrkesutbildning.

11.6 Stimulera privata investeringar i småföretag

Sverigedemokraternas politik gynnar både stora och små företag, men eftersom mycket tyder på att många arbeten kan skapas i mindre företag, krävs nytänkande vad gäller ägande. Ägande av företag ska inte vara förbehållet en elit; dessutom är privata tillgångar ett viktigt instrument för ekonomisk utveckling. En betydande del av svenskarnas förmögenhet är uppbounden i offentliga och privata fonder inom främst pensionssystemen. För företagandet i Sverige utgör detta ett hinder då det finns ett samband mellan storleken på de privata tillgångarna och omfattningen av

egenföretagandet. Studier har visat på att nästan 70 procent av finansieringen vid företagsstarter och expansion av nya företag utgörs av eget kapital.

Sverigedemokraterna vill därför genom informationsåtgärder och ekonomiska incitament stimulera till ökat ägande av svenska företag samt ökade investeringar i nystartade och befintliga mindre bolag.

11.7 Sänkta arbetsgivaravgifter för upp till tre anställda

Den s.k. allmänna löneavgiften inom ramen för de sociala avgifterna på arbete har inget specifikt område i de offentliga trygghetssystem som den avser att finansiera, utan är en extra skattekostnad på arbete, vilken i synnerhet drabbar de små företagen. Den allmänna löneavgiften utgör cirka en tredjedel av de totala arbetsgivaravgifterna på 31,42 procent (egenavgifterna ligger på 28,97 procent). Den allmänna löneavgiften har höjts successivt och ligger på 11,62 procent (2019) för anställningar inom aktiebolag, handelsbolag och enskild firma – detta samtidigt som sjukförsäkringsavgift, efterlevandepensionsavgift och arbetsskadeavgift inom både arbetsgivaravgifter och egenavgifter har sänkts. Den ”allmänna löneavgiften” uppfattas inte som en försäkringspremie utan av många företagare som en djupt orättvis straffskatt på lönearbete, eftersom den hämmar deras incitament och möjligheter att växa och nyanställa.

Sverigedemokraterna vill gå i motsatt riktning och helt avskaffa den allmänna löneavgiften för de tre första anställda i samtliga företag upp till ett takbelopp om 300 000 kronor i lön per anställd. Det skulle motsvara en skattelättnad på närmare 96 000 kronor årligen för ett småföretag med tre anställda. Företag med en högre lönesumma än 300 000 kronor per anställd eller fler anställda än tre betalar allmän löneavgift enbart på de delar som överstiger takbeloppet. På så vis skapar vi inte bara besparingar för egenföretagare utan även kraftiga incitament att nyanställa.

Tillsammans med det kraftigt lindrade sjuklöneansvaret för mindre företag kan detta antas medföra mycket positiva möjligheter för de minsta företagen att växa sig större och anställa fler.

11.8 Slopät sjuklöneansvar för småföretagare

Sverigedemokraternas ambition är att göra det både billigare och enklare att anställa. Det är därmed vår avsikt att reformera sjuklöneansvaret på så vis att mikro- och småföretagens börda lindras. För att undvika tröskeeffekter föreslås att varje företag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader upp till 31 000 kronor för 2019. Ett mikroföretag slipper således helt att betala sjuklönekostnader. Även större företag med personal som är mindre benägen än genomsnittet att sjukskriva sig kan undslippa sjuklönekostnader helt. Reformen minskar sjuklönekostnaderna för företagare med totalt drygt 3 miljarder kronor.

Ett lindrat och i flera fall helt avskaffat sjuklöneansvar bedöms ha en mycket positiv inverkan på sysselsättningen. I en rapport från Företagarna visar det sig att sjuklöneansvaret har haft en stor betydelse för en fjärdedel av företagarna när det gäller att inte anställa personer utanför familjen.

11.9 Avskaffad särskild löneskatt för äldre

I budgetpropositionen för 2016 införde regeringen en särskild löneskatt för äldre som frivilligt eller av ekonomiskt tvång väljer att kvarstanna på arbetsmarknaden. Det var en gravt ogenomtänkt och kontraproduktiv reform. Samtliga långtidsprognoser pekar på att nuvarande pensionssystem inte är hållbart i bemärkelsen att löntagaren får den pension man förväntar sig, såvida individen inte förlänger sitt arbetsliv. Vad gäller den yngsta generationen som träder ut på arbetsmarknaden nu, alltså 90-talisterna, talar nuvarande trender för att pensionen kommer att uppgå till mindre än hälften av slutlönen. Eftersom den rödgröna regeringen slopade möjligheten att spara privat till pension är alla blivande pensionärer mer beroende av att det offentliga pensionssystemet också levererar – vilket det enligt samstämmiga prognoser inte kommer att göra. Enkelt uttryckt innebär det att vi behöver arbeta längre alternativt acceptera en betydligt lägre ekonomisk standard vid pension, givet att pensionssystemet ska vara autonomt i förhållande till statsbudgeten.

En rimlig utgångspunkt är enligt Sverigedemokraternas mening att ge äldre positiva snarare än negativa incitament att stanna kvar på arbetsmarknaden frivilligt. Att straffbeskatta äldre på arbetsmarknaden är ur denna kontext rent ut sagt vansinnigt. Sverigedemokraterna vill därför slopa den särskilda löneskatten på äldre.

Det är viktigt att förstå att äldre (i detta fall definierat som 65+) inte är en homogen grupp. Många har haft påfrestande jobb och har svårt att fortsätta arbeta, vilket det offentliga måste respektera och förhålla sig till. Många är samtidigt väldigt pigga och krya och vill gärna ha en fot kvar på arbetsmarknaden ytterligare ett par år. Detta måste innebära en ökad flexibilitet och en ökad respekt för individen, snarare än ett isolerat fokus på själva pensionsåldern. Sverigedemokraterna förespråkar vissa utökade rättigheter för en senior medborgare som väljer att stanna kvar efter ordinarie pensionsålder. I likhet med att ge vårdnadshavare för små barn möjlighet att arbeta deltid ned till 50 procent vill Sverigedemokraterna göra det möjligt även för äldre att arbeta deltid. I stället för att över dagen gå från heltid till ingenting kan man komma överens med arbetsgivaren om att arbeta ett par dagar i veckan, möjligen för att agera mentor åt en yngre förmåga och därigenom kunna kombinera det bästa av två världar, inklusive en högre pension.

11.10 Sänkta inkomstskatter

Sverigedemokraterna budgeterar för substantiella skattelättnader på inkomst av tjänst liksom på inkomst av tidigare tjänst, dvs. pension. I grunden avskaffas därmed själva begreppet inkomst av pension, och vi menar att skattesatsen ska vara densamma vare sig arbetet utförs i dag eller för många år sedan genom att utforma ett jobbskatteavdrag för både inkomst av tjänst och pension. Sverige har i dag ett förhållandevis högt skattetryck i ett internationellt perspektiv. Kännetecknande är också att dessa skatter tas ut redan från tämligen låga inkomstnivåer.

Sverigedemokraterna satsar 25 miljarder kronor årligen på att dels öka jobbskatteavdraget, dels inkludera samtliga beskattningsbara pensionsinkomster i det. Det innebär samtidigt att det förhöjda grundavdraget för äldre slopas, eftersom det är mindre omfattande än jobbskatteavdraget.

Fördelningsmässigt faller en sådan reform ut enligt följande, baserat på såväl inkomst- som åldersgrupper.

Tabell 6 Fördelningseffekter per inkomstdecil, förändring i ekonomisk standard, 2019

Decil	Genomsnittlig årsinkomst	Förändring av inkomst, kronor	Procentuell förändring i ekonomisk standard, procent
1	101 000	1 100	1,1
2	159 000	2 000	1,3
3	192 800	2 800	1,5
4	221 900	3 400	1,5
5	250 200	3 400	1,4
6	279 100	3 600	1,3
7	313 300	3 900	1,2
8	356 400	4 300	1,2
9	419 700	4 100	1
10	795 400	3 600	0,5

Källa: RUT 2018:1087.

Som framgår av tabell 6 riktas fokus mot låg- och medelinkomsttagare. Detta bedöms öka drivkraften att arbeta som mest eftersom det blir mer lönande att ta exempelvis ett lägre betalt arbete eller ett deltidsarbete, vilket vi vet empiriskt ofta leder till ett riktigt heltidsarbete.

Tabell 7 Fördelningseffekter per åldersgrupp, förändring i ekonomisk standard, 2019

Ålderskategorier	Genomsnittlig årsinkomst	Förändring av inkomst, kronor	Procentuell förändring i ekonomisk standard, procent
0 - 19 år	270 400	1 900	0,7
20 - 24 år	287 900	2 600	0,9
25 - 34 år	285 800	2 500	0,9
35 - 44 år	298 700	2 200	0,8
45 - 54 år	356 200	2 600	0,7
55 - 64 år	401 000	4 300	1,1
65 - 74 år	337 100	6 400	1,9
75 - år	254 100	5 300	2,1

RUT: 2018:1087.

Som framgår av tabell 7 så medför det förändrade jobbskatteavdraget de största inkomstförändringarna för individer äldre än 75 år. Därutöver sker en inkomstökning som är relativt större ju högre upp i ålder individen kommer.

11.11 ROT-avdrag för hemlarm

Sverigedemokraterna vill utvidga dagens ROT-avdrag till att även gälla installation och abonnemang av hemlarm. Det allt osäkrare samhällsklimatet med ett högt antal inbrottsstöder medför att fler bör ges incitament och den ekonomiska möjligheten att installera och använda sig av ett hemlarm. Därför budgeterar vi för ett trygghets-ROT.

11.12 Arbetsmiljö

Sverigedemokraterna värnar löntagarna, och som ett led i det så är vi angelägna om att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö. Dagens arbetsmarknad ser annorlunda ut och arbete utförs i dag på ett helt annat sätt än för bara 20 år sedan. De tekniska och digitala framstegen har lett till stora förändringar. Tillgängligheten har ökat och arbetssätten har förändrats. Gränsen mellan fritid och arbetstid har till viss del suddats ut.

Samtidigt ser vi en helt ny typ av problematik i form av t.ex. våld mot blåljuspersonal. För att säkerställa en god arbetsmiljö krävs således helt andra åtgärder, då problematiken ser annorlunda ut. Vi ser också flera områden där ansvarsfördelningen mellan arbetsgivare och löntagare upplevs oklar rent juridiskt. Denna problematik är särskilt framträdande i de nya arbetsformer som utvecklats som en del av det moderna arbetslivet där egenanställning, inhyring av personal och konsultarbete är vanligt.

Vi vill se en strategisk och långsiktig inriktning på arbetsmiljöpolitiken. Den 1 juni inrättades Myndigheten för arbetsmiljökunskap, som har till uppgift att ansvara för kunskapsuppbyggnad och kunskapsspridning samt utvärdering och analys i syfte att bidra till att kunskap om arbetsmiljö kommer till användning i praktiken. Sverigedemokraterna står bakom denna satsning och vi vill utöka resurstilldelningen till denna myndighet. Vi bevakar också utkomsten av regeringens arbetsmiljöstrategi 2016–2020 och de nya uppdrag som tar arbetet vidare. Mer behöver fortfarande göras för att alla som arbetar i Sverige ska få en bra arbetsmiljö, och detta arbete tar vi på största allvar.

11.12.1 Avskaffa delade turer

Vi värnar löntagarnas rätt till en värdig balans mellan arbete och privatliv. Inom vården ser vi att anställda kan ha en arbetsdag som pågår mellan tidig morgon och sen kväll, med en fyra timmar lång obetald rast i mitten. Den anställde får i praktiken två pass på en arbetsdag. Vi måste se till att de som är anställda inom vård och omsorg har en dräglig livssituation. Vidare måste vi arbeta för att arbetet inom vård och omsorg ska anses attraktivt inte minst när det kommer till den framtida kompetensförsörjningen. Utifrån detta vill vi avskaffa de delade turerna och ge anställda möjlighet till balans mellan privatliv och arbete.

12 Bostad och infrastruktur

12.1 Bostäder

12.1.1 Framförhållning i bostadspolitiken

Ett hem är grunden för ett tryggt liv, och i förlängningen är en fungerande bostadspolitik en förutsättning för ett välmående samhälle. Det ska finnas ett boende för alla, oavsett ekonomi. Sverigedemokraterna lägger stor vikt vid att barn får en stabil uppväxt, unga ges goda förutsättningar att både bo och studera och att anpassade och trygga boendeformer tillhandahålls våra äldre. Bostadspolitiken ska skapa förutsättningar för människor att bo och leva i de bostadsformer som passar den egna livssituationen bäst. Sverigedemokraternas vision är ett fungerande samhälle där alla människor bor trivsamt på den plats de önskar och det är lätt att flytta och hitta ny bostad.

Antalet otrygga och utsatta områden i Sverige ökar, bostadsområdena blir alltmer trångbodda och segregationen breder ut sig. Under en lång tid har det saknats framförhållning i bostadspolitiken, vilket har lett till en allvarlig bostadsbrist och trångboddhet. Detta har främst drabbat nybildade familjer, studenter och unga som söker sin första bostad. Samtidigt har det blivit svårare att finansiera sitt boende på grund av nyproduktionens höga hyror och marknadens prisutveckling. Den exceptionellt höga migrationen till Sverige är uppenbart en av de tyngsta orsakerna till bostadsbristen. Med Sverigedemokraternas migrationspolitik skulle färre människor söka sig till Sverige och förutsättningarna att bygga nya bostäder i proportion till behovet skulle därmed kraftigt förbättras. En ansvarsfull migrationspolitik är den viktigaste men långt ifrån den enda åtgärden som Sverigedemokraterna föreslår för att komma till rätta med bostadsbristen. Sverigedemokraterna ser ett behov av långsiktig planering för tillgång på bostäder, regelförenklingar inom byggprocessen och samspel med infrastrukturen. Vidare behövs breda åtgärder för att aktivera flyttkedjan. Här är samtidigt en trygg boendemiljö, gemenskap och kultur viktiga delar där den estetiska utformningen av bostäderna binder samman dessa och skapar en hållbar helhet.

12.1.2 Boendemiljö

Boendemiljön är viktig för att skapa trivsel och hemkänsla för invånarna. Vår omgivning påverkar oss mycket, vilket ska vara en prioriterad aspekt vid bostadsbyggande och områdesplanering. Att bygga vackert är en viktig inriktning i vår bostadspolitik och där vi även ska se till att bevara Sveriges rika byggnadstradition. Ett sätt att värna det kulturella och estetiska arvet kan vara att införa en s.k. kulturell planering. Det är i korthet en metod som i samhällsbyggnadsfrågor sätter fokus på den unika platsens förutsättningar och historia och den omgivande bebyggelsestrukturen.

12.1.3 Integration på bostadsområdet

Med en ökad tillgång på bostäder och lägre kostnader i både inköp och hyra ges fler möjlighet till eget boende, ansvar, minskad trångboddhet och delaktighet i samhället. Kombinerat med en stram migrationspolitik medförande en avstannad asylinvandring och anhöriginvandring till asylsökande, samt en successivt ökande återvandring,

kommer detta på sikt att åter skapa balans på bostadsmarknaden. Integrationen försvåras i dag av EBO-lagen, en lag som ger asylsökande rätt att bosätta sig var de vill i landet under tiden som deras asylansökan prövas. Under alltför många år har Sverige tagit emot fler migranter än vad samhället har klarat av. Bostadsområden har blivit alltmer överbefolkade och därmed segregerade, vilket lett till att utanförskapet har förstärkts och trångboddheten blivit allt värre. EBO-lagen har gjort att vissa kommuner fått svårt att upprätthålla det allmänna kommunala ansvaret då fler bor i lägenheterna och bostadsområdena än vad de är avsedda för. Detta försvårar för många kommuner att anpassa samhällsservicen efter befolkningen, vilket går ut över kvaliteten inom skola och vård. Trångboddheten ökar slitaget på lägenheter, leder till ökat fusk med bostadsbidrag, svarhandel med andra-, tredje- och fjärdehandskontrakt eller försäljning av hyreskontrakt och har skapat inlåsnings effekter. Ett första steg är att avskaffa EBO-lagen samt införa lägenhetsregister och möjliggöra för fastighetsägare att reglera antalet boende i en lägenhet.

12.1.4 Ökad trygghet i förorterna

Polisen har pekat ut 61 utsatta områden i Sverige, där otryggheten är extra stor. Utformningen av miljonprogramsområdena, vilka är en betydande andel av de utsatta områdena, gör det svårt för polisen att närvara utan att samtidigt utsätta sig för stora risker. Bostadsområdenas utformning vad gäller torg, skolor, parkeringar, gångbroar och annat är planerad på ett sätt som försvårar spaning och närvaro för polisen och där reträttvägar enkelt kan blockeras. Kontinuerlig polisnärvaro försvåras då polis-ingripanden ofta leder till våldsamma upplopp med bilbränder och stenkastning som följd. Här föreslår vi att en nationell handlingsplan tas fram som en handbok för landets kommuner att identifiera otrygga områden i alla landets tätorter och tillgodose deras behov av åtgärder för ökad trygghet. Trygghetsgivande belysning och utökad kameraövervakning är två exempel på åtgärder som kan ingå i handlingsplanen. Sverigedemokraterna lyfter även fram behovet av områdesplanering i berörda utsatta kommuner.

12.1.5 Regional bostadsplanering och investeringsbidrag för äldreboenden

För att stat, region och kommun ska kunna planera tillsammans för bostadsbyggande, infrastruktur och kollektivtrafik behövs en regional planering. Regionen kan i somliga fall bidra med kompetens som t.ex. mindre pendlingskommuner inte alltid själva kan uppbringa. En regional översiktsplanering ska samtidigt fortfarande innebära att beslutanderätten ligger på kommunal nivå vad gäller byggande av bostäder. Vidare behövs en bostads- och infrastrukturberedning som långsiktigt kan skapa bättre förutsättningar för ökat bostadsbyggande.

Behov av ny- eller ombyggnation av äldreboenden i särskilda boenden samt trygghetsboenden är växande. För att möta behovet för den kommande åldrande befolkningen tillför vi kommunerna ett investeringsbidrag.

12.1.6 Ökad konkurrens och finansiering av bostäder

Behovet av ökad konkurrens är påtagligt, och en ökad anbudskonkurrens mellan byggbolagen skulle kunna minska byggkostnaderna. En utredning behövs för att öka

konkurrensen mellan byggbolagen och för att se över förutsättningarna för byggbolag att finansiera större byggprojekt.

En del av att öka utbudet av bostäder är att ge möjlighet till eget ägt boende. Finansieringen av bostäder kan ske på en rad olika sätt där staten behöver underlätta för bostadsköpen. För att långsiktigt skapa bättre förutsättningar för gemene man att äga sin bostad behövs en utredning om olika finansieringsalternativ. Det finns en rad olika förslag att titta närmare på såsom en översyn av bolånetaket för de mindre kapitalkrävande bostäderna, inriktningen på bankernas totala utlåning kan ges större fokus för att ge mer flexibilitet mot kravet på bolånetak, startlån till förstagångsköpare och avdragsgillt bostadssparande. Vidare vill vi underlätta för fler flyttkedjor inom bostadsbeståndet genom slopat tak och tidsgräns för användande av uppskovsbeloppet.

För att stabilisera bostadsmarknaden har vi föreslagit en nedtrappning av ränteavdraget med 1 procent om året samtidigt som vi kompenserar hushållen med skattesänkningar på arbetsinkomster.

12.1.7 Fler studentbostäder

På de flesta av Sveriges högskole- och universitetsorter råder brist på studentbostäder, vilket riskerar att slå mot utbildningsväsendet och kompetensförsörjningen. Utöver storstadsregionernas kompetensbehov för tillväxtföretag behövs möjligheten att studera för dem som bor på mindre orter och där kompetensen behövs för att företag ska verka och därmed motverka utflyttning. Sverigedemokraterna vill underlätta byggandet av studentbostäder genom att utöka det statliga stimulansbidraget till kommunerna.

12.2 Infrastruktur

Ett levande Sverige har en väl fungerande stad och landsbygd. Vi ser därför med oro på hur landsbygden har varit nedprioriterad i allt fler beslut. Landsbygden har under lång tid inte fått ta tillräcklig del av samhällets satsningar på infrastruktur, vilket har resulterat i att nödvändigt underhåll och investeringar skjutits på framtiden och lett till en enorm underhållsskuld.

Sverigedemokraterna vill att alla ska kunna lita på att tågen går i tid, att vägarna håller hög kvalitet, att postservice och it kommer alla till del samt att landets infrastruktur utvecklas och underhålls effektivt. Vi har dock inget ideologiskt perspektiv på trafikslag och lösningar, utan fokuserar på behoven. Olika lösningar behövs för olika situationer, och förutsättningarna skiljer sig stort mellan norr och söder, storstad och landsbygd.

Vi ser positivt på de olika trafikslagen och dessas syfte att tillgodose både medborgares och näringslivets behov av resor och transporter. Sverigedemokraternas strategi för en heltäckande infrastrukturensatsning omfattar därför såväl järnväg, flyg, väg och sjöfart som informationsteknik. De olika trafikslagen och infrastrukturen relaterar inbördes till varandra och bör därför vara inkluderade i en heltäckande transport- och infrastrukturplanering.

I ett väl fungerande och hållbart samhälle bör det skapas rätt förutsättningar för att alla trafikslag ska kunna samverka optimalt, oavsett om vi talar om leveranser av produkter till en lokal butik på den svenska landsbygden, frakt av fordon till den internationella gruvindustrin eller internationell passagerartrafik. Även central

myndighetsutövning och viktiga samhällsfunktioner som exempelvis försvar, sjukvård och polis är i stort behov av alla trafikslag med tillhörande infrastruktur. Utöver de olika trafikslagens roll i samhället vill vi även lyfta fram vikten av god digital infrastruktur. Digitaliseringen är grundbulten i dagens samhälle, och vi menar att även digital informationsöverföring och digital infrastruktur ska planeras och samverka med övriga trafikslag för att generera bästa möjliga samhällsnytta.

12.2.1 En järnväg som inte spårar ur

Den svenska järnvägen är ryggraden i infrastrukturen för miljontals arbetspendlare och för industrins logistik genom att förse fabriker och företag med råvaror och vidare transportera förädlade produkter. Trots järnvägens stora betydelse för nationen i sin helhet så orsakar järnvägen, på grund av bristande funktionalitet och kraftigt eftersatt underhåll, årligen merkostnader i miljardklassen. Därutöver överskrider efterfrågan, i dagsläget, befintlig kapacitet. Vi menar dessutom att underfinansierade framtida kostsamma projekt i form av höghastighetståg kommer att resultera i ännu mer eftersatt underhåll i den befintliga järnvägen. Vi prioriterar därmed att rusta upp den redan befintliga järnvägsinfrastrukturen.

12.2.2 Marknadspott

Vi vill införa en marknadspott för investeringar utöver den ordinarie budgetramen. Marknadspotten, som Trafikverket ges mandat att använda, syftar till att snabbt kunna nyttjas för att bygga bort uppkomna flaskhalsar som står i vägen för betydande investeringar inom näringslivet. Förslaget ligger i linje med vad som lyfts fram av Näringslivets Transportråd.

12.2.3 Förbättrat kontaktledningssystem

Sverige har ett av Europas sämst underhållna kontaktledningssystem och det står för ca 20 procent av alla driftsstörningar i infrastrukturen jämfört med ca 9 procent i övriga EU-länder. Denna avvikelser påvisar att genomgripande åtgärder är nödvändiga i den befintliga infrastrukturen för att säkerställa tågans elförsörjning och därmed minska driftstoppen. Därför vill vi som ett första steg stärka upp kontaktledningssystemet för att förhindra nedrivna kontaktledningar och andra fel på kontaktledningssystemet.

12.2.4 Med flyget lyfter Sverige

Sverige är ett till ytan stort, men glesbefolkat land med stort exportberoende. Flyget är därför viktigt ur många hänseenden. Vi ser exempelvis flygets roll i norra Sverige där övriga kommunikationer inte alltid är ett gott alternativ. Vi ser även att företag med intressen utspridda över landet, utländska investerare och multinationella företag med filialer i Sverige är beroende av flyget för att kunna fortsätta att utveckla sina verksamheter. Flyget är i dag det mest rimliga alternativet för interkontinentala resor, och dagens globaliserade värld kräver goda kommunikationer. Flyget är även en viktig del gällande turism då allt fler människor reser till och från Sverige, men för Sverige och svenska företag på den internationella marknaden är flyget ovärderligt.

12.2.5 Investeringsstöd till flygplatser

Vi ser ett behov för både små och stora flygplatser att bygga ut kapaciteten, för att möjliggöra trafik av större flygplan. För att tillgodose Sveriges internationella konkurrenskraft behöver vi kunna hantera framtidens trafikvolym och kommande generationers behov av flyginfrastruktur. Trenden är att trafiken ökar. Konkurrens, nya tekniker och klimathänsyn gör att trafiken till allt större del sker med större flygplan. Arlandas betydelse som Sveriges största flygplats är särskilt stor. Arlanda är ett nav för nationella och internationella affärsresor och utgör därmed samtidigt ett nav i Sverige som tillväxtmotor. Utöver detta är Arlanda ett nav för turism, forskning och utbildning samt diplomatiska relationer.

12.2.6 Ökad säkerhet inom flyget

Sverige och särskilt flygindustrin har den senaste tiden fått uppleva en ny typ av s.k. ideologisk brottslighet, där förövaren hindrar flyg från att lyfta genom att aktivt och uppsåtligt motsätta sig flygpersonalens anvisningar och gällande säkerhetsrutiner.

Vi vill utöka resurserna till polisen på flygplatser. Vi behöver även utforma nya logistiska lösningar och säkerhetslösningar för att underlätta resandet till exempelvis USA, men även för att ha beredskap att möta nya hinder och krav som kan bli aktuella i samband med att Storbritannien lämnar EU.

12.2.7 Den rätta vägen

Det svenska vägnätet är jämte järnvägen ryggraden i svensk ekonomi och dagligt förekommande i vanliga människors vardag för transporter av gods och personer. Det är därmed av största vikt att vägnätet och tillhörande infrastruktur håller den höga standard som medborgarna kan förvänta sig i förhållande till inte minst det höga skattetrycket i Sverige. Vi menar att underhåll och investeringar även fortsättningsvis bör hålla hög standard och ska ta höjd för exempelvis befolkningsökning, ekonomisk tillväxt och ökad säkerhet för trafikanter, samtidigt som vi aktivt motarbetar nya typer av brottslighet på våra svenska vägar. Vi kan dock konstatera att det svenska vägnätet har lidit av ett eftersatt underhåll på många områden och under lång tid.

12.2.8 Stärk den svenska åkerinäringen

Svensk åkerinäring är en av grundpelarna för vår ekonomi. Sedan EU-inträdet har dock åkeribranschen utsatts för en ökande konkurrens från övriga medlemsländer. På senare tid har gränsöverskridande trafik i praktiken avreglerats genom att obefintliga kontroller vid gränsen och brister i kompetens, resurser och juridiska möjligheter på våra svenska vägar, särskilt gällande den tunga trafiken, fått till följd att svenska regler inte efterlevs. Vi avser därmed att införa en särskild polisenhet vars uppgift är att kontrollera gränsöverskridande tung trafik och säkerställa att bl.a. cabotageregler efterföljs. Cabotagetransporter innebär att en utländsk bil åker över gränsen och lossar inom Sverige. Ekipaget har sedan rätt att utföra ytterligare tre transporter inom Sverige under högst sju dagar, innan det måste återvända över den svenska gränsen. Det har dock framkommit att över 2 000 lastbilar aldrig lämnar Sverige utan kontinuerligt bedriver olaglig inrikestrafik. Dessa lastbilar och åkerier följer inte alltid svenska regler eller

säkerhetsföreskrifter och snedvrider därmed konkurrensen i förhållande till svenska åkerier. Vi vill snarast införa mer rättvisa villkor inom vägtransportområdet.

12.2.9 Ny specialenhet för kontroll av yrkesmässig trafik

Vi avsätter medel för att möta det akuta behovet gällande införandet av en ny specialutbildad enhet på minst 500 tjänstemän med polisiära befogenheter. För att klara kompetenstillskottet behövs utbildningsplatser motsvarande 50 personer om året. Vi vill dessutom införa ett elektroniskt system för tung trafik, likt det tyska LKW-Mautsystemet. Systemet betalas delvis av utländska åkare och bygger på att transpondrar monteras i de lastbilar som avser att utföra transporter i Sverige. Syftet är att myndigheterna enkelt ska kunna kontrollera färdväg och antal dygn ett utländskt ekipage befunnit sig i landet. Detta säkerställer att avgifter betalas och att cabotageregler samt kör- och vilotidsdirektivet efterlevs.

12.2.10 Stadsmiljöavtal

Vi ser positivt på att kommuner fortsatt kan söka stöd för att stärka kollektivtrafik och exempelvis satsningar på ökat cyklande. Vi ställer oss dock frågande gällande s.k. motprestationer i form av bostadsbyggande. Vi menar att avtalet i stället mer ska riktas mot realistiska trafikåtgärder som förbättrar framkomligheten i städerna samt att cykelbanor i stadsmiljö bör vara en kommunal angelägenhet. Vi vill därmed vara återhållsamma med s.k. subventionerat bostadsbyggande.

12.2.11 Nej till kilometerskatt/ekoskatt

En ytterligare skatt baserad på avstånd, dvs. en skatt som betalas av åkerierna för varje avverkad kilometer, är planerad. Detta kan bli nådastöten för många svenska åkerier då det kan innebära en fördubbling av skattetrycket av trafikspecifika skatter.

Oavsett benämning på den nya skatten och vad den kommer att kallas i slutändan, så följer detta tyvärr den negativa trenden med ökade kostnader för medborgare och företag, åkerier i detta fall. Sverigedemokraterna motsäger sig därför kilometerskatten.

12.2.12 Satsning på sjöfarten

Vi vill i ett första steg utreda möjligheterna att anslagsfinansiera Sjöfartsverket. Vi vill därmed bl.a. göra det möjligt att lyfta bort kostnaden för farledsavgifter och isbrytning från den svenska sjöfarten.

Sverige och Finland är länder som tillämpar farledsavgifter. Finland halverade sina farledsavgifter när SECA-direktivet infördes för att inte kostnaden skulle skena iväg för sjöfarten. Sjöfartsverket har i Sverige i stället infört en ny avgiftsmodell som drabbat redarna hårt. Somliga har drabbats av ca 200 procents höjning av farledsavgifterna. Vi vill att man ser över Sjöfartsverkets roll och organisation för att på sikt sänka eller avskaffa farledsavgifterna i svenska vatten. Vi menar att om redare får mer rimliga kostnader så kommer antalet transporter på vattenvägarna att öka. Sjöfarten som trafikerar Sverige betalar farledsavgifter som bekostar bl.a. isbrytningen i farlederna. För att stärka sjöfarten vill Sverigedemokraterna minska bl.a. farledsavgifterna genom att kostnaden för isbrytningen tas bort och i stället åläggs staten.

12.2.13 Tonnage/”blå skatt”

Svensk sjöfart har stora tillväxtpotentialer i och med tonnageskatten som nu är införd. Det är dock olyckligt att finansieringen av tonnageskatten delvis tas från sjöfartsstödet, vilket motverkar syftet med tonnageskattesystemet. Syftet är att behålla fartyg under svensk flagg och försöka öka antalet fartyg i det svenska registret. Svenska sjöfartsbranschen är positiv till tonnageskatten men vill se att fler fartyg kan få möjligheten att välja om de vill omfattas av den s.k. blå skatten.

12.2.14 Investeringsbidrag för säkra hamnar

För att få mer plats och effektivare flöden i hamnar vill vi exempelvis utnyttja mer torrhamnar, s.k. dry ports, i större omfattning. Genom att man snabbt flyttar containern i väntan på tull tar den inte upp onödig plats i hamnarna. Ska det fungera optimalt så bör torrhamnarna säkerhetsklassas enligt gällande ISPS-regelverk som infördes av USA efter terrordåden den 11 september. Säkerhetsklassningen bygger på ett skalskydd med övervakning och utbildad personal. Vi ser uppförandet av alkobommar vid våra hamnar som något positivt och att det hjälper till att öka trafiksäkerheten ute på våra vägar. Genom att placera ut alkobommar vid hamnar där det finns fordonstrafik sänder man ut proaktiva signaler gällande vad som accepteras angående alkohol och framförande av fordon. Vi anser att det är viktigt att följa upp detta gällande bl.a. placering och hur många bommar som är effektivt, för att införandet av ytterligare alkobommar ska generera största möjliga nytta. Vi avsätter ett investeringsbidrag för att förbättra logistiken och öka säkerheten i dry ports samt ett ytterligare investeringsbidrag för att förbättra logistiken vid alkobommar.

12.2.15 Farledsfördjupningar i Göteborgs och Luleå hamn

För att kunna utnyttja sjöfartens framtida kapacitet maximalt måste farlederna vara tillräckligt djupa för de nya och större fartyg som byggs. Vi vill i sammanhanget särskilt prioritera Göteborgs hamn, som är i behov av fördjupning för att klara av den kommande direkttrafiken av de större fraktfartygen. Även Malmporten, av särskild strategisk betydelse för gruvnäringen, är i behov av farledsfördjupningar. Vi avsätter medel för att ytterligare stärka finansieringen av dessa fördjupningar.

12.2.16 Eco-bonus

Satsningen innebär en tillfällig möjlighet till överflyttning av transporter från väg till sjöfart. Satsningen sträcker sig endast till år 2020 och kommer inte i större utsträckning att generera överflyttningar från väg till sjöfart, då sjöfarten samtidigt belastas med likvärdiga höjningar i andra änden genom ökade avgifter. Vi ställer oss i grunden positiva till satsningar på sjöfart, men anser att satsningar ska vara varaktiga över en längre tid och reella genom att inte samtidigt belasta sjöfarten med nya avgifter. Våra satsningar på en riktig sjöfartsmiljard är därmed mer varaktiga och mindre administrativt betungande. Våra satsningar genererar minskade kostnader och är därmed mer konkurrenskraftiga för sjöfarten i sin helhet utan att det ställs administrativa krav från EU. Därmed avser vi att ta bort det tillfälliga eco-bonussystemet.

13 Energi och miljö

13.1 En nationell och global miljöpolitik

Miljö är ett mångfasetterat begrepp som kan användas i många olika sammanhang. Sverigedemokraterna anser att naturen ska bevaras och förvaltas på ett sätt som balanserar och tar hänsyn till samhällets olika intressen. Människors hälsa, bevarande av ekosystem, biologisk mångfald och ett varierat landskap är fundamentalt viktiga aspekter, liksom samhällsekonomin i stort och möjligheterna att bo och verka på landsbygden. Allt hänger ihop.

Det är av fundamental betydelse att bevara de skönhetsvärden som är inbäddade i Sveriges natur och växlande geografi. Det kan innebära att naturen behöver skyddas från mänsklig påverkan, men i vissa fall är det just samspelet mellan natur och människa som upprätthåller det kulturlandskap vi vill bevara.

Sverigedemokraterna bejakar det moderna samhället och den tekniska utvecklingen, som både kan förbättra människors liv och hälsa och kan reducera människans negativa miljöpåverkan. Samtidigt måste man vara uppmärksam på att människor och ekosystem påverkas av samhällsutvecklingen. I vissa fall måste man av försiktighets skull dra i bromsen och ibland måste man aktivt arbeta med att bevara och återställa naturvärden.

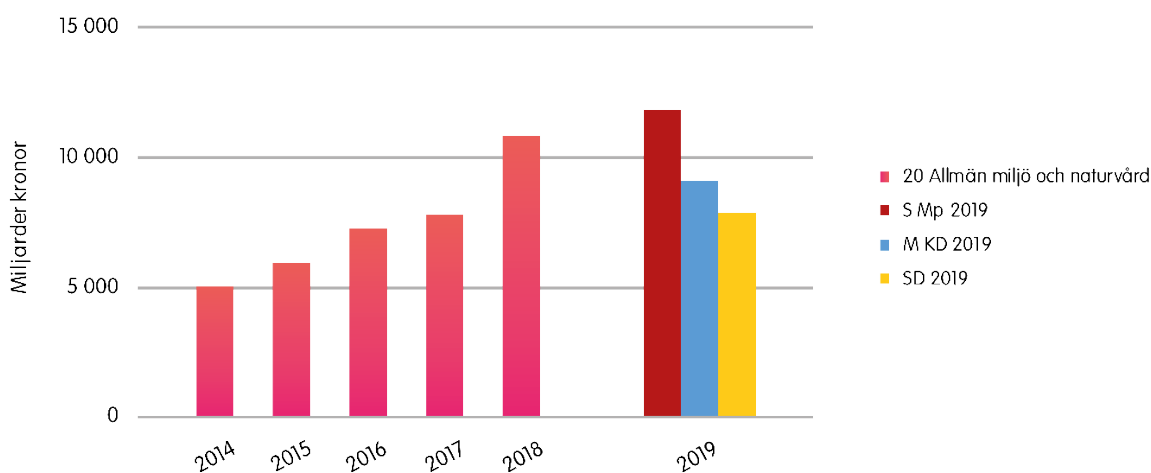
13.2 Besparingar på miljöområdet

Sverigedemokraternas förslag till budget för Allmän miljö- och naturvård ligger klart lägre än regeringens förslag. Detta ska ses i kontexten att miljöbudgeten har ökat mycket kraftigt sedan mandatperioden 2010–2014. Denna skenande kostnadsutveckling återspeglar inte ansvarsfull hushållning med skattebetalarnas medel och innebär inte heller några speciella fördelar för miljön.

Sverigedemokraterna motsätter sig framför allt ineffektiva klimatsatsningar och omfattande inköp av skog, som inte ligger i linje med traditionerna i svenskt skogsbruk. Även på andra områden är Sverigedemokraterna mer återhållsamma än den rödgröna regeringen med utgifterna.

Figur 14

Statens utgifter för Miljö och naturvård (UO20)

Källa: Årsredovisning för staten samt SD budgetmotion år 2018.

Figur 14 visar statens kostnader för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård under perioden 2014–2018 samt även budget för år 2019 av M+KD, regeringen respektive SD. Noterbart är att SD:s budget för 2019 ligger ungefär på 2017 års nivå.

13.3 En balanserad klimatpolitik

Sverigedemokraterna applicerar försiktighetsprincipen på diskussionen om klimatförändringar och utsläpp av växthusgaser. EU har genom ett beslut i Europeiska rådet åtagit sig att till 2030 minska de sammanlagda utsläppen av växthusgaser med minst 40 procent jämfört med 1990 års nivåer, vilket kan tjäna som riktmärke även på nationell nivå. Innan detta mål har utvärderats är det inte meningsfullt att sätta upp nya, mer ambitiösa mål, i synnerhet om man inte har någon trovärdig plan för hur de ska uppnås.

Man kan och bör sträva efter utsläppsminskningar på många olika sätt. Sverige har sedan 1990 också varit relativt framgångsrikt med att minska sina utsläpp, som redan är mycket låga för ett industrialiserat land med stora avstånd och stora behov av uppvärmning. Enligt Naturvårdsverkets statistik för 2017 ligger Sveriges totala utsläpp på 53 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket ungefär motsvarar de genomsnittliga globala utsläppen per capita. Detta kompenseras emellertid i stor utsträckning av växande skogar, varför Sveriges nettoutsläpp per capita ligger mycket långt under de globala utsläppen, vilket förvisso inte utgör en anledning att inte eftersträva ytterligare utsläppsminskningar.

Sverigedemokraternas politik utgår dock från att det ur ett globalt perspektiv inte spelar någon roll var en utsläppsminskning sker. Därför fördelar vi ytterligare medel till internationella klimatåtgärder för att stödja utvecklingsländer i deras arbete med att begränsa sitt beroende av fossila bränslen. Detta bedöms av riksdagens utredningstjänst (dnr 2018:1185) kunna vara mellan 2,4 och 5,9 gånger så kostnadseffektivt som det s.k. klimatklivet (fokus på utsläppsminskningar inom Sveriges gränser), som har kostat skattebetalarna miljardbelopp. Därför avvisar Sverigedemokraterna också flera av regeringens symboliska men kostsamma satsningar på klimatområdet.

13.4 Energi för Sverige

Kärnkraften har en given roll i att minska Sveriges beroende av fossila bränslen och samtidigt tillförsäkra hushåll och industri driftssäker och kostnadseffektiv elproduktion.

Väderberoende energislag, som vindkraft och solceller, är inte ensamma lösningen på den ökade efterfrågan på el utan måste kombineras med baskraft av något slag. Utan baskraft som exempelvis kärnkraft hotas planerbarheten i effektillgången. I slutändan förvärrar den pågående nedläggningen av kärnkraftsreaktorer sårbarheten i energisystemet, i synnerhet vintertid. Sverigedemokraterna driver, som enda parti i riksdagen, att regeringen genom ett ägandedirektiv ska ge Vattenfall i uppdrag att driva Ringhals 1 och 2 vidare under reaktorernas tekniska livslängd.

13.5 Forskning och utveckling

Många miljöfrågor är globala till sin natur och bör sålunda lösas globalt. All erfarenhet säger att modern teknik har potentialen att ge människor, världen över, bättre livsförutsättningar, samtidigt som naturens resurser tas till vara på ett mer effektivt sätt och det ekologiska fotavtrycket per capita minskar.

Här bör man även ha Sveriges storlek i åtanke. Minskningar av utsläpp av växthusgaser i Sverige kommer aldrig att vara avgörande i ett globalt sammanhang. Utveckling och export av miljövänlig teknik har potential att göra betydligt större nytta i ett globalt perspektiv.

Sverigedemokraterna förordar därför en satsning på innovativ miljöteknik till förmån för global utveckling, där hänsyn tas till både människors hälsa och internationella miljömål. Här föreligger dessutom en uppenbar möjlighet att stärka svensk exportindustri; inte minst skogsindustrin kan ytterligare stärka sina positioner inom den växande bioekonomin.

Sverigedemokraterna vill dessutom öka anslagen till Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggnad (Formas).

13.6 Insatser för marin miljö och arbete mot plast i haven

Övergödning och döda bottenar i Östersjön kräver myndigheternas kontinuerliga uppmärksamhet. Sverigedemokraterna prioriterar åtgärder för marin miljö i vårt närområde, vilket kan involvera arbete för att förbättra, bevara, restaurera och skydda havs- och vattenmiljöer. Medel avsätts därför för att, på permanent basis, bedriva ett lokalt åtgärdsarbete i samarbete med kommuner och regioner. Exempel på åtgärder är att sanera stränder från skräp och motverka övergödning av vattendrag.

Vi ser också att Sverige ytterligare kan stärka sin roll i det internationella arbetet mot plast i haven. Av allt att döma kommer endast en ytterst liten del av plasten i haven från Sverige, varför vi även i denna fråga ser det som mer kostnadseffektivt att satsa pengarna där de gör som störst nytta.

13.7 Sanering av förorenad mark

Arbetet med att kartlägga och åtgärda de närmare 80 000 förorenade områdena är ett eftersatt område som måste ges ökad prioritet. I nuvarande takt beräknas detta arbete ta åtskilliga decennier. Detta är en skuld från det förflutna som behöver regleras, och dessutom uppstår en samhällsekonomisk vinst när tidigare förorenad mark kan komma till användning igen. Sverigedemokraterna prioriterar detta område genom att skjuta till extra medel.

13.8 Ansvarsfull politik för Sveriges skog

Den rödgröna regeringen fortsätter sin linje att undandra ytterligare enorma arealer skogsmark från normalt brukande. Förutom att det innebär en direkt kostnad för staten, som tränger undan andra behov, kringskär det möjligheterna till normalt skogsbruk, som

utgör en basverksamhet för en stor del av Sveriges lantbrukare och en viktig källa till arbetstillfällen på landsbygden.

Denna politik minskar alltså volymerna av virke till skogsindustrin, det minskar möjligheterna till successivt ersättande av fossila material och bränslen med biobaserade från skogen och det innebär inte sällan begränsning av skogsägares äganderätt i en grad och på sätt som närmar sig övergrepp. Sverigedemokraterna vill ha ett tillfälligt stopp för såväl utökat formellt skydd av skog som för identifiering och registrering av nyckelbiotoper.

Under stopperperioden förordar vi en noggrann utredning av vad som skyddats hittills, vad som kan behöva skyddas ytterligare och vad som är skyddat i tillräckligt hög grad. Under den tid som arealerna skyddad skog inte utökas bör även de fall där ersättningsfrågor inte är lösta kunna slutföras. Viss omfördelning av skyddade arealer kan också komma i fråga, varvid viss areal avförs från skydd, medan annan tillförs.

En del av de mycket stora belopp som sparas på att inte utöka arealen skyddad skog ytterligare bör användas till att ge Skogsstyrelsen medel för att stödja skogsägare i utvecklingen av deras skogsbruk i enlighet med den svenska modellen för hänsynsfull skogsskötsel.

13.9 Biologisk mångfald

Arbetet för biologisk mångfald är en global och nationell angelägenhet. För oss i Sverigedemokraterna handlar det inte om "laissez-faire", att passivt låta brukad mark växa igen med sly och barrskog, utan om en aktiv förvaltning. I stor utsträckning handlar detta om aktivt men miljövänligt jord- och skogsbruk, alltså om att bevara det brutna, varierade kulturlandskapet. Men vi öppnar också upp för fler riktade insatser, dvs. att bevara och utveckla biotoper och landskapstyper, exempelvis lövskog, som främjar biologisk mångfald.

13.10 Sveriges landsbygder

Svensk landsbygdspolitik under de senaste decennierna är ett enormt misslyckande, vilket har inneburit förlorad service och förlorade arbetstillfällen. Över tid har utflyttningen eroderat landsbygdens befolkningsunderlag och bidragit till överhettade bostadsmarknader och överbelastad infrastruktur i storstäderna. En aktiv och konstruktiv landsbygdspolitik är alltså en nationell angelägenhet. Grunden för en levande landsbygd är ett livskraftigt näringsliv, som genererar arbetstillfällen och skatteintäkter. Men även staten har en viktig funktion för att hela Sverige ska hänga samman.

Landsbygden lever av tusen näringar, som alla är i behov av tydliga regler och rimliga villkor. Ett gott företagsklimat generellt är alltså till stor nytta även på landsbygden. Det kan ändå vara värt att lyfta fram jordbruk och skogsbruk, vars långa förädlingskedjor knyter ihop stad och landsbygd och håller samman Sveriges ekonomi.

Detta föranleder, för Sverigedemokraternas del, satsningar på jordbruket genom en betesersättning à 1 000 kronor per betande ko och år och en permanent sänkning av dieselskatten för jord- och skogsbruksändamål till dansk nivå (ca 7 öre per liter). Vi

avsätter också mer pengar till Livsmedelsverket, Sveriges lantbruksuniversitet och Formas. Vi vill också stärka stödåtgärder till fiske och vattenbruk.

13.11 Krisberedskap för areella näringar

Det ingår i förutsättningarna för jordbruk att vädret varierar från år till år. Under ett bättre år bygger man upp beredskap att hantera ett sämre år; denna verklighet är lantbrukare väl förtrogna med. En anledning till att konsekvenserna av 2018 års torka blev så allvarliga var att många jordbrukare hade alltför små marginaler för att hantera en kris, vilket i sin tur beror på dålig lönsamhet, generellt sett. Sverigedemokraterna framhåller därför att sänkt dieselskatt och betesersättning, enligt ovan, är permanenta satsningar. Bättre villkor för svenskt lantbruk och skogsbruk är en övergripande målsättning.

Det går inte att avgöra hur nästa kris ser ut eller när den slår till, bara att Sveriges krisberedskap generellt sett är för dålig. Sverigedemokraterna inrättar ett särskilt anslag, som syftar till att förbereda areella näringar på väderrelaterade kriser.

13.12 Avskaffa bonus–malus

Bonus–malus innebär en ändrad beskattning för personbilar så att fordon med högre utsläpp av koldioxid får en högre skatt medan bilar som drivs med elektricitet eller har mycket låga utsläpp av koldioxid får en reducerad skatt eller i vissa fall även en bonus. Förändringarna gäller under fordonets första tre år i trafik och syftar till att stimulera nyinköp av bilar med låga utsläpp.

Det är dock inte klarlagt att de bilar som kommer att åtnjuta bonus ger de effekter för klimat eller miljö som utlovats och även om så vore fallet så är kostnads-effektiviteten för att minska utsläpp av växthusgaser mycket låg. Därför avskaffas reformen som går under beteckningen bonus–malus och beskattningen av personbilar återgår till det regelverk som gällde år 2017.

14 Kultur och sammanhållning

14.1 Ett Sverige som håller samman

Sverigedemokraterna strävar efter ett samhällsbygge som i stället för att baseras på utopier och önskemål om människans natur tar hänsyn till hennes komplexitet och grundläggande behov. Politikens grunduppgift bör med detta i beaktande vara att befrämja goda egenskaper, skapa trygghet och stabilitet samt ge goda förutsättningar för enskilda att både få utveckla sin egen individualitet och vara del av en större gemenskap.

Med det sagt ser vi nationen som den viktigaste, äldsta och mest naturliga mänskliga gemenskapen efter familjen. Den nationella samhörigheten skapar band mellan de döda, levande och ofödda generationerna liksom mellan unga och gamla, olika samhällsklasser, politiska läger och geografiska regioner. Nationen har också utgjort grunden för demokratins och de solidariska välfärdssystemens framväxt. Allt detta bör värnas och det är vår mening att ett gott samhälle byggs då dess medborgare i hög grad upplever nationell gemenskap.

Eftersom vi definierar nationer i termer av lojalitet, gemensam identitet, gemensamt språk och gemensam kultur är det också vår mening att enskildas nationstillhörighet kan ändras under livets gång. För att behålla ett starkt band mellan medborgarskap, nationstillhörighet och delaktighet är det vår mening att krav på exempelvis språkkunskap och en längre vistelsetid i Sverige ska ställas innan ett medborgarskap erhålls.

Sverigedemokraterna drivs av kärlek till Sverige och framtidstro för vårt land. I vårt Sverige står välfärdsstaten stark och alla kan vara säkra på att det offentliga ställer upp när liv, hälsa och trygghet hotas. Skattemedel hanteras ansvarsfullt och med transparens; den svenska kulturen syns och är en livskraftig, naturlig del av samhället.

14.2 Integration

Den integrationspolitik som förts de senaste decennierna har i många fall varit ett uttryck för godhjärtade ambitioner men med facit i hand kan vi se att utfallet blivit kostsamt, ofta utan mätbara positiva effekter och i vissa fall rent av kontraproduktivt.

Trots att det allmänna årligen har satsat miljardbelopp på diverse integrationsinsatser har problemen vuxit. Den ansvarslösa invandringpolitiken har förändrat Sverige. De s.k. utanförskapsområdena har vuxit stadigt. Kriminaliteten har brett ut sig. Det grova våldet ökar. Sexualbrotten har ökat lavinartat och svenska kvinnor blir mer och mer otrygga. Det är tydligt att experimentet med massinvandring kombinerat med omfattande integrationspolitik har genererat katastrofala resultat. Vi behöver dra lärdom av detta och inte fortsätta i samma hjulspår. De politiska partiernas försök att övertrumfa varandra med alltmer omfattande integrationsprojekt kommer inte att lösa de allvarliga problem Sverige står inför.

I stället måste det till en ny giv på invandrings- och integrationsområdet. Vi behöver ett stopp för asylinvandringen till Sverige och vi behöver ställa krav på de som kommit till vårt land. Här har vi ett sätt att leva och det bör man anpassa sig till om man vill bo här. Vi ska inte acceptera att människor kommer hit och försöker introducera kulturella

uttryck som gör Sverige sämre. Hedersvåld, sharialagstiftning och våld mot blåljuspersonal är exempel på företeelser som det svenska samhället måste stoppa.

Utöver detta behöver Sverige verkningsfulla insatser för att återigen stärka känslan av sammanhållning i vårt land. Dessa satsningar återfinns inte på integrationsområdet utan i andra kapitel, inte minst på områdena för kulturpolitik och utbildningspolitik. I det senare kan särskilt nämnas satsningen på obligatorisk förskola för barn mellan tre och fem år med utländsk bakgrund som växer upp i utanförskapsområden. En sådan förskola ska framför allt verka för att lära barnen bra svenska och introducera dem för det svenska samhället och den svenska kulturen. Syftet är att motverka känslan av utanförskap och förhoppningsvis ge de här barnen en känsla av att vara en del av den svenska gemenskapen och ge dem chansen att få gemensamma minnen, referenser och kulturyttringar med barn som växer upp i andra delar av landet.

14.3 Social tillit – grund för sammanhållning

Den exceptionellt starka sociala tilliten mellan människor som på förhand inte känner varandra är utmärkande för de nordiska länderna, vilket kan ses som det samlade sociala kapitalet i ett samhälle i form av summan av normer, tillit och nätverk.

En hög social tillit har pekats ut som den kanske enskilt viktigaste resursen som ett samhälle kan hysa och forskningen är relativt samstämmig om dess positiva effekter. En hög social tillit stimulerar engagemanget i samhället, reducerar kriminalitet och stärker den individuella självkänslan jämte den kollektiva gemenskapen. Samhället gynnas av att i mindre utsträckning präglas av konflikter och rättsprocesser jämfört med länder med svag social tillit. Därtill anses stark social tillit minska transaktionskostnader i ekonomin och stärka den ekonomiska tillväxten. Det blir därmed tydligt varför något så betydelsefullt kallats för nordiskt guld, såväl för individen som för samhället i stort.

En stark social tillit kan inte tas för given. Tvärtom måste faktorer, förhållanden och mekanismer som är dess grunder vårdas ömt. Vår tillit kan härledas till såväl vikingatidens tidiga statsbildningar och senare protestantismens införande som det frivilliga organisationslivets framväxt i Norden under 1800-talet. Det skapade genom starka sociala normer för tillit och respekt en sammanhållning som har bildat ett stabilt fundament i de nordiska samhällena. På senare tid har den nordiska välfärdsstaten, genom att skapa ett högt mått av ekonomisk och social jämlikhet, bidragit till tillitens uppbyggnad och bibehållande.

Jämte den mer generella sociala tilliten har de nordiska länderna en hög grad av tillit mellan medborgaren och det juridiska och politiska systemet. En bidragande orsak har varit relationen mellan det offentliga och civila samhället, en annan att staten arbetat transparent och rättvist.

Ju större skillnader och olikheter ett samhälle rymmer, desto större är risken att den sociala tilliten krackelerar. Sverige och Norden har mycket att förlora på att den sociala tilliten går om intet, inte bara för att vi har världsledande tillitsnivåer utan för att en stor del av själva samhällskontraktet bygger på just stark social tillit. Följden av svagare samhörighet och sammanhållning är allt från minskad vilja att betala skatt till ökad benägenhet att missbruka bidragssystem, bryta mot lagar och regler och att acceptera korruption. Detta skapar en försämrad samhällsekonomi, ökad kriminalitet och ökad otrygghet. En ökad polarisering mellan individer växer fram såväl som ökad misstro

gentemot myndigheter, politiker samt det mediala och kulturella etablissemang. Samhället glider helt enkelt isär, och ambitionen att hålla samman delar av det demokratiska fundamentet blir allt svårare att leva upp till. En sådan utveckling kan aldrig accepteras.

14.4 Hela Sverige – kulturell sammanhållning

Kulturen är en byggsten och en bärande balk för hur stabilt vi lyckas upprätthålla tillit och välfärd, såväl mellan människor som till myndigheter och institutioner. Med kultur binds det svenska majoritetssamhället samman och invandrare får en väg in i vår gemenskap. Kultur är trygghet och tradition, levande odling och ambition. Sociala koder förenar och särskiljer. Seder och bruk tecknar en bild av vilka vi är. Landskap, artefakter och miljöer bildar gemensamt ett kollektivt minne av vårt förflutna. Sammantaget förmedlas bilden av Sverige och svenskheten – från äldre generationer till de nu levande i förvaltande för morgondagens.

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. På det fundamentet vilar också vår syn på kultur och kulturpolitik. För oss spelar kulturen en central roll för sammanhållning och hållbar utveckling för nationen. Vi värdesätter dess insatser för att väva samman Sverige, knyta ihop stad och land, unga och gamla samt, inte minst, invandrade och infödda svenskar.

För Sverigedemokraterna är det centralt att synliggöra, tillgängliggöra och levandegöra vårt gemensamma kulturarv. Kunskap om kultur och historia skapar engagemang, leder till trygghet i mötet med andra kulturer och bidrar till den sociala tillväxten med målet om ett starkt socialt kapital. När yttre faktorer såväl som inre motsättningar sliter isär vårt samhälle fokuserar vi på det som binder oss samman.

Som en del i en stark sammanhållning mellan nu levande svenskar, stad och land, minnen och framtid värdesätter vi den historiska länk som tidigare generationer lämnat efter sig i form av miljöer och artefakter. Den är vårt ansvar att förvalta, trygga och vårda för morgondagens släktled. För att trygga det svenska kulturarvet, det kollektiva minnet och den nationella och lokala identiteten runt om i landet förordar vi kraftiga stöd som ska användas till att värna, vårda och visa det traditionella, folkkära kulturarvet.

Vår historia är vårt förlängda minne. Med förståelse för och kunskap om historia kan vi se oss själva i ett större sammanhang och känna samhörighet med släktled bakåt och framåt. Förringandet eller i värsta fall förnekandet av historiska gemenskaper riskerar i förlängningen en kollektiv minnesförlust vars rehabilitering av det förlorade för ett samhälle kan bli lång och smärtsam. Det ska vi inte utsätta Sverige för.

När övriga partier räds en varm och kärleksfull nationell gemenskap och nationalanda, står Sverigedemokraterna upp för att just det är vad som skapar trygghet. Det är inte känslan för den egna historien som skapar förutsättningar för krig och konflikter, utan tvärtom avsaknad av kunskap och känsla för det historiska arvet. Auktoritära regimer har historiskt fått makt för att människor låtit sig ledas av onyanserade påståenden. Ingen grupp och inget samhälle, särskilt ingen demokrati, kan fungera utan någon form av tankegemenskap, en gemensam föreställningsvärld med rötter i gruppens förflutna.

14.5 Närmiljö och medborgarförklaring

Miljöpsykologiska undersökningar har visat att den estetiska aspekten av vår byggda miljö är av stor betydelse för de flesta människor. Närmiljön påverkar vårt mående, och det är därför viktigt att ta hänsyn till estetiska värden när vi utformar våra gemensamma miljöer. Sverigedemokraterna förespråkar större medborgardelaktighet i beslutsfattande rörande den gemensamma miljöns utformning. Skönhet bör återigen vara en målsättning vid utformandet av vår gemensamma miljö.

14.6 Norden – vår plats på jorden

På vårt norra halvklot, i norra Europa, bildar de nordiska länderna en familj med djupa relationer och gemensamma referensramar. Nordens länder skulle tillsammans utgöra världens tolfte största ekonomi. Våra grannländer är några av våra viktigaste handelspartner och vi deras. Norden är den nordiska modellen, de gemensamma kulturyttringarna och det gränsöverskridande samarbetet. Norden är den skandinaviska språkförståelsen och gemensamma värderingar kring välfärdsstaten och sociala skyddsnät. Norden är gemensam historia och kulturarv, men också gränsöverskridande arbetsmarknadsregioner och ideellt idéutbyte. Sverigedemokraterna betraktar Sverige som, i fallande ordning, en del av en nordisk, europeisk, västerländsk och global gemenskap. I linje med det vill vi särskilt arbeta för att stärka den nordiska identiteten och bredda och fördjupa det nordiska samarbetet och sammanhållningen.

14.7 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Sverigedemokraterna satsar på ett fortsatt brett kulturfokus. Kultur och folkhälsa genom friluftsliv, idrott och kultur i vård och omsorg samt tillgänglighet till och vård av kulturarvets former och kulturmiljöer samt kulturell hänsyn i samhällsplanering och kultur från vaggan till graven. Även den samiska kulturen uppmärksammas i och med långsiktiga satsningar. Samtidigt vill vi särskilt uppmärksamma de reformer som syftar till att stärka det kulturella kittet i samhället och kulturens sammanfogande roll. Satsningar görs på insatser som är ägnade att bevara och levandegöra det svenska kultur- och naturarvet. Vidare är det viktigt att kulturen kommer nära medborgarna och därför stöds ansatser som syftar till att fördela kulturen något mindre centraliserat och något mer regionalt och lokalt. I detta ligger även satsningar på barn, unga och funktionsnedsatta. Sverigedemokraterna vill prioritera och lyfta fram friluftslivet och idrott för äldre. Anslagen till idrotten ska även inrymma pris- och löneomräkning samt insatser för parasporten. Av principiella skäl och i tider av stora behov inom välfärden sänker vi däremot anslag som inriktar sig på mångkultur och snäva och polariserande integrationsåtgärder.

Dessutom nedprioriterar vi och drar tillbaka anslag till organisationer som baseras på kön och etnicitet. Det borde vara självklart att föreningar som uppbär någon form av offentligt stöd också måste vara öppna för allmänheten. Sverigedemokraterna strävar efter en sammanhållning för nationen som helhet och motsätter oss öronmärkta och riktade medel för ett postnationellt och vänsterorienterat synsätt på integration.

14.8 Flytt av folkbildningsanslagen

Det är viktigt att skilja på bildning och utbildning. Bildning kan definieras som utveckling av personligheten och odling av själsliga förmågor medan utbildning kan inkludera bildning men i första hand avser den process där en individ systematiskt tillskansar sig kunskaper och färdigheter. Regeringens flytt av folkbildningsanslagen till utbildningsområdet tyder på att regeringen nedvärderar bildningsuppdraget inom folkbildningen, till fördel för de utbildningsinsatser som sker inom ramen för folkbildningsverksamheten och ett framtida utbildningsfokus – en riktning som på sikt kan utarma folkbildningens bildningsuppdrag. Bildningsuppdraget är mycket viktigt och en placering av folkbildningsanslagen i kulturbudgeten är motiverad. Om medel för folkbildning ska flyttas från kulturområdet, bör det enbart gälla medel med direkt anknytning till utbildning, såsom allmän kurs på folkhögskolorna. Övrig kulturnära verksamhet bör ligga kvar i riksbudgetens kulturdelen.

14.9 Kyrkoantikvarisk ersättning – ett löfte från stat till kyrka

I samband med Svenska kyrkans separation från staten år 2000 avtalades att kyrkomiljöerna är kyrkans fastigheter och att det är kyrkan som ska stå för förvaltning, vård och underhåll. Samtidigt slog man fast att Sveriges kyrkomiljöer är vårt lands mest omfattande kulturarv och en viktig del av vårt kollektiva minne, oavsett om man är troende eller icke-troende. Kyrkan står mitt i byn, bokstavligen och mentalt. I dag är den kyrkoantikvariska ersättningen 460 miljoner kronor, en nivå stödet har legat på en tid. Samtidigt kan man konstatera att behovet av kyrkoantikvarisk ersättning är stort ute i församlingarna och att den statliga nivån utgör en förhållandevis liten del av de totala vård- och underhållskostnaderna. Till stor del bekostas vården av de kulturhistoriska miljöerna av kyrkoavgiften, vilken också ska täcka kyrkans ordinarie verksamhet. I många församlingar är ekonomin och fastighetsfrågan ett växande problem och man kan tvingas välja mellan god självvård eller vård och underhåll av kyrkan. Det är en ohållbar situation. Oavsett om man är medlem i Svenska kyrkan eller ej, så menar Sverigedemokraterna att det är tid för staten att ta ett utökat ansvar och höja den kyrkoantikvariska ersättningen ordentligt. Utöver en generell ambitionshöjning gällande basverksamheten anser vi också att man bör ta ett helhetsgrepp vad gäller ersättningen samt bredda och fördjupa dess användningsområden. Därför bör en ökning också syfta till att möjliggöra insatser för bevarande av det kyrkoantikvariska arvet i en bredare ambition, såsom det immateriella kyrkliga kulturarvet och förbättrad vård, digitalisering och tillgängliggörande av äldre kulturhistoriska inventarier.

14.10 Kulturlots och Sverigecenter – länk mellan arv och fritid

Sverigedemokraterna anser att vi behöver kultur för att inte bara överleva, utan leva ett fullgott liv. Vi behöver kulturen för att den binder oss samman, skapar relationer och utvecklar vår livskvalitet. En särskilt viktig roll har kultur som tillväxtfaktor för ett starkt socialt kapital, social tillit mellan människor och mellan individer och institutioner. I Sveriges kommuner finns generellt sett ett antal viktiga kulturinstitutioner såsom kulturskola, bibliotek och inte sällan ett varierat föreningsliv. Alla dessa verksamheter fyller ett viktigt syfte och utför vital kulturell och bildande verksamhet.

Samtidigt saknas en funktion som har till uppgift att synliggöra, marknadsföra och samordna den lokala kulturen och kulturarvet till att bli gestaltad, förmedlad och utövad i kommunens verksamheter och föreningsliv. För att stärka invandrares integration i det svenska samhället, kommunernas utveckling, invånares relation till sitt lokala kulturarv och den sociala tilliten driver Sverigedemokraterna satsningen *Kulturlotsar* och *Sverigecenter*, en landsomfattande kulturpolitisk reform för sammanhållning och vitalisering av kulturlivet. Runt om i Sveriges kommuner ska det finnas en lokal kulturlots, en funktion som har till uppgift att samla in, marknadsföra och samordna hur man inom skola, äldreomsorg, kulturskola, bibliotek och civilsamhälle kan använda det lokala kulturarvets olika former för kunskapsförmedling, konstnärligt utövande och inte minst för att trygga och stärka relationen till lokal historia och gemenskap. Detta såväl mellan invandrare och majoritetssamhället som mellan lärare och elev, äldre och yngre och inte minst för kommunens besöksnäring. Jämte en landsomfattande etablering av kulturlotsar anslår Sverigedemokraterna medel för inrättandet av ett flertal s.k. Sverigecenter i de mest utpräglade parallellsamhällena och förortsmiljöerna som ett första steg. Intentionen är att dessa center ska synliggöra och förmedla information om det svenska samhället, den svenska kulturen och ortens lokala kulturarv, för möjligheten för nyanlända att knyta an till majoritetssamhället och för att generellt sett stärka den lokala identiteten och sammanhållningen. Det finns i dag ett behov av kulturlotsar och institutioner som förmedlar vad Sverige och den lokala orten har att erbjuda.

Kulturlotsen fyller flera syften: som samordnande roll mellan det lokalhistoriska kulturarvet i bild, form, musik, litteratur eller andra konstformer å ena sidan och å andra sidan för att lotsa in invandrare i svensk och lokal kultur, värderingar och samhällsorientering. Kulturlotsen kan också genom de kommunala kulturarenorna och verksamheterna av i dag vitalisera kulturlivet och tillgängliggöra kulturarvet för dagens medborgare och i nya former. Intentionen är att kulturlotsen ska fungera som resurs gentemot såväl offentliga verksamheter som föreningslivet och samordna t.ex. lokalhistoriska portaler för ny tillgänglighet, bidra till medborgarskapsceremonier som på riktigt erbjuder den invandrade att bli en del av lokalsamhällets kultur och identitet, samt samordna möten mellan generationer baserade på samtal, berättande eller andra former av erfarenhetsutbyte om liv och leverne i trakten förr och nu. Kulturlotsen skulle också ha en samverkansfunktion gentemot den kommunala kulturmiljökompetensen, vilken vi vill förstärka i många kommuner genom stimulansbidraget för kulturmiljökompetens.

Det ligger för många landsbygdskommuner stor potential i att använda sitt lokala kultur- och naturarv som resurs i landsbygdsutveckling och för kultur- och naturturism. Det finns exempel på kommuner som framgångsrikt organiserat "tidsresor" där man får uppleva bygdens historia i samverkan med kommun, näringsliv och föreningsliv. Man nyttjar digital teknik för att skapa en helhetsupplevelse vid fysiska kulturminnen, och lantbrukare och andra landsbygdsföretagare nyttjar platsens historia i sin verksamhet. En kulturlots skulle därför också ha en roll att fylla för samordning och utveckling inom dessa områden över hela landet. Sammantaget menar vi att denna funktion fyller ett tomrum och skapar likvärdighet i förutsättningar över hela landet.

14.11 ROT och FOND – för bevarande och främjande av svenskt kulturarv

Flera av Sverigedemokraternas insatser på kulturområdet syftar till att knyta samman det som i ett kluvet land glider isär: invandrare och majoritetssamhälle, unga och äldre, stad och land, historia och framtid. Med detta i åtanke kan flera av våra kulturarvsreformer sammanfattas i Sverigesamlingen. Det är inte bara sammanhållningen mellan nu levande svenskar, stad och land, minnen och framtid som behöver stärkas, utan också den historiska länken mellan det som tidigare generationer lämnat efter sig i form av miljöer och artefakter, vilket vi har ett ansvar för att förvalta för morgondagens släktled. Det är viktigt att trygga och vårda. Som steg på vägen i strävan efter att trygga det svenska kulturarvet, det kollektiva minnet och den nationella och lokala identiteten runt om i landet förordar vi en kraftig utökning av stödet till bevarandet, underhållet och levandegörandet av det traditionella, folkkära kulturarvet. Sverigedemokraterna vill därför inrätta en särskild fond dit privatpersoner, organisationer, föreningar och i särskilda fall även kommuner ska kunna vända sig för att äska medel till verksamheter som bevarar och levandegör kulturarvet. En del av det här är också att svenskt kulturarv bör förmedlas och nå de miljöer som i dag står längst ifrån det, såsom de förorter som i dag utgör parallellsamhällen. Utöver att bidra med rena ekonomiska medel skulle en särskild kulturarvsfond också skicka en tydlig signal om att staten värdesätter den svenska nationens historia och kulturarv. Vi stärker i vår budget även medlen för att bevara, vårda, levandegöra och sprida kunskap om fornlämningar, kulturlandskap och bebyggelse, bl.a. genom ett ROT-avdrag öronmärkt för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer. Vad gäller kulturmiljön anslås fortsatt generellt ökade medel till kulturmiljövården och riktade medel till Riksantikvarieämbetet för ett fortsatt och intensifierat arbete med att i olika former verka för att kartlägga, förebygga och begränsa skadorna på kulturlämningar i den svenska skogen.

14.12 Kanon för kunskap

För att hela Sverige ska ha förståelse för och insikt om Sveriges kulturella arv och identitet förordar Sverigedemokraterna införandet av en nationell kulturkanon i landets skolor, en förteckning över landets viktigaste kulturella verk med särskild betydelse i den svenska historien och bilden av Sverige. De svenska pärlorna av musikaliska verk, litteratur, film, konst, teater och andra kulturformer väljs ut av en bred kommitté bestående av en så bred demokratisk förankring som möjligt. Exempelvis kan berörda myndigheter, medborgare, professionen, politiker och civilsamhället och andra berörda aktörer ingå. I vårt förslag skulle denna kanon sammanställas under utförande av Statens kulturråd och därifrån sedan samordnas med utbildningsväsendet. Förteckningen förmedlas i skolundervisningen och bildar en gemensam referensbas mellan invandrare och svenskar, unga och gamla och bygger nationell gemenskap och stabilitet. Betydelsen av införandet av en nationell kulturkanon är i dag stor, dels med tanke på ett ökat avstånd mellan unga och gamla, dels mot bakgrund av att så många invandrare har kommit till Sverige de senaste åren, utan någon kvalitativ kulturell introduktion.

Danmark har även infört en kanon för immateriellt kulturarv, som de kallar Danmarkskanon. Kanonen är ett bildningsprojekt som syftar till att skapa debatt och

medvetenhet om vad ”vi” i form av danskhet handlar om, för att danskarna bättre ska känna sig själva och sina förutsättningar och på så vis stärka danskarnas kulturella medvetenhet och identitet. Detta för att tydliggöra vad som är viktigt i det danska samhället. Framtagandet av kanonen gav medborgarna möjlighet att lägga förslag och rösta fram de samhällsvärderingar som danskarna upplever definierar dem. Sverige bör påbörja ett arbete med att ta fram en egen immateriell kanon. En sådan kanon skulle kunna underlätta för de som söker bli en del av det svenska samhället att förstå det svenska samhället.

Sverigedemokraterna betraktar Sverige som en del av en kulturell och språklig gemenskap med våra nordiska grannländer och ser stora värden i en fördjupad och förstärkt förståelse för våra språk, vår historia och våra samhällssystem över de nordiska gränserna, vilket skapar stark nordisk nytta. Därför förespråkar vi också framtagandet av en nordisk kulturkanon i de nordiska skolorna.

14.13 Dataspel – en ny kulturscen som bidrar till ett starkare kulturliv

Den svenska dataspelsindustrin är vida omtalad och det råder inga tvivel om att Sverige har goda förutsättningar att låta den svenska och nordiska dataspelsbranschen ta stor plats och förmedla fler budskap. Vi tror att en nyckel till att väcka den yngre generationens intresse för vårt land, Norden och vår historia är att möta dem på den kulturella arena de befinner sig på. Sverige och Norden har en rik historia och vackra naturmiljöer och genom att stimulera dataspelsbranschen att skapa spel som uppvisar historiska miljöer, kultur och natur i vår region låter vi en form av moderna kulturskapare som annars inte ryms i det kulturpolitiska fältet ta ett större ansvar. De kan dessutom förmedla svensk kultur och natur till målgrupper som annars står långt ifrån det, både genom en spelupplevelse och i undervisningssyfte. Sverigedemokraterna avser att politiskt och ekonomiskt stimulera en sådan utveckling, inte minst genom att se över möjligheterna till ett nytt institut som kan samordna en större och mer långsiktig insats enligt dessa intentioner. Ambitionen är att ett sådant institut även ska vara en brygga mellan den svenska dataspelsbranschen och staten och arbeta för att synliggöra eventuella hinder branschen möter för att utveckla sin verksamhet så att dessa hinder kan arbetas bort. De kan även hjälpa branschen att samarbeta med andra kulturella näringar och kulturområden. På så vis vill vi att institutet aktivt ska arbeta för att främja den svenska dataspelsindustrin i stort och kunna vara en stödfunktion för branschen i kultur- och näringsfrågor. Sverigedemokraterna avsätter medel till Statens kulturråd för att de ska ta fram en lämplig utformning av ett institut i samråd med berörda aktörer. Utöver det avser vi att verka för att det nordiska spelsamarbetet återupptas och att det nordiska samarbetet på spelområdet utvecklas. Genom att stimulera nordiska dataspel och nordiskt innehåll främjar vi både en modern kulturell och kreativ näring samtidigt som den kan förmedla vår historia på ett nytt och levande sätt.

Målet bör vara att infrastrukturen för hela spelutvecklingen ska finnas i Sverige och att vi ska vara långsiktigt världsledande. Det innebär att vi ska ha världens skickligaste programmerare, manusförfattare, grafiker och tonsättare för detta. Svenska orkestrar och konstnärer ska få uppdrag från såväl svenska som utländska spelföretag. Därför bör institutet främja att svenska kulturutövare används i svenska spelproduktioner. På så vis

kan vi säkra att spelindustrin enkelt kan samarbeta och hitta nödvändig kompetens på dessa områden, samtidigt som det kan bidra till att konst- och kulturskapare får fler och nya inkomstkällor. Det finns en stor potential i att utveckla nya dataspel som hämtar inspiration och tillvaratar vår historia på liknande sätt som man i andra delar av Europa utvecklat och använt lokala sägner och symboler, vilka i sin tur blivit populära även i andra delar av världen.

14.14 Öppna museer i både stad och land

Sveriges samlade kulturarv är hela nationens gemensamma arv, glädje och ansvar. Landets historia har lämnat spår i form av kulturmiljöer, artefakter och berättelser över hela Sverige, från norr till söder. Därför är tillgången till vår historia viktig såväl på landsbygden som i storstaden och i alla små och medelstora orter däremellan. Sverigedemokraterna föreslår inrättandet av en fond vi kallar *Öppna museer*. En satsning som riktar sig till hela landet, till både statliga och regionala museer och stiftelser. Fonden ska kunna användas för att antingen delsubventionera införandet av fri entré, digitalisera eller synliggöra samlingar, utveckla kulturarvspedagogik eller för att marknadsföra och utveckla verksamheten. Kriterierna för att få beviljat stöd ska vara att tillgängliggöra museet och dess samlingar för att främja historisk förståelse. Museerna känner bäst sin verksamhet och för en del upplevs entréavgifter som ett stort hinder, för andra brist på resurser för att tillgängliggöra samlingarna på fler och nya sätt. I det här förslaget involveras museerna själva i arbetet med att tillgängliggöra våra kulturskatter, och även stiftelser såsom Nordiska museet och Åjtte (Svenskt fjäll- och samemuseum) samt läns museerna får möjlighet att äska medel ur fonden. I linje med att stärka tillgången till kultur i fler delar av landet anslår vi också ökade medel till Riksteatern och Institutet för språk och folkminnen. En avsikt med öppna museer och de ökade anslagen till andra kulturinstitutioner är att höja ambitionsnivån i att marknadsföra, väcka intresset för och synliggöra landets kultur och kulturarv för barn, unga och nyanlända, så att hela landet rotar sig i Sveriges historia och framväxt.

14.15 En tillgänglig idrottsrörelse – för hälsa och livskvalitet

Ett av Sverigedemokraternas kulturpolitiska ledord är tillgänglighet. Att tillgängliggöra kultur, medier, trossamfund och fritid är en förutsättning för att främja livskvalitet och folkhälsa. En grupp som ibland kan ha sämre tillgång än andra grupper är funktionsnedsatta. Sverigedemokraterna stöder sedan tidigare åtgärder för att anpassa icke-statliga kulturlokaler så att de blir åtkomliga för funktionsnedsatta och anslår även extra medel för detta. Då vi är av uppfattningen att alla individer själva vet bäst vilken kulturell utövning de föredrar tillskjuter vi även medel till Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i syfte att organisationer som företräder funktionsnedsatta ungdomar ska kunna äska medel för kulturella verksamheter som de själva väljer. Medlen ska kunna täcka allt från LAN-spel till utomhusaktiviteter av eget val. Vi anser även att det behövs en större översyn av behoven för parasporten och allas tillgång till idrottsutövande. Ett led i det är att vi genom det statliga stödet till idrotten vill stimulera idrottsrörelsen att göra en nationell bedömning av ekonomiska och verksamhetsmässiga behov för att upprätta ett nationellt parasportotek. Vi är öppna för att framöver skjuta till

de resurser parasporten efterfrågar för att på så sätt möjliggöra ett sportotek, på nationell nivå, med den idrottsutrustning som inte sällan kan vara kostsam för den enskilde med funktionsnedsättning, men som från nationell nivå skulle kunna erbjudas att prova för allas tillgång till sport.

14.16 Trossamfund och etniska föreningar

Sverige vilar på en tusenårig kristen grund, och Svenska kyrkan har som folkkyrka och trossamfund ännu en majoritet av Sveriges invånare som medlemmar. Samtidigt finns många andra trossamfund, sedan längre eller kortare tid också etablerade över landet, och samlar många medlemmar. Sverigedemokraterna ser i grunden positivt på trossamfundens roll och engagemang i det civila samhället och anser det vara motiverat att understödja. Samtidigt är en viktig faktor för att det allmänna stödet för offentliga bidrag till det civila samhället ska kunna upprätthållas att detta stöd fördelas på ett ansvarsfullt sätt. Tyvärr har det de senaste åren visat sig att våldsbejakande samfund, föreningar och organisationer som uppmanar till lagbrott och som inte ställer sig bakom demokratiska grundprinciper, som exempelvis stödet för yttrandefrihet och mötesfrihet, mäns och kvinnors lika värde, har kunnat erhålla skattefinansierat stöd, vilket naturligtvis är oacceptabelt. Vi menar att det är uppenbart att såväl regelverket som tillsynen måste skärpas så att våldsbejakande och icke-demokratiska organisationer inte ska kunna erhålla skattefinansierat stöd. Organisationer som fjärrar sig och sina medlemmar ifrån, snarare än närmar sig, majoritetssamhället genom att inte leva upp till kraven om demokrati och jämställdhet på tillfredsställande sätt bör inte finansieras med gemensamma resurser. Det gäller såväl trossamfund som organisationer bildade på etnisk grund.

Vi vill särskilt understryka behovet av att man på allvar ser över vilka organisationer som får skattefinansierat stöd, samt hur regelverk och kontroller kan skärpas. Jämte detta krävs ökade resurser och bättre metoder för polisen och Myndigheten för stöd till trossamfund att kunna samverka och implementera inför fördelningsarbetet. Vägen är samtidigt lång till dess att förslag om framtidens finansiering och granskningssystem är implementerade. Därför höjer vi anslaget till SST för att förstärka arbetet med granskning och tillsyn. Samtidigt tillför vi också Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) ökade medel för en motsvarande förstärkning av deras gransknings- och utvärderingsarbete kring hur mottagare av offentligt stöd lever upp till de av staten ställda kraven och verkar i enlighet med den svenska demokratins grundfundament.

14.17 Friluftsliv för folkhälsa och omsorg om arv och miljö

Sverige har ett omfattande och rikt friluftsliv. Miljoner svenskar och däribland hundratusentals barn är medlemmar i någon av de friluftorganisationer som finns över hela landet. Många nyttjar den svenska naturen genom sportutövande, turism och rekreation. Det svenska friluftslivet fyller också en viktig funktion för att knyta ihop kultur- och naturarv och fyller en pedagogisk funktion för förståelsen att dessa ofta hänger ihop och är beroende av vår omsorg. Att synliggöra vårt samlade kultur- och naturarv är något vi sverigedemokrater ser som mycket viktigt. Vårt naturarv för oss

närmare de människor som levt i, formats av och brukat detta land över seklerna, och friluftslivet kan stärka vår relation till den miljö vi vistas i under vår levnadstid. Ett hem vi gemensamt delar kännetecknar vårt land och har lämnats oss att förvalta för morgondagens medborgare. Genom att skjuta till resurser för att bevara, bruka och utveckla naturarvet och friluftslivet kan det också användas som en metod för att främja god folkhälsa bland såväl barn, unga och medelålders som äldre. Det kan också skapa förståelse och en känsla för landet hos invandrare. Forskning visar att natur och friluftsliv har en stärkande och läkande effekt vid ohälsa och här menar vi att såväl forskningsinsatser som friluftslivet kan spela en större roll än i dag. Med anledning av ovanstående föreslår vi en kraftig anslagshöjning till friluftslivet.

14.18 Tillgängliga språk- och folkminnen

Institutet för språk och folkminnen bedriver ett viktigt arbete med att vårda, samla in och visa språk- och folkminnen. Man är en brygga mellan generationers berättelser, minnen och dialekter och fyller en viktig funktion för det kollektiva minnet om svunna tider. Sverigedemokraterna budgeterar sedan tidigare för att bl.a. höja ambitionsnivån vad gäller arbetet med Unescos konvention om skydd för det immateriella kulturarvet och för bevarandet och levandegörandet av de estlandssvenska och finlandssvenska minoriteternas kulturarv, men det är överlag viktigt att stärka institutets arbete.

Dessutom har vi anslagit medel för att man ska kunna finnas i hela landet och åter stärka institutets arbete och närvaro i Umeå och de nordliga länen. Särskilt för att bevara och levandegöra de samiska och tornedalsfinska kulturarven. Sverige har ett stort antal museer i olika former och med olika uppdrag. Vi kan blicka ut över en flora av institutioner, aktörer och organisationer från lokal till nationell nivå som värnar, vårdar och visar vårt lands rika kulturarv, däribland både offentliga verksamheter och civilsamhällets alla starka grenar. Det ska vi vara stolta över. Samtidigt finns det grupper som i dag har svårt att ta del av det svenska kulturarvet. Inte minst kan det vara försvårande för personer med funktionsnedsättning såsom döva, blinda, dövblinda och teckenspråkiga. Det finns runt om i landet en rad specialmuseer, men till skillnad från våra nordiska grannländer Norge och Finland så har Sverige inget nationellt offentligt finansierat kulturarvscenter där t.ex. döva, syn- och hörselskadade kan ta del av samlad kunskap och kompetens som visar dessa gruppers historiska arv. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning ska naturligtvis i hög utsträckning vara en integrerad del i övriga museers verksamhet, men ett samlat center kunde också fungera som resurs för övriga museer. För att få en god uppfattning om behov, så vill vi som ett första steg i ett synliggörande av kulturarvet för dessa grupper ge ett riktat uppdrag till Institutet för språk och folkminnen att låta institutet samla in och bygga upp en kunskapsbas kring detta, i samråd med Forum för levande historia.

14.19 Kulturell hänsyn i dagens och morgondagens samhällsbyggnad

Ett område som knyter samman vår historia med nutid och framtid är Sveriges kulturmiljöer. Det är inte minst en fråga som hamnat i fokus de senaste åren då vattendelare som förslaget till nytt Nobelcenter fört upp kulturmiljöfrågorna till

nationell debatt. Vilken hänsyn samhällsbyggnaden ska ta till omgivande bebyggelse, estetisk harmoni och medborgarförankring har diskuterats runt om i landet. Metoder som cultural planning existerar, men alltför ofta saknas det kulturella perspektivet i samhällsbyggnadsprocesserna och kommunerna saknar ofta professionell kulturmiljökompetens eller antikvarisk kompetens. Samtidigt varnar aktörer för att betydande kulturmiljöer rivs över landet och att kommunalt förtroendevalda inte alltid inser värdet av det som kan gå förlorat även om tjänstemän informerar och förordar kulturhistorisk hänsyn. Ibland är situationen den omvända. Alldeles oavsett är tillståndet oroväckande. Kommunerna har en central roll och ett stort ansvar att inom ramen för plan- och bygglagen samt med hänsyn till kulturmiljölagen och samhällsbyggnaden i stort värna, vårda och inkludera kulturhistoriska byggnader och kulturmiljöer i stads- och samhällsplanering. Vi driver flera reformförslag för såväl förstärkta samrådsprocesser, medborgarförankring, kompetensutveckling och stöd till kommunerna som lagstiftning för att trygga skyddet för Sveriges kulturmiljöer.

Landets kulturhistoriska miljöer är ett värdefullt arv och ska ses som en resurs och inte som ett hinder i samhällets utveckling. Sverigedemokraterna tar dessa frågor på allvar och vill se såväl möjligheter som krav på att värna och vårda dessa miljöer. Som ett första steg på vägen förordar vi sedan tidigare ett stimulansbidrag till Sveriges kommuner i syfte att man i kommuner där man saknar, alternativt har behov av förstärkning av det, ska kunna tillsätta kulturmiljökompetens. Varje kommun i landet bör ha någon form av kommunalt arkitekturprogram på plats, något som endast ett litet fåtal kommuner har i dagsläget. Arkitekturprogram av nämnda slag har potential att vara betydelsefulla redskap när det gäller att nå förbättrad arkitektonisk kvalitet och estetisk hållbarhet över hela Sverige. Stat och kommun har ett ansvar som byggnadsvårdare i samhällsbygget och för dess historiska och estetiska miljöer.

15 Vissa skattefrågor

15.1 Slopad allmän löneavgift för företag med upp till tre anställda

Den s.k. allmänna löneavgiften inom ramen för de sociala avgifterna på arbete har inget specifikt område i de offentliga trygghetssystemen som den avser att finansiera, utan är en extra skattekostnad på arbete, vilken i synnerhet drabbar de små företagen. Den allmänna löneavgiften utgör cirka en tredjedel av de totala arbetsgivaravgifterna på 31,42 procent (egenavgifterna ligger på 28,97 procent). Allmänna löneavgiften har höjts successivt och ligger på 11,62 procent (2019) för alla bolagsformer samtidigt som sjukförsäkringsavgift, efterlevandepensionsavgift och arbetsskadeavgift inom både arbetsgivaravgifter och egenavgifter har sänkts. Denna ”allmänna löneavgift” uppfattas inte som en försäkringspremie utan av många företagare som en djupt orättvis löneskatt, eftersom den hämmar deras incitament och möjligheter att växa och nyanställa.

Sverigedemokraterna vill gå i motsatt riktning och helt avskaffa den allmänna löneavgiften för de tre första anställda i samtliga företag upp till ett takbelopp om 300 000 kronor i lön per anställd. Det skulle motsvara en skattelättnad på närmare 96 000 kronor årligen för ett småföretag med tre anställda. Företag med en högre lönesumma än 300 000 per anställd eller fler anställda än tre betalar allmän löneavgift enbart på de delar som överstiger takbeloppet. På så vis skapar vi inte bara besparingar för egenföretagare utan även kraftiga incitament för att nyanställa.

Tillsammans med det kraftigt lindrade sjuklöneansvaret för mindre företag kan detta antas medföra mycket positiva möjligheter för de minsta företagen att växa sig större och anställa fler.

15.2 ROT-avdrag för hemlarm

Sverigedemokraterna vill utvidga dagens ROT-avdrag till att även gälla installation av och abonnemang på hemlarm. Det allt osäkrare samhällsklimatet med ett högt antal inbrottsstöder medför att fler bör ges incitament och den ekonomiska möjligheten att installera och använda sig av ett hemlarm. Därför budgeterar vi för ett trygghets-ROT.

15.3 Pension och besparing

15.3.1 Återställd beskattning av investeringssparkonto och kapitalförsäkring

Regeringens straffbeskattning av vanligt folks småsparande genom de två höjningarna av schablonbeloppet på investeringssparkonto och kapitalförsäkring är olycklig ur flera perspektiv. Det blir mindre lönsamt att spara, samtidigt som lånande är kraftigt skattesubventionerat genom ränteavdragen, vilket i sig är ohållbart långsiktigt. Därutöver skapar det en stor osäkerhet kring en vanlig och populär sparform som nyttjas av knappt 2 miljoner svenskar att inte bara en utan två gånger på kort tid höja skatten på den. Dessutom ser många sparformen som ett alternativt pensionssparande, vilket försämras när en allt större avgift går till skatten, vilket inte använder den fulla potentialen av den positiva ränta-på-ränta-effekten. Det offentliga ålderspensionssystemet levererar inte och framtida pensioner kommer att understiga

hälften av slutlönen. Regeringen har tidigare helt slopat möjligheten att spara privat i en pensionsförsäkring, vilket lett till att många i stället vänt sig till just kapitalförsäkring eller investeringssparkonto. Med de skattepålagor som regeringen, med passivt stöd från borgerliga partier, har infört samt den osäkerhet som dessa medför för framtiden innebär det att möjligheten att påverka sin egen pension numera är kraftigt begränsad. Sverigedemokraterna avser därför att återställa den senaste skattehöjningen på investeringssparkonton (ISK) och kapitalförsäkringar (KF).

15.3.2 Allemanspension

Det offentliga ålderspensionssystemet kommer inte att leverera tillräckligt höga pensioner. Dagens 80- och 90-talister kommer i många fall inte att nå upp ens till hälften av sin slutlön i pension. Även om allt fler omfattas av något slags tjänstepension så kommer även denna grupp att nå upp till endast omkring 60–70 procent av slutlönen. Ungefär var fjärde svensk pensionssparade privat när det fanns en sådan möjlighet men många slutade helt när möjligheten försvann. I dag saknas i praktiken helt och hållet möjligheter och incitament att spara till sin egen pension. Det riskerar att leda till stora inkomstklyftor längre fram. Samtidigt var det gamla systemet inte helt optimalt. I princip fanns det bara starka incitament att pensionsspara privat om ens lön låg över någon av brytpunkterna i skatteskalen.

Därför föreslår vi ett helt nytt och skattemässigt väldigt gynnsamt system för privat pensionssparande. Enkelt baseras det på hur det nuvarande systemet för tjänstepension är uppbyggt: Inget skatteavdrag sker när själva sparandet äger rum men heller ingen beskattning när man väl tar ut sitt sparkapital i form av pension. I stället utgår en låg schablonbeskattning motsvarande 15 procent av föregående års statslåneränta per år, precis som för tjänstepensionen (motsvarande 0,08 procent för 2018, att jämföra med 0,45 procent för ett vanligt investeringssparkonto).

Pengarna kan tas ut tidigast från 55 års ålder och under en period om minst fem år, även det i likhet med tjänstepensionen. Ett premietak sätts som motsvarar ett prisbasbelopp, motsvarande 45 500 kronor för 2018.

Systemet är givetvis fullt frivilligt och den som vill gå i pension något tidigare behöver då möjliggöra för detta genom att spara mer intensivt under sin förvärvsarbetande tid. Samtidigt ger det stora incitament till samtliga löntagargrupper (även under första brytpunkten). En person som pensionssparar 800 kronor i månaden till sig själv och förvärvsarbetar i 30 år kommer att öka sin pension med 45 000 kronor per år givet normala antaganden om avkastning, vilket i många fall är tillräckligt för att komma upp i minst 80 procent av slutlönen i pension. Det ska även finnas möjlighet att spara direkt från födseln, främst då för föräldrar eller mor- och farföräldrar som så vill.

Det är rimligt att det finns ett inslag av individuellt ansvar, i synnerhet för dem som vill gå i pension något tidigare, men det förutsätter i sådana fall att politiken tillhandahåller rätt sorts verktyg, möjligheter och incitament.

15.4 Avskaffad sjukvårdsskatt

Under 2018 införde den rödgröna regeringen tillsammans med passivt stöd från Alliansen en förmånsbeskattning på privata sjukvårdsförsäkringar. Förslaget har kommit att beröra upp emot en halv miljon löntagare och egenföretagare. Privata

sjukvårdsförsäkringar som ger tillgång till privat sjukvård vid sidan av den ordinarie offentliga vården har medfört en avlastning från vårddköerna. En ökad beskattning på privat sjukvård kan medföra att allt fler väljer att ställa sig i de ordinarie vårddköerna och på så sätt ytterligare belasta den redan problemfyllda offentliga vården med längre väntetider. Sverigedemokraterna motsätter sig därför sjukvårdsskatten då vi inte ser dess positiva samhällsekonomiska nytta för en mer jämlik vård.

15.5 Nedtrappat ränteavdrag med 1 procentenhet per år under en femårsperiod

Ränteavdraget är problematiskt på flera sätt, eftersom staten subventionerar lånande medan man straffbeskattar sparande. Detta bidrar till att bygga upp obalanser i den finansiella stabiliteten i samhällsekonomin, just eftersom det blir relativt billigt att låna. Flertalet tunga instanser som IMF, OECD och det finanspolitiska rådet har kritiserat de höga ränteavdragen i samband med den höga skuldsättningen bland svenska hushåll. Däremot gäller det att gå fram oerhört försiktigt. Det vore direkt orättvist mot hushållen eftersom de har agerat utifrån de av politikerna uppsatta premisserna. Samtidigt skulle det snarast bidra till att orsaka precis det man försöker förhindra – en finansiell kris. Sverigedemokraterna anser att varje krona i förändrat ränteavdrag ska växlas mot en inkomstskattelättnad på arbetsinkomster för hushållen.

Vårt förslag är att trappa ned ränteavdragen från nuvarande 30 till 25 procentenheter under en femårsperiod, alltså 1 procentenhet per år, för att därefter göra en grundlig analys av den privata skuldsättningens utveckling och trend. I kombination föreslår vi påtagliga skattesänkningar på arbetsinkomster som riktas mot låg-/medelinkomsttagare. Det medför att de allra flesta hushåll blir nettovinnare på reformerna, men vissa enstaka hushåll med mycket höga inkomster och med hög skuldsättning kan däremot i viss mån bli nettoförlorare. Dessa hushåll tenderar dock att ha större ekonomiska marginaler. Sammantaget stärker således Sverigedemokraternas modell för ränteavdrag och inkomstskatter hushållens ekonomi samtidigt som den inte äventyrar den finansiella stabiliteten.

15.6 Återställande av vissa momsatsar

Ordinarie momsats i Sverige är 25 procent, men ett flertal varor och tjänster har nedsatta momsatsar, antingen till 12 eller 6 procent, därtill är vissa varor och tjänster helt momsbefriade, utifrån EU-direktiv. Överlag är det Sverigedemokraternas mening att en skatteväxling mellan moms och arbetsinkomster vore gynnsam för Sverige eftersom sysselsättningseffekten blir mer påtaglig av sänkta skatter på arbetsinkomster. Många nedsättningar av momsatsar får dessutom karaktären av ett regelrätt branschstöd, vilket av uppenbara skäl skapar orättvisa snedvridningar i ekonomin med ibland oförsvarligt små effekter. Ett tydligt exempel på sådant är den nedsatta momsen på restaurang- och cateringtjänster samt på hämtmat. Denna nedsatta s.k. krogmoms infördes av den tidigare alliansregeringen i en förhoppning att restaurangbranschen skulle kunna anställa ett flertal unga och nyanlända, alltså en regelrätt arbetsmarknadsåtgärd. I en rapport från Konjunkturinstitutet framkommer dock att så lite som 1 000 nya tjänster skapats av den nedsatta restaurangmomsen, samtidigt som den belastar de

offentliga finanserna med omkring 5,5 miljarder kronor årligen, alltså en genomsnittlig kostnad på över 5 miljoner kronor per enskilt nytt jobb. Eventuella framtida höjningar av livsmedelsmomsen bör föregås av en utredning med betoning på den fördelningspolitiska effekten (exempelvis avseende ensamstående småbarnsföräldrar, garanti-pensionärer, arbetslösa och studenter) och föreslå att dessa grupper i sådana fall kompenseras för dyrare levnadsomkostnader på lämpligt sätt, genom skattelättnader eller transfereringar.

- Återställd moms på restaurang- och cateringtjänster till ordinarie 25 procent.
- Återställd moms på burkar och plastflaskor till ordinarie 25 procent.
- Återställd moms på naturguider till 25 procent.
- Utredda en växling från moms till skattesänkning på arbetsinkomster.

15.7 Sänkt SINK-skatt

Sverigedemokraterna motsatte sig höjningen av den särskilda inkomstskatten (SINK) från 20 procent till 25 procent för individer som är bosatta utomlands. Skatten slår särskilt hårt mot många pensionärer som uppburit sin pension från arbete i offentlig sektor, eller tjänstepension från privat sektor, och på ålderns höst väljer att spendera tid utomlands. Regeringens skattehöjning har medfört att många individer valt att i stället gå över till en beskattning enligt inkomstskattelagen trots att de varken bor i Sverige eller utnyttjar de svenska välfärdsfunktionerna. Sverigedemokraterna motsätter sig en straffbeskattning för bl.a. pensionärer som flyttar utomlands och budgeterar därmed för att bevara dagens skattesats.

15.8 Sänkta inkomstskatter

Sverigedemokraterna budgeterar för substantiella skattelättnader på inkomst av tjänst liksom på inkomst av tidigare tjänst, dvs. pension. I grunden avskaffas därmed själva begreppet inkomst av pension, och vi menar att skattesatsen ska vara densamma vare sig arbetet utförs i dag eller för många år sedan genom att utforma ett jobbskatteavdrag för både inkomst av tjänst och pension. Sverige har i dag ett förhållandevis högt skattetryck i ett internationellt perspektiv. Kännetecknande är också att dessa skatter tas ut redan från tämligen låga inkomstnivåer.

Sverigedemokraterna satsar 25 miljarder kronor årligen på att dels öka jobbskatteavdraget, dels inkludera samtliga beskattningsbara pensionsinkomster i det. Det innebär samtidigt att det förhöjda grundavdraget för äldre slopas, eftersom det är mindre omfattande än jobbskatteavdraget.

Fördelningsmässigt faller en sådan reform ut enligt följande, baserat på såväl inkomst- som åldersgrupper.

Fördelningseffekter per inkomstdecil, förändring i ekonomisk standard, 2019

Decil	Genomsnittlig årsinkomst	Förändring av inkomst, kronor	Procentuell förändring i ekonomisk standard, procent
1	101 000	1 100	1,1
2	159 000	2 000	1,3
3	192 800	2 800	1,5
4	221 900	3 400	1,5
5	250 200	3 400	1,4
6	279 100	3 600	1,3
7	313 300	3 900	1,2
8	356 400	4 300	1,2
9	419 700	4 100	1
10	795 400	3 600	0,5

Källa: RUT 2018:1087.

Skattesänkningarna riktas mot låg- och medelinkomsttagare. Detta bedöms öka drivkraften att arbeta som mest eftersom det blir mer lönande att ta exempelvis ett lägre betalt arbete eller ett deltidsarbete, vilket vi vet empiriskt ofta leder till ett riktigt heltidsarbete.

Fördelningseffekter per åldersgrupp, förändring i ekonomisk standard, 2019

Ålderskategorier	Genomsnittlig årsinkomst	Förändring av inkomst, kronor	Procentuell förändring i ekonomisk standard, procent
0 - 19 år	270 400	1 900	0,7
20 - 24 år	287 900	2 600	0,9
25 - 34 år	285 800	2 500	0,9
35 - 44 år	298 700	2 200	0,8
45 - 54 år	356 200	2 600	0,7
55 - 64 år	401 000	4 300	1,1
65 - 74 år	337 100	6 400	1,9
75 - år	254 100	5 300	2,1

Källa: RUT 2018:1087.

Det förändrade jobbskatteavdraget bidrar till de största inkomstförändringarna för individer äldre än 75 år. Därutöver sker en inkomstökning som är relativt större ju högre upp i ålder individen kommer.

Oscar Sjöstedt (SD)

Jimmie Åkesson (SD)

Richard Jomshof (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD)

Mattias Karlsson i Norrhult (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Aron Emilsson (SD)

Julia Kronlid (SD)

Paula Bieler (SD)

Sven-Olof Sällström (SD)